

Godište XII. • broj 8 • kolovoz 2017. • 2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Žena obučena
u sunce, mjesec
pod nogama

Veliča duša moja
Gospodina! –
Marija i Crkva

Umalo
propuštena
prilika

Istina o
Međugorju gura
se pod tepih

Obnovitelji
u potrazi za
obnovom

Dobre vibracije
svetosti

28. Mladifest

22. međunarodni
seminar za svećenike

Gospina škola | Događanja | Iz života Crkve |
Laici i njihovo poslanje | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divine

Draga djeco! Budite molitva i odsjaj Božje ljubavi za sve one koji su daleko od Boga i Božjih zapovijedi. Budite, dječice, vjerni i odlučni u obraćenju i radite na sebi da vam svetost života bude istina i potičite se u dobru preko molitve da bi vaš život na zemlji bio ugodniji.

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Šivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Vulelija
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografiju na naslovnici snimio Foto Đani

Gospina škola

Žena obučena u sunce, mjesec pod nogama..., FRA T. PERVAN
Veliča duša moja Gospodina! – Marija i Crkva,

FRA I. DUGANDŽIĆ

Umalo propuštena prilika, FRA M. ŠAKOTA

Ako želiš susresti majku, pođi u Međugorje!, FRA G. AZINović

Istina o Međugorju gura se pod tepih, Z. IVKOVIĆ

Kako vide vidioci, P. M. NIKIĆ

Obnova svećeničkog poziva, P. TOMIĆ

Obnovitelji u potrazi za obnovom, FRA Z. BENKOVIĆ

Gospodin ljubi svoje službenike, DON I. FILIPOVIĆ

Dobre vibracije svetosti, P. TOMIĆ

Jesam li vrijedan povratka u Očev zagrljaj?, FRA Z. BENKOVIĆ

Ritam po zakonima neba, T. GAŽIOVA

Božja mrva, razgovor s albanskim kardinalom

Događanja

Iz života Crkve

Laici i njihovo poslanje

Herbarij naših nedoumica, M. KRAJINA

Gospin vitez – prvi blaženik iz Hercegovine, B. SKOKO

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Koji je prvi sakrament?, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

OVO JE VRIJEME HRABRIH

„Vi biste, dragi prijatelji, trebali biti nositelji Radosne vijesti. Recite cijelom svijetu, eto, u Međugorju možemo opet naći svjetlo. Trebaju nam ta posebna mjesta svjetla u svijetu koji tone u mrak“, poručio je na novinskoj konferenciji 5. travnja 2017. nadbiskup Henryk Hoser, posebni izaslanik pape Franje.

Jasno je tom porukom pozicionirao Međugorje na duhovnom zemljovidu svijeta kao školu molitve i mjesto gdje se ljudi još ispovijedaju, slave Boga i čine pokoru. U toj školi posebno mjesto zauzimaju seminari. Tu se kroz godinu održi 20-tak međunarodnih seminara posta i molitve, seminar za organizatore hodočašća, za liječnike i medicinsko osoblje, za život, za svećenike, bračne parove, za mlade (Mladifest)... Dobro je što Crkva i preko Međugorja podupire različite staleške zajednice, te im preko odgovarajućih seminara pomaže da progovore tražeći dostojanstvo i slobodu za sve u svijetu.

Od 3. do 8. srpnja 2017. održan je 22. međunarodni seminar za svećenike. Tema je bila: „Da ljubav vaša sve više i više raste.“ (Fil 1,9), a broj sudionika 253 iz 26 zemalja svijeta.

Prisjetimo se: Na ideju o pokretanju seminara za svećenike došao je fra Slavko Barbarić uviđajući da je i svećenicima potrebna duhovna obnova. I oni se s vremenom umore u svom radu, neki zaborave smisao svog poslanja, izgube pravu motivaciju i udalje se od svojih temelja. Oni koji bi trebali biti obnovitelji u svojim župama i zajednicama, moraju se najprije sami obnavljati. Duhovna obnova treba svećenika vraćati na izvore njegova svećeničkog poslanja.

Od 1. do 6. kolovoza održan je 28. Mladifest – međunarodni molitveni susret koji je okupio četrdesetak tisuća mladih iz šesdesetak zemalja svijeta. Bio je to nezaboravni doživljaj vjere mladih kršćana koju su sa silnom radošću izražavali kroz sv. misu, molitvu, klanjanje, pjesmu i ples. Mladifest je za tisuće mladih postao nezaobilazni izvor na kojem se obnavljaju, pročišćavaju svoje poglede i nadahnjuju se za nove korake. A, zašto mladi u tako velikom broju i po takvoj vrućini dolaze u Međugorje? Najbolje je to objasnio bečki kardinal Schönborn u svom pismu mladima: „Ponovno ste u tako velikom broju došli u Međugorje. Nitko vam nije naredio da onamo putujete po ovoj ljetnoj žegi. Vi to činite jer je to želja vašeg srca. Inače se ne biste oko toga potrudili! Što vas pokreće da putujete u Međugorje? To nije moda, nije trend, nije trenutno oduševljenje. To je posebna blizina, blizina Gospe koja vas privlači.“

Mladifest je manifestacija hrabre mladosti koja se zna radovati u vjeri i ljubavi. Veličanstven je to skup onih koji znaju što je istinska Kristova ljubav koja traži radikalne odluke i ne poznaje uzmak i strah. Takva ljubav koja počinje od žrtve za Boga i bližnjega ne da se izopacičiti! Mnogi još uvijek, unatoč zovu različitih napasti, gledaju prema Nebu.

Ispunja se vrijeme, čas je milosni... Mladi se organiziraju i pomažu cijeloj svojoj generaciji u borbi za bolju i sigurniju budućnost. Novi trend je na vidiku – „u Međugorju možemo opet naći svjetlo“.

Lijepo je vidjeti da se u Međugorju provodi raznolik pastoral, a kruna svega je onaj najelitniji – rad s mladima.

Vrijeme je ovo nove evangelizacije u kojem i preko Međugorja stasa generacija hrabrih svjedoka koju Kraljica Mira – kao nekoć u Kani – upućuje da se u povjerenju obrati Spasitelju u svim nedaćama i nestašicama života.

Kolovoz. Velika Gospa, Marijino uznesenje na nebo. Vrhunac i kruna Marijinih svetkovina. Zapravo vrhunac i kruna cjelokupne crkvene liturgijske godine. Božić – utjelovljenje Božjega Sina, dolazak Boga na svijet po Mariji koja je pristala na Božju ponudu. Korizma i uskršno vrijeme – slavlje našega spasenja i otkupljenja u Jeruzalemu, na Golgoti te uskrsnuću; Duho- vi – rađanje Crkve, inicijalno paljenje, početak novoga svijeta u Duhu Svetome, a Marijino uznesenje na nebo smisao njezine, ali i naše egzistencije, našega hoda ovom zemljom po Duhu i u Duhu. Marija, Hodegetria – Ona-ko- ja-pokazuje-put, Panagija-Svesveta, Presveta, tako je oslovljava Istočna Crkva koja joj daje najljepše pridjevke koje ljudski um i jezik mogu izraziti, od vremena sirske crkvenih učitelja i himnopojava Afraata, Efrema Sirkoga, Roma- nosa Melodosa, iz četvrtoga i petoga stoljeća. Svi se natječu tko će ljepšim riječima i izričaji- ma osloviti Djevicu Mariju. Posljednji zajednički crkveni naučitelj Istoka i Zapada, Ivan Dama- šćanski, izgovorio je sredinom osmoga stoljeća tri zabilježene velebne propovijedi o Mariji, uznesenoj na nebo, kad je islam već preuzi- mao prevlast nad Bliskim istokom, potiskujući i zatirući kršćanske korijene u kolijevci Kristove poruke. Ne govore niti opijevaju oni Marijine povlastice u odnosu na druge ljude, nego himničkim, zanosnim rječnikom opijevaju njezin lik i jedincatu pojavu. Ako je Gospodin, prema riječima psalma, *ogrnut svjetlošću kao plaštem, zaodjeven veličanstvom i ljepotom* (Ps 104,2), Marija je kao najljepši Božji stvor *obučena u Sunce* (Otk 12,1), dionik te izvorne svjetlosti o kojoj govori i Ivanov Proslav (Iv 1).

ŠTO JE ZAPRAVO DOGMA?

Istina kako je Marija dušom i tijelom uznesena na nebo proglašena je dogmom tek sredinom dvadesetoga stoljeća. Što je zapravo dogma? Kad se kaže 'dogma', obično se pod tim misli nešto kruto, tvrdo, od čega nema odstupanja, nešto zacementirano i čvrsto. Riječ ima u pravilu negativan prizvuk. Dogma nije međutim u svojoj biti ništa drugo nego autentično tumačenje Objave i Pisma. Ona je sažetak, kondenzat i destilat biblijske istine koju je nemoguće tijekom vremena razvodniti. Tako se izrazio još kao profesor J. Ratzinger. Kod dogmatski obvezatnoga tumačenja Pisma crkveno učiteljstvo nije iznad Božje Riječi nego joj služi. Učiteljstvo ne donosi sud glede istine Božje riječi, nego donosi sud spram njezina pravilna tumačenja. Dogma se oblikuje, formulira snagom, pod vodstvom i uz asistenciju Duha Svetoga, kao ključ čitanja Pisma. U takvu ozračju trebamo sagledavati proglašenje dogmom i Bezgrješnog začeca kao i Marijina uznesenja na nebo. Dogodilo se to punih

ŽENA OBUČENA U SUNCE, MJESEC POD NOGAMA...

Snimio Mateo Ivanković

FRA TOMISLAV
PERVAN

dvadeset stoljeća od vremena Isusa i Marije, ali je cijela Crkva vjerovala od samoga početka u spomenute istine. Neke istine spram Marije izričito stoje u Novom zavjetu kao njezino bogomajčinstvo, djevičanstvo, djevičansko začecje Gospodina Isusa osjenjenjem Duha Svetoga, dok su druge implicitno sadržane u vjeri Crkve od samoga početka, kao Uznesenje i Bezgrješno začecje.

Istina tih implicitnih, ključivih istina i činjenica za naše poimanje Novoga zavjeta nije ništa manje značajna. Nekad su implicitne istine čak bitnije i značajnije jer ih pripovjedač pretpostavlja, one zapravo tvore surječje u kome se povijest odvija. Bez prešutne pretpostavke sve bi se raspalo u nepovezanu cjelinu. Bez marijanskih dogma život Marije iz Nazareta pretvorio bi se u život osobe zapravo nestvarne, osobe koja je živjela u Nazaretu, i tu s njom svršava. Postane li Marija nestvarna, gubi se i istina o Isusovu utjelovljenju koja zavisi od Marijina pristanka, gubi na značenju i sve što je vezano uz život, muku, smrt i proslavu Gospodina Isusa. Taj se proces može pratiti tako zorno u zajednicama nastalim nakon Lutherova zapadnoga raskola, gdje je Marija rubna pojava, a logičkim slijedom gubi značenje i Isusova osoba. U protestantizmu imamo sustavnu „demontažu“ Marije, Isusove Majke, ali i božanstva Sina Božjega. Majka i Sin su nerazdvojno povezani.

MARIJA JE CRKVA, MARIJA JE POVIJEST KOJA TRAJE, MARIJA NIJE PROŠLOST, MARIJA JE ODGOVOR KOJI BOG OD SVAKOGA OD NAS OČEKUJE U VJERI. ONA JE MOST KOJIM SE BOG SLUŽI DA BI DOŠAO NA OVAJ SVIJET U SVOME SINU. ONA JE SAVRŠENI PROSTOR ZA BOGA, U NJOJ SE OZBILJUJE ONO ŠTO BOG OD SVAKOGA OD NAS OČEKUJE. VJERU, LJUBAV, PREDANJE, PONIZNOST, POUZDANJE.

Isus – sin Marijin, sin Davidov, sin Božji. Stoga su nam Marijine dogme bitne, ne kao apstraktne slike ili teorija, nego nam pred oči zorno stavljaju protežnice jedne žive osobe – Isusove i naše Majke nerazdvojno povezane uz osobu Isusa Krista. Gore smo spomenuli tri čuvene propovijedi sv. Ivana Damašćanskoga o Marijini uznesenju na nebo u kojima izlaže i tumači crkveno vjerovanje dogme o Mariji tipološki. Marija: Nova Eva, Kovčeg Saveza, Kraljica Majka. On zorno i dojmljivo govori ne teoretski, nego o zbiljskoj i konkretnoj osobi koju je Bog uzео k sebi na nebo. Upravo dogma kao neprevarljiv tumač Pisma u Crkvi daje nam mogućnost sagledati Mariju-Majku u punom svjetlu jer dogme čuvaju činjenice naše vjere tijekom stoljeća i omogućuju nam zdrav pogled na Božju obitelj – Crkvu i Mariju Majku Crkve.

PLOD ISUSOVA OTKUPITELJSKOG DJELA

Božju istinu (dogmu) o Mariji izriče već Gabrijel za svoga navještaja i pozdrava. Mariju oslovljava neponovljivo izričajem „Keharitomene“, što prevodimo „Puna milosti“. Pasivni je to obli i izričaj koji bi se dao prevesti kao „Milosna“. Ako joj Bog nudi po Glasniku da bude Majkom njegova Sina – „Stoga će to Dijete biti Sveto-Sin Božji“, onda je nemoguće da se iz nečega nižega, grješnoga rodi nešto više, Sveto-Sin Božji. Bog je već učinio na Mariji svoje. Nju je oslobodio svake ljage grijeha, za začeca u krilu majke Ane. Primjere za to imamo već u Starom zavjetu. Bog ne

– Sina Božjega. Iz Svetoga može se roditi samo Sveto! To je izvanredna, jedinstvena milost koju je Marija primila od Boga mimo sva stvorenja.

Ali, Bog kod toga ne ostaje. Marija kao prvi, najizvrsniji plod Isusova otkupiteljskog djela (što izriče i zborna molitva na svetkovinu Bezgrješne!), nije ostala u grobu, kao ni njezin Sin, nego je dušom i tijelom uznesena u nebesku proslavu. Svjedočanstva o tome imamo već u četvrtom stoljeću, a potkraj šestoga stoljeća općenito je već prihvaćen u cijeloj Crkvi nauk o njezinu uznesenju na nebo, tijelom i dušom.

Trebamo pažljivo čitati Bibliju. U Knjizi Otkrivenja imamo velebnu viziju, Ženu obučenu suncem, mjesec pod nogama, kruna od zvijezda oko glave (12,1). Ali u prethodnom retku (11,19) otvara se na nebu Hram Božji i pokaza se Kovčeg Saveza. Marija je taj Kovčeg Novoga zavjeta jer onaj starozavjetni, što ga je po Božjem nalogu

Već smo spomenuli na koji način govori sv. Ivan Damašćanski o Marijinoj proslavi u nebu. On je posljednji zajednički crkveni otac Istoka i Zapada, a tipologiju Eva-Marija imamo već u drugom stoljeću kod sv. Ireneja Lionskoga. Misna čitanja na svetkovinu Marijina Uznesenja govore o njoj kao Majci Kraljici, koja je zdesna svomu Sinu – Kralju. Isus je uzima k sebi iz zahvalnosti što mu je Marija Majka, koja je rekla svoj „Amen“ na Očevu ponudu izraženu preko Gabrijela.

ŠVA SI LIJEPA - MARIJO

Kad čitamo izvještaj o Anđelovu navještaju, divimo se trijeznosti,

kon ukazanja neke su bogate gospođe ponudile onodobno znanom umjetniku Josephu Fabischu sedam tisuća zlatnih franaka da izradi kip Bezgrješne prema kazivanju vidjelice. Dolazi iz Lyona u Lurd, tjednima pravi mnoštvo skica i nacrti prema njezinu kazivanju. Sve ga zanima kako bi kip bio što vjerniji. Pita je, kako to bijaše kad je Marija na Blagovijest očitovala svoje ime. Sve dotle Bernardica Mariju, odnosno pojavu opisuje kao „Aquerò“ („To tu“, „To Nešto“). Kipar veli, u tom trenutku Bernardica se diže sa stolice, sklapa ruke, upire pogled prema nebu, jednostavno, nenamješteno. Umjetnik je dirnut prizorom i bilježi: „Nikad nisam vidio nešto ljepše. Ni Fiesole ni Perugino, ni Rafael niti ijedan drugi umjetnik nije stvorio nešto tako lijepo, umilno, ali istodobno dirljivo i dojmljivo kao pogled te naivne, mlade djevojčice.“ Kad je završio svoj rad, današnji kip koji se nalazi u špilji, u Lurdu, vidjelica je samo rekla, na njegovo veliko razočaranje: „Ne, nije to Ona!“ Umjetnik je podlegao zabludi. Vjerovao je da može pretvoriti u tvar, materijalizirati lik koji dolazi iz nutarnjega, duhovnoga oka, oka srca i neba. Lik neopisivo lijep, nebesku pojavu, nemoguće je prikazati u zemaljskim protežnicama, zemnim gradivom. Isto se zbilo i s vidiocima u Bijakovcima.

Vrijedi prisjetiti se prizora nakon šestoga ukazanja Bernardici. Nalazi se u policijskoj postaji, počinje beskrajni niz ispitivanja, zastrašivanja, prijetnja. Bernardica odgovara kako vidi nešto „Bijelo“, kako vidi „Lijepu Gospođu“. Na upit: „Je li lijepa“, odgovara: „Oh, da, gospodine moj, vrlo lijepa, prelijepa“. „Lijepa, kao tko?“ I onda nabraja mjesne ljepotice poimence, na što Bernardica odgovara priprosto, djetinje: „Toliko lijepa da joj sve one ne mogu ni vode dodati“. Kad joj je pak Marija očitovala svoje ime „Ja sam Bezgrješno začeca“, Bernardica bez daha trči župniku i tisuću puta ponavlja naglas riječi da ih ne zaboravi. Marija je to kazala u mjesnom dijalektu. Bernardica zna, to je onaj tajni *code* s kojim mora doći župniku i moliti ga da se na onom mjestu sagradi kapelica. Isto i u Guadalupi, isto u Fatimi. Marija želi mjesto gdje će se Bogu klanjati, Mariju štovati. Bernardica, sušičavo dijete, nepismeno, pati od astmatičnih napada zbog klimatskih (ne)uvjeta u Pirinejima, izabrana je da bude nositelj poruke o istinitosti onoga što je Pio IX. proglasio dogmom Katoličke Crkve 1854. Samo Nebo, sama Marija ovjerovljuje istinu o sebi. *Sretnom i blaženom zvati će me svi naraštaji, jer mi silna djela učini Svesilni, Sveto je ime njegovo...* Ponavlja to Crkva svakoga dana u svojim *večernjim pohvalama*, moleći i pjevajući Marijin *Magnificat*. Toliki su se umjetnici okušali skladajući Marijin *Magnificat*, u nebrojenim inačicama. Na nama je uprijeti pogled u Mariju, prethodnicu na našem putu spasenja, što slavimo na svetkovinu Uznesenja na nebo, kad je ljeto na vrhuncu, kad sazrijevaju plodovi zemlje, kad i Gospodin očekuje među nama bogatu žetvu.

MARIJA JE POVIJEST KOJA TRAJE

Marija je Crkva, Marija je povijest koja traje, Marija nije prošlost, Marija je odgovor koji Bog od svakoga od nas očekuje u vjeri. Ona je Most kojim se Bog služi da bi došao na ovaj svijet u svome Sinu. Ona je savršeni prostor za Boga, u njoj se ozbiljuje ono što Bog od svakoga od nas očekuje. Vjeru, ljubav, predanje, poniznost, pouzdanje. Božje djelovanje u svijetu uvijek je vezano uz ljudski odgovor, naše 'da', naš pristanak. Kao da svakomu od nas želi poručiti: „Želiš li me ili ne?“ Odgovor na Božji upit jest osobna vjera, pri čemu je Marija uvijek uzor i poticaj, svakomu od nas. U svome hvalopoju Marija sažima svu povijest svoga naroda, nama je ona ozbiljenje onoga što bi trebala biti Kristova Crkva, zajednica vjernika. Marija – sažetak povijesti i zenitna točka Božjeg djelovanja u svijetu. Zato je i neizbrisiva iz svijesti i molitava vjernika i milijuna štovatelja. Stoga vapiju i upiru pogled u „Ženu obučenu u sunce, mjesec joj pod nogama“. Marija – nepresušni izvor utjehe putničkom i patničkom narodu...

fra Slavko Barbarić

Slavite misu srcem

Slavite misu srcem

Molitveni priručnik Slavite misu srcem, osim prizivanja ljudskoga srca, vodi nas i uvodi u samo srce svekolikoga kršćanskoga bogoštovlja, u svetu misu kao Isusovu nekrvnu žrtvu. Vodi nas i dovodi do najveće vrijednosti i dragocjenosti koju je Bog mogao uopće ponuditi svomu stvorenju – čovjeku. Predočava nam i suočava nas s najdivnijim i najsilnijim čudom Božje ljubavi prema čovjeku kojega Bog od iskona beskrajno ljubi.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Centra MIR Međugorje.

trpi ništa nesveto uz sebe. Nemoguće je stupiti pred Boga prljav, nečist, grješan. Za viđenja u Hramu Izaija je zaprepašten uzviknuo: „Jao! Propadoh! Čovjek sam nečistih usana! U narodu nečistih usana prebivam, oči mi vidješe Kralja, Gospodina nad vojskama!“ (Iz 6,5). Što je uslijedilo? Božja akcija! Anđeo uzima kliještama žeravicu sa žrtvenika, čisti mu usne i proglašava: „Usne ti je dotaknulo! Krivica ti je skinuta! Grijeh oprošten!“ Ne njegovom zaslugom, nego Božjom milošću, darom i akcijom. Tako i kod Marije! Bez svoje vlastite zasluge ona je Bezgrješna da bi mogla roditi i donijeti na svijet Sveto

sakrio Jeremija za opsade Grada, nikad više nije otkriven (usp. 2 Mak 2). Marija je Kovčeg koji nosi u sebi Presveto, a Krist Gospodin uzima sebi u slavu Kovčeg Novoga saveza da u nebeskom Jeruzalemu Marija zauzme svoje mjesto, odmah uz svoga Sina, Jaganjca, uz njegovo prijestolje.

U doba crkvenih otaca jedva je tko dvoumio o Marijinoj proslavi. Nigdje se nisu štovali Marijini zemni ostatci, nitko nije mogao pokazati bilo kakav „relikvijar“ (moćnik) u kome bi bili ostatci bilo kojeg dijela Marijina tijela, kao primjerice kod apostola i mučenika. Da su Marijini zemni ostatci ostali u grobu, na zemlji, bila bi velika dobit imati barem komadić te zemaljske dragocjenosti. Povijesno nemamo nigdje zasvjedočeno da bi se negdje nalazilo bilo što od Marijina tijela, osim što se spominje Marijin grob u Jeruzalemu i benediktinska opatija zvana „Dormitio“ (Usnuće Marijino).

realizmu opisa. Nigdje ni najmanje natruhe na mitološke izvještaje o bogovima koji se služe prijevarom, kao zavodnici na zemlji. Sjetimo se grčke mitologije i u što se sve ne pretvara Zeus da bi zaveo zemaljske ljepotice i oplodio ih. Ništa od toga ovdje. Trijezno, dolično, skromno, decentno, bez prisile, bez mistike, ekstaze, droge, opojnosti i sl. Za svih svojih ukazanja Marija se upravo takvom predstavlja. U rajskoj ljepoti, ali do kraja ponizna, službenica svoga Sina i nebeskoga Oca.

U ovome surječju vrijedi navesti činjenice vezane uz Marijina ukazanja Bernardici u Lurdu g. 1858. Na-

VELIČA DUŠA MOJA GOSPODINA! – MARIJA I CRKVA

Ako bismo prosječnom vjerniku katoliku dali zadatak da nabroji tri najveća katolička blagdana, uz Božić i Uskrs bi se zasigurno kao treći našla Velika Gospa. S gledišta pučke pobožnosti to je posve razumljivo. U devetnici Velike Gospe ispovijedi se otprilike isti broj vjernika kao u vremenu došašća i u korizmi, a na svetkovinu Velike Gospe crkve su možda i bolje posjećene nego na Božić i Uskrs. Jednim se dijelom to može objasniti činjenicom da blagdan Velike Gospe pada usred ljeta kada je mnoštvo ljudi na godišnjem odmoru, pa im je lakše odvojiti vrijeme za posjet crkvi. No to zasigurno nije glavni razlog. Njega treba tražiti u mjestu koje Gospa zauzima u vjerničkoj svijesti prosječnog vjernika.

VELIKA GOSPA - VIŠE OD BLAGDANA

Zahvaljujući brojnim naslovima koje su joj tijekom povijesti pripisali kršćanska teologija i pučka pobožna predaja, a pogotovo naslovu Majka Božja, u svijesti običnog vjernika Gospa je gotovo neko nadzemaljsko biće s božanskim crtama i neograničenom božanskom moći. Oni joj se katkada utječu izravno za pomoć u različitim nevoljama, umjesto da traže njezin zagovor kod njezina Sina. Pa i kad joj se obraćaju kao zagovornici kod Sina, smještaju je negdje između Krista i Crkve, dajući joj uzvišeno mjesto iznad Crkve.

Liturgija Crkve je u tome puno preciznija. Ona Mariju promatra kao od Boga posebno izabranu i posebnom milošću urešenu ženu koja rađa Sina Božjega i time postaje majka i njegove Crkve. Za sve njezine zasluge Bog ju je proslavio na kraju njezina života ostvarivši na njoj onu puninu spasenja. Tako je Crkva i časti kad na njezinu najveću svetkovinu u liturgiji pjeva: „Jer danas si na nebo uznio Djevicu Bogorodicu, početak i sliku konačnog savršenstva tvoje Crkve i putokaz nade i utjehe tvome putničkom narodu.“

U tim riječima sadržano je ono što o Isusovoj majci nalazimo u Svetom pismu, gdje je ona u različitim slikama unaprijed označena i najavljena kao majka budućeg Mesije, a time i kao „početak i slika konačnog savršenstva Crkve“, to jest izabranog Božjeg naroda koji svoj početak ima u Izraelu, a puninu u Kristovoj Crkvi iz Židova i pogana. Zato se s pravom može reći da Velika Gospa znači više od svetkovine kojom slavimo uzvišenje ove jedincate Žene. Marija na nebo uznesena predstavlja mjesto gdje se sastaju sve silnice povijesti spasenja. Ona je tajanstvena žena koja je „milosti puna“ (Lk 1,28), kojoj je „velika djela učinio Svesilni“ (1,49),

FRA IVAN
DUGANDŽIĆ

**SVOJIM
PORIJEKLOM
IZ IZRAELA I
SVOJIM POSEBNIM
MJESTOM U
KRISTOVOJ
CRKVI MARIJA
JE NAJBOLJA
POVEZNIČICA
STAROG I NOVOG
BOŽJEG NARODA,
IZRAELA I CRKVE,
A SVOJOM VJEROM
ONA JE ZRCALO
U KOJEMU CRKVA
MOŽE TRAJNO
PROVJERAVATI
SVOJU VJERU.**

u kojoj je „prihvatio Izraela, slugu svoga“ (1,54). Ona je rodila Onoga koji je „postavljen na propast i uzdignuće mnogih u Izraelu“ (2,34). Napokon nju prepoznajemo u velebnom znaku na nebu, u liku Žene kojoj Zmaj želi proždrijeti Dijete (Otk 12).

MARIJA I NAROD BOŽJI IZRAEL

Iako Marija svoj veličanstveni hvalospjev (Lk 1,46–55) započinje u svoje osobno ime, može se iz više razloga postaviti pitanje: u čije ime Marija zapravo veliča Gospodina? Naravno, ponajprije u svoje vlastito, zato što je Bog pogledao na *neznatnost službenice svoje* (r. 48a), ali u istoj rečenici ona pogled usmjeruje u budućnost, kada će je *svi naraštaji zvati blaženom* (r. 48b). Smatrajući sebe „službenicom“ Gospodinovu, Marija svoju ulogu promatra u perspektivi povijesti spasenja odnosno Božjeg plana s njezinim narodom Izraelom, koja će se nastaviti u budućim naraštajima, to jest u Kristovoj Crkvi.

U drugom dijelu hvalospjeva to je izriječno potvrđeno, kad Marija sama naglašava da je Bog time što je pogledao na nju, svoju neznatnu službenicu ustvari *prihvatio Izraela, slugu svoga* (r. 54), da bi u istoj rečenici podsjetila kako je Bog time ispunio obećanja dana ocima. A početak svih obećanja bio je u pozivu i izboru Abrahama koji stoji na početku povijesti spasenja. Njemu je Bog kao nagradu za njegovu vjeru u poslušnost obećao veliko potomstvo koje se ne će moći izbrojiti. Po svojoj vjeri Marija je slična Abrahamu ili možda bolje reći, Abrahamova je vjera daleki pralik njezine vjere.

Kad sve to imamo u vidu, jasno nam je da Marija u svom hvalospjevu Boga veliča u ime svoga naroda Izraela, čiju najljepšu mladicu svojim izborom i svojom

Foto: Beani

vjerom predstavlja. U njoj, „neznatnoj službenici“ utjelovljen je čitav izabrani Božji narod, a posebno oni koji su Bogu uvijek bili najodaniji i najbliži, „siromasi Jahvini“, koji su svu svoju sigurnost položili u njega, posebno živo iščekujući njegova Mesiju-Pomazanika. Tako Marijin Veliča doista možemo smatrati eshatološkom zahvalnom pjesmom za ispunjena Božja obećanja po Mariji.

Svojim porijeklom iz Izraela i svojim posebnim mjestom u Kristovoj Crkvi Marija je najbolja poveznica

PO PROROCIMA UNAPRIJED OBEĆANA

Biblija je svjedočanstvo objave koja se događa u povijesti izabranog naroda Izraela. Ona je usmjerena prema budućnosti koja je vezana uz obećanje posebnog Božjeg Pomazanika (Mesije) koji će u „posljednje vremene“ i druge narode okupiti u novi Božji narod, Crkvu. A budući da će obećani Mesija doći iz naroda Izraela, kroz cijeli Stari zavjet se provlači pitanje njegova rođenja, počevši od obećane zagonetne žene iz Protoevanđelja, čiji će potomak satirati glavu zmiji (Post 3,15), pa sve do proročkog govora o djevici Kćeri sionskoj koju će Gospodin zaručiti sebi (usp. Iz 62,5).

Upadno je da više Izraelovih proroka o izabranom narodu govore kao o ženi koja taj narod utjelovljuje,

a koju oni zovu Kći sionska. Tako Izaija, najavljujući povratak naroda iz sužanjstva i obnovu Jeruzalema, ne spominje ni Izraela ni Jeruzalema, već kaže: *Recite kćeri sionskoj: Evo, dolazi tvoj spasitelj (Iz 62,11).* Slično i prorok Zaharija: *Klič i raduj se, kćeri sionska, jer evo, dolazim usred tebe prebivati (Zah 2,14).* Prorok Sefanija još snažnije naglašava tu radost Božjeg dolaska, podsjećajući da Kći sionska označava Izraela i Jeruzalem: *Klič od radosti, Kćeri sionska, viči od veselja Izraela! Veseli se i raduj se iz sveg srca,*

značenje pozdrava. Ako je tim izrazom u Starom zavjetu bila najavljena eshatološka mesijanska budućnost, u anđelovu pozdravu je sadržan početak njezina ostvarenja. Bog koji je čudesno djelovao u svome narodu, koji proroci opisuju kao njegovu zaručnicu, sad na još čudasniji način počinje ostvarivati svoja obećanja po Mariji koja je bila predodređena u djevici Kćeri sionskoj. Zbog toga crkveni oci Mariju s pravom zovu Kći sionska.

VELIKI ZNAK NA NEBU: ŽENA I ZMAJ

U Knjizi Otkrivenja koja u velebnim vizijama i slikama govori o posljednjim događajima povijesti spasenja središnje mjesto pripada Ženi koja *trudna više u porođajnim bolima i mukama rađanja* (Otk 12,2). Cijeli svemir je upotrijebljen da bi se izrazilo značenje tog rađanja: sunce kao odjeća Žene, mjesec kao podnožje nogama, a zvijezde tvore vijenac na glavi. Ako autor u knjizi koja vrvi velebnim vizijama, slikama i znakovima izriječkom govori o „velikom znaku“, onda mu doista namjenjuje važnu ulogu u zamisli svoga djela.

Jednako je snažno prikazana i dramatičnost trenutka, odnosno silna moć protivnika Žene i Djeteta što ga ona treba donijeti na svijet. Stravičan izgled Zmaju daje njegova ognjena boja, zatim njegovih sedam glava i deset rogova na njima te sedam kruna na glavama (r. 3), a nevjerovatnu snagu otkriva njegov rep koji „povlači trećinu zvijezda nebeskih“ i „obara ih na zemlju“ (r. 4). U tom velebnom znamenju isprepliću se niti koje povezuju Janjetovu pobjedu i njegovu proslavu u nebu (Otk 4 – 7) sa sedam trublja koje najavljuju velike kušnje na zemlji, prije nego će nad svijetom biti uspostavljeno Kristovo kraljevstvo (8 – 11) te sa sedam čaša gnjeva Božjega (15 – 16), što prethode konačnom padu Velike Bludnice (17 – 20), prije nego će biti najavljen Nebeski Jeruzalem (21 – 22).

Zbog svega toga postavlja se ključno pitanje: Tko je ta neobična Žena? Ako se počne od opisa njezine trudnoće i od isticanja da je rodila „sina muškića“ (r. 5), logično se nameće zaključak da je riječ o Mariji, Isusovoj majci i o Isusovu povijesnom dolasku na svijet. Ali, ako se počne od toga da Marija nije u Betlehemu Isusa rodila u porođajnim bolovima te da se u r. 17 govori o „ostatku“ Ženina potomstva, tada u Ženi i njezinu rađanju treba gledati dublje simboličko značenje, pri čemu se naravno podrazumijeva Isusovo povijesno rođenje od Marije, ali ono nije tema.

Teolozi crkvene starine, primjerice Hipolit (3. st.) i Augustin (5. st) u Ženi su gledali sliku naroda Božjega. No paralelno s tim zastupano je i osobno tumačenje koje je u Ženi gledalo Mariju, a koje je posebno snažno zastupano u Srednjem vijeku, a zadržalo se sve do Drugog Vatikanskog sabora, poslije kojega opet prevladava simboličko značenje. U ženi koja rađa u porođajnim bolovima treba gledati narod Božji (Izraela), koji je s Isusom Kristom stupio u zadnju i odlučujuću fazu svoje povijesti.

Može se reći da je simbol Žene dvoznačan: Žena personificira, uobličuje s jedne strane izabrani narod Staroga saveza iz kojega će se roditi Mesija, a s druge strane Crkvu kao novi Izrael. Ako Žena u prvom redu simbolizira narod Božji Izraela iz kojega je došao Mesija, ona također simbolizira i Crkvu čiju djecu Zmaj progoni (12,13-17). Taj velebnik lik Žene obuhvaća dakle Izraela Staroga zavjeta i duhovnog Izraela Novog saveza, svekoliki narod Božji od početka do njegove punine u Crkvi. Iz toga proizlazi, zašto ta nebeska Žena dijelom nosi crte posuđene od Marije, jer Marija je pralik Crkve i u isto vrijeme njezino potpuno ostvarenje.

starog i novog Božjeg naroda, Izraela i Crkve, a svojom vjerom ona je zrcalo u kojemu Crkva može trajno provjeravati svoju vjeru. Marija u kršćanstvu nije nikakvo božansko biće, već žena Božjom milošću oslobođena grijeha kako bi mogla poslužiti dolasku Boga u svijet. Ona nije nadomjestak za Veliku majku poganskih religija već židovska djevojka, rođena od svetih roditelja, Božjom milošću osposobljena da rodi i odgoji Izraelova Mesiju. Ona je jedincat, nezamjenjiv povijesni lik, a ipak simbol za svekoliki narod Božji.

U Knjizi Otkrivenja koja u velebnim vizijama i slikama govori o posljednjim događajima povijesti spasenja središnje mjesto pripada Ženi koja trudna više u porođajnim bolima i mukama rađanja (Otk 12,2). Cijeli svemir je upotrijebljen da bi se izrazilo značenje tog rađanja: sunce kao odjeća Žene, mjesec kao podnožje nogama, a zvijezde tvore vijenac na glavi.

Kćeri jeruzalemska! (Sef 3,14).

Ovi tekstovi odišu ne samo mesijanskim obećanjem, već imaju i svoju mističku crtu koja se očituje u sjedinjenju Jahve kao zaručnika sa svojom zaručnicom Kćeri sionskom. Sve to nalazi svoj vrhunac i svoje ispunjenje u pozdravu koji anđeo Gabriel upućuje Mariji: *Raduj se, milosti puna, jer Gospodin je s tobom (Lk 1,28).* Mi smo doduše navikli na ustaljeni prijevod „Zdravo, milosti puna“, ali izvorni grčki izraz *haire*, što se nalazi i u grčkom prijevodu spomenutih proročkih mjesta (Zah 2,14; 9,9; Sef 3,14) bolje izražava

fra Slavka Barbarić

Daj mi svoje ranjeno srce

ISPOVIJED: ZAŠTO I KAKO?

Daj mi svoje ranjeno srce Ispovijed: zašto i kako?

Nakon priručnika *Molite srcem* evo još jednoga priručnika dr. fra Slavka Barbarića koji se obraća srcu i koji je pisan srcem. Budući da je srce srž čitava čovjekova bića i postojanja, nije teško zaključiti da se i ovaj put radi o priručniku koji ponire u još jednu sržnu stvarnost kršćanskoga života. U prvome je ta stvarnost bila molitva, a u ovome je to sakrament pomirenja ili sveta ispovijed. Za osvjedočena kršćanina ispovijed doista spada u sržnu i središnju stvarnost njegova kršćanskog življenja jer je kršćanski život nezamisliv bez milosna pomirenja s Bogom i s ljudima, a to se pomirenje ne može postići nikakvim nagodbama ni uzajamnim ustupcima kako to čine državni, već posvemašnjom preobrazbom srca koja se potpuno oživotvoruje samo u skrušenoj sakramentalnoj ispovijedi.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Centra MIR Međugorje.

Iz vlastitog doživljaja shvatio sam što je bit Međugorja: Ljudi sa svih strana svijeta dolaze zbog svojih problema, nevolja, muka, nemira, križa... Jedino što imaju pred očima jest njihov problem, njihova muka, njihov križ! Na se će uzeti i daleki put i glad i žeđ i platiti „zadnji dinar“ samo da dođu Mariji i Isusu i donesu im svoje boli!

mogli su se jasno iščitati na njezinu licu. U sebi sam razmišljao: „Koja vjera! Koje povjerenje u Boga ima ova žena! Blago njoj!“

Nakon tog susreta zaokupila me misao: Bio sam tako blizu da odbijem onog čovjeka, a time i njegovu bolesnu ženu! Zbog jedne misli i zacrtanog plana u svojoj glavi, da moram otpratiti nadbiskupa Hosera na ručak i da se to ne smije dogoditi bez mene, mogao sam se zatvoriti prema čovjeku i njegovoj molbi i ne ispovjediti ženu. O kako bi to bilo strašno! Kako bi to bilo protivno i duhu nadbiskupa Hosera u kojem sam prepoznao Božjeg čovjeka, puna senzibiliteta prema ljudima!

Pitam se, postoje li još neke slične situacije kada tako postupam? Čovjek s velikom potrebom dođe iz daleka, a ja imam svoje planove pa ništa drugo i nikoga drugoga ne vidim... Zbog ideje u svojoj glavi propustim priliku da vidim nevolju u nečijoj duši.

Kako su me sljepilo i tvrdoća srca mogli lako zahvatiti! Pa da ne vidim ne samo konkretnog čovjeka nego još više – samog Isusa. Jer Isus je rekao: „Zaista, kažem vam, što god ne učiniste jednemu od ovih najmanjih, ni meni ne učiniste.“ (Mt 25,45)

Iz vlastitog doživljaja shvatio sam što je bit Međugorja: Ljudi sa svih strana svijeta dolaze zbog svojih problema, nevolja, muka, nemira, križa... Jedino što imaju pred očima jest njihov problem, njihova muka, njihov križ! Na se će uzeti i daleki put i glad i žeđ i platiti „zadnji dinar“ samo da dođu Mariji i Isusu i donesu im svoje boli!

Susret s onim čovjekom iz Slavonije podsjetio me na situaciju kada su se učenici htjeli „riješiti“ naroda koji je „pohrlilo pješice“ u kraj gdje se Isus bio povukao u osamu: „Pust je ovo kraj i već je kasno. Otpusti dakle svijet: neka odu po selima kupiti hrane.“ A Isus im reče: „Ne treba da idu, dajte im vi jesti.“ (Mt 14,15-16)

Nije li to razlog zašto nas Gospa poziva da učimo moliti srcem kako ne bismo propustili priliku da u čovjeku koji se u nekoj (ne)prilici pojavi pred nama prepoznamo Isusa?

UMALO PROPUSTENA PRILIKA

Subota je, 1. travnja 2017. U Međugorju boravi mons. Henryk Hoser, nadbiskup Varšave-Praga, posebni izaslanik pape Franje za Međugorje. Podne je. Vrijeme je za ručak. Nakon prijepodnevnih razgovora koje je vodio s fratriba na službi u Međugorju, nadbiskup, njegov tajnik Georg i ja izlazimo iz župnog ureda, silazimo niz stepenice s namjerom da se uputimo prema kući gdje mi fratri stanujemo i objeđujemo. Ispred kuće stoji čovjek srednjih godina. Čim smo sišli sa stepenica, čovjek mi priđe žustrim korakom: „Pomozite mi!“, izreče u hipu. Iako u toj njegovoj kratkoj, ali zgusnutoj rečenici nisam osjetio tek neku molbu nego duboki vapaj, i iako je htio još nešto dodati, odrješito ga prekinem pokazujući rukom prema nadbiskupu: „Ne mogu sada! Vidiš li tko je ovdje!?“

FRA MARINKO ŠAKOTA

Mislio sam nastaviti, odnosno „ispaliti“ još par argumenata u prilog svome stavu da ga ne mogu ni saslušati, a kamoli uraditi nešto što bi on od mene tražio, no muškarac me, ne dopuštajući da od mene njegov pogled skrene ikamo drugamo, prekinu: „Morate mi pomoći! Primite moju ženu! Želi se ispovjediti!“

Nadbiskup Hoser s tajnikom Geo-

rgom nastavio je polagano koračati prema kući, a ja u namjeri da se „riješim“ ovog čovjeka kako bih ih dostigao, povisujući glas, sa sve više nervoze, uspijem dodati još par riječi, posebno naglasivši onaj glavni argument kojim sam htio dokazati da zaista više nemam vremena zaustavljati se s njim ni sekunde: „Ali zar ne vidiš tko je ovdje!? Pogledaj! Ono je

nadbiskup Hoser! Papa Franjo ga je poslao u Međugorje...“

Ni ovaj put nisam uspio dovršiti misao. U njegovu izrazu lica osjetio sam da me nije ni slušao i da mi uopće nije dopuštao mogućnost da ga odbijem. I prekinuvši svoju rečenicu, u dvije-tri sekunde „ispali“: „Ispovjedite mi ženu! Bolesna je od raka. Mi smo iz Slavonije. Došli smo u

Međugorje jer je moja žena to željela – samo da se ispovjedi!“

Tajac. Ostao sam bez riječi. Postiđen. „O, Bože,“ pomislim, „što to ja činim?!“ Nakon par sekundi pribremem se i zamolim čovjeka: „Možeš li me pričekati minutu-dvije? Samo da otpratim nadbiskupa Hosera do kuće na ručak pa se odmah vraćam.“ „Mogu!“ spremno odvrati muškarac, spuštajući ramena, očito olakšan što me uspio uvjeriti da mu izidem u susret i ispovjedim ženu.

Pred vratima kuće stigao sam nadbiskupa Hosera i njegova tajnika Georga, otvorio im vrata i ušao s njima u blagovaonicu na ručak s fratriba. Pomolivši se prije objeda rekao sam nadbiskupu o čemu je riječ, da me žena koja ima rak čeka na ispovjied. Nadbiskup mi je istog trena rukom

dao znak da idem. Imao sam dojam da mi je htio reći: „Pusti sve drugo, to je sada jedino važno!“

Izišao sam pred kuću gdje su me čekali muškarac i njegova žena. Otvorio sam vrata, žena je ušla u kuću, a muškarac je ostao čekati vani. Nakon ispovijedi žena mi s puno nekog olakšanja i vedrine reče: „Sad sam ja mirna. Sad je sve u redu. Nedavno sam saznala da imam rak. Bilo mi je teško, a još teže su to prihvatili moji u obitelji. Trebam ići na operaciju i onda početi s terapijama. Rekla sam, prije toga moram otići u Međugorje da se ispovjedim. Evo, ispovjedila sam se. Sad ćemo otići na Brdo ukazanja, a onda se vraćamo kući u Slavoniju.“

Osjećao sam da je žena zaista bila u miru. Spokoj i neka posebna vedrina

AKO ŽELIŠ SUSRESTI MAJKU, PODI U MEĐUGORJE!

FRA GORAN
AZINOVIĆ

DEKRETOM MOSTARSKO-DUVANJSKOG BISKUPA FRA PAŠKALA BUCONJIĆA 12. SVIBNJA 1892. GODINE UTEMELJENA JE ŽUPA MEĐUGORJE. Za zaštitnika župe izabran je sveti Jakov (stariji) zaštitnik hodočasnika.

Pitam se kako to da je baš sveti Jakov izabran za zaštitnika ove župe? Tko li je samo u to vrijeme mogao i zamisliti da će Međugorje postati mjesto hodočašća i da će sveti Jakov, kao i samo Međugorje, biti utočište tolikih ljudi koji traže ljubav i milosrđe?

Čitajući znakove vremena, o kojima je i Drugi vatikanski sabor neprestano govorio, možemo slobodno reći da je to djelo provid-

nosti. Bog je providio Međugorje kao novo susretno sa svojim stvorenjem koje žeda za ljubavlju. Ono je postalo „slivnik“ Božjeg oprostjenja i ljudskog traženja. Mjesto kamenjara, krša i nesnosnih vrućina postalo je ušće u koje se slijeva rijeka ljudi, rijeka koja nikad nije presušila onima koji žedaju za oprostom i novim početkom. Ljudi iznova dolaze po zagovor Blažene Djevice Marije i nebeskoga zaštitnika svetog Jakova.

Svako hodočašće učini čovjeka skromnim i pomaže mu shvatiti koliko malo mjesta zauzima u svijetu. Na svome putu hodočasnik najprije racionalizira svoju prtljagu i olakša je od suvišnih stvari, a potom skida maske iza kojih se je često skrivao. Svako hodočašće je ogoljenje i svojevrsni povratak k sebi. Slično tako možemo promatrati ljudski život kao jedno hodočašće, jer mi smo putujuća Crkva i putnici prema vječnoj domovini.

Čovjek je oduvijek bio „homo viator“ – „čovjek putnik“, onaj koji putuje i koji je uvijek spreman poći na put. Zemlja je jedan veliki put, kao i Crkva. Jednom prilikom papa Franjo je naglasio kako današnji kršćanin mora izaći na put kojim prolaze ljudi, osobito oni koji su slomljeni i skršeni. Putujući, tragamo za vjerom. Vjera se sada prihvaća kroz kušnju slobode, a ne kroz prijetnje strahom. Zlo je najprije u nama i njega treba pokušati iskorijeniti, a dobro je u bližnjemu i njega valja poticati. Otud i obrat u odnosu prema svijetu. Nema više neprijatelja, nego su svi

braća. Nema protivnika, nego su svi bližnji. Kršćanin nije čovjek protiv drugoga, nego za drugoga, kao što je to bio Isus Krist – nadahnut je pisao Željko Mardešić. Zato je svako hodočašće prilika da čovjek pronađe Boga, a kad pronađe Boga, u konačnici čovjek pronađe i sebe.

Budući da je sveti Jakov zaštitnik hodočasnika, često se u umjetnosti predstavlja s hodočasničkim štapom na kome su obješene školjka i tikvica za vodu. Hodočasnici, koji se upute hodočastiti u Santiago de Campostelu, kao znak raspoznavanja nose školjku svetoga Jakova koja podsjeća na more. U kršćanstvu ona se koristila kao ukopni dar, a ona je slika groba iz kojeg je Isus uskrsnuo. U školjci, također, nastaju čudesni biseri. Jedna od takvih školjki je zasigurno i Međugorje. Ljudi, hodočasteći u Međugorje, kroz sakrament pomirenja iznova pokapaju svoje grijeha i bivaju ponovno uzdignuti u čistoću i ljepotu Božje ljubavi. Kao što more liječi tako i Međugorje liječi – njegove vode su poput milosrđa koje zapljuskuje sve one koji dođu na njegove obale. To su žive vode – iz Međugorja iznova teku rijeke žive vode i natapaju srca svih onih koji su se udaljili od izvora, a to je sam Bog.

Često se i Blaženu Djevicu Mariju predstavlja sa školjkom, jer ona je ta čudesna školjka koja je začela i rodila Isusa. Školjka koja je rodila neponovljivi biser. Bog je svojom providnošću od Međugorja načinio mjesto gdje se iznova Isus, poput novoga bisera, rađa u dušama vjernika. Marija iznova donosi svoga Sina i govori o njegovoj ljubavi koja je nepresušna i spremna stvoriti novi put za svakog koji se obrati i prihvati obraćenje.

Put uvijek postoji, samo treba njime krenuti. Hodočasnici su uvijek otkrivali nove putove. Postoji jedna izreka koja kaže: „Ako želiš susresti Isusa – idi u Jeruzalem, ako želiš susresti svetog Petra – idi u Rim, a ako želiš susresti samog sebe – idi u Santiago.“ Nema sumnje da je ova izreka jako slikovita i poučna. Svaki put, u konačnici, vodi tome da se čovjek susretne s Isusom. Ne postoji putovanje ako za cilj nema susret sa živim Bogom. Onda to nije putovanje, već lutanje, a samo tko traga za Isusom, on putuje. Čovjek nikad nije izgubljen ako ima Isusa. Međugorje nije, dakako, ni Rim, ni Jeruzalem ni Santiago, ali ono postoji kao novo stjecište hodočasnika. Ono je postalo nenametljivi dom za sve one koji žele biti u rukama Majke. U Međugorju hodočasnik kroz sakrament ispovijedi upoznaje sebe, kroz svetu misu upoznaje Isusa, a kroz molitvu biva potaknut na svetost života. Ali nije nikad sam, jer njegov put prati Gospa zaštitnica svih onih koji se utječu njezinu Sinu. Ako želiš susresti Majku – pođi u Međugorje!

MARIE-HÉLÈNE MATHIEU
s JEANOM VANIEROM

Nikad više sami!

PUSTOLOVINA VJERE I SVJETLA
od 1971. do današnjih dana

Nikad više sami!

Godine 1971., osobe s intelektualnim teškoćama i njihove obitelji bile su veoma marginalizirane, kako u društvu tako i u Crkvi. Te su godine Jean Vanier i Marie-Helene Mathieu potaknuli veliko hodočašće u Lourdes pod imenom „Vjera i svjetlo“. Taj je fantastičan događaj doveo do neočekivana rađanja jednog međunarodnog pokreta koji danas okuplja tisuću i petsto zajednica susreta s pedeset tisuća članova u osamdeset zemalja. Ovo je dojmpljiva i ganutljiva priča o nastanku i rastu Vjere i svjetla, koja je već prevedena na talijanski, portugalski, engleski, španjolski i poljski jezik.

Knjigu možete
naći u Suvenirnici
Centra MIR Međugorje.

Razgovor s dr. fra Tomislavom Pervanom, istaknutim teologom i međugorskim svećenikom

ISTINA

O MEĐUGORJU

GURA SE POD TEPIH

Međugorje još čeka Papin pravorijek. Premda je posebno povjerenstvo već odavno završilo svoje istraživanje i predalo izvještaj i premda se odluka već najavljivala, papa Franjo, za kojega kažu da nije sklon povjerovati u međugorska ukazanja, još šuti. No vijesti iz Vatikana ipak stižu te smo o njima porazgovarali s dr. fra Tomislavom Pervanom, istaknutim teologom koji već godinama djeluje u Međugorju.

ŽARKO
IVKOVIĆ

VOLIM ISTICATI KAKO JE MEĐUGORJE PONAJLJEPŠI I PONAJBOLJI PLOD SAMOGA SABORA. AKO JE SABOR HTIO OBNOVU CRKVE, EVANGELIZACIJU SVIJETA, ZAOKRET PREMA IZVORIMA, ONDA SE TO ZBIVA UPRAVO OVDJE. U ŽARIŠTU EUHARISTIJA, KLANJANJE PRESVETOMU, MOLITVA, SNAŽNA VJERA.

Vatikanist Andrea Tornielli, čije su informacije vrlo pouzdane, objavio je nedavno kako Povjerenstvo za Međugorje koje je ustanovio papa Benedikt XVI. smatra da su prva Gospina ukazanja, od 24. lipnja do 3. srpnja 1981., nadnaravna, tj. autentična, a sve ostalo je suspektno. Kako biste to komentirali? Može li se Međugorje promatrati tako, po fazama?

Neprotumačivo mi je to limitiranje ukazanja na prvih desetak dana. Ne mogu dovidjeti kojim su se kriterijima članovi Povjerenstva vodili da bi odredili taj *terminus ad quem*. Danas je na društvenim mrežama dostupan tonski zapis onoga što je 25. srpnja 1981., na svetkovinu svetoga Jakova, za podjeljivanje sakramenta svete krizme, izrekao mjesni biskup mons. Pavao Žanić pred cijelim pukom, opetujući višekratno kako „djeca ne lažu“, kritizirajući onodobne medije i službeni ateističku politiku. Znamo da su iz svih registara ateistički agitpropovci na sami Dan borca (4. srpnja) 'tukli' orkestrirano po Međugorju, od Sutjeske, Tjentišta, preko masovnih medija protiv ustaške kontrarevolucije u Međugorju itd. Možda se članovi Povjerenstva vode razlikovanjem 'ukazanja' od 'viđenja', što u biti nije isto. Ukazanja dolaze izvvana, viđenja mogu doći iz samoga subjekta.

Međutim, pitam se zašto sva dosadašnja povjerenstva zaobilaze znanstvena istraživanja koja su provođena nad vidiocima tijekom punih dvadeset godina, podudarnost, sinkronizaciju, istodobnost reakcija u trenutku kad nastupa 'ukazanje' te kad ono prestaje. Neshvatljiv mi je također i *turning point* (zaokret) koji je učinio mjesni biskup u odnosu na svoj izvorni pozitivni i odobravajući stav koji je prisutan barem mjesec dana, te njegovo izvorno uvjerenje da nije posrijedi laž, manipulacija, da nisu franjevci ničim to uvjetovali. Mjesni župnik u samome početku nije bio prisutan u župi, stigao je tek u subotu u župu s puta, a ukazanja su počela srijedom. Pogotovo treba isključiti fra Tomislava Vlašića, koji je došao tek u rujnu u Međugorje, ili pak fra Slavka Barbarića, koji je bio u to doba na studiju u inozemstvu. Što je mjesnoga biskupa ponukalo promijeniti izvorni, prvotni stav te u potonjim godinama optuživati pojedine franjevce, karizmatike i druge kako su sve to izmanipulirali, do danas mi ostaje nejasno. Možda vrijeme i dokumenti nešto iznesu na vidjelo.

Čini se da su članovima Povjerenstva najproblematičniji vidioci. Oni vidiocem smatraju psihički normalnima, vjeruju da ih nisu instruirali franjevci, ali ne vjeruju da im se Gospa nastavila ukazivati svakome posebno.

Ukazanja ne čine čovjeka nekim nutarnjim automatizmom svetim. Osoba mora

cijeloga života surađivati s milošću i rasti u svetosti. Mislim da se mora uzeti u obzir i prvotna zbunjenost vidjelaca, konfuzija koja je vladala i u njima, a i oko njih. Nešto novo, nepoznato. Partija, komiteti, milicija, prijetnje, odvođenja, nesigurnost vladala je prvih dana, pogotovo medijska orkestrirana buka i osuda. I sam župnik bio je u nedoumici kako će to sve završiti, što je zapravo posrijedi. Udbaška podvala kojom ga žele optužiti za potkapanje režima jer su tražili prethodno njegov premještaj s Posušja? Što sve nije prolazilo njegovom glavom tih prvih dana!

Povjerenstvu je sumnjiva 'programiranost' ukazanja, koja su se nastavila iako su vidioci najavili da će prestati.

Glede programiranosti ukazanja, mislim da se tu nema što prigovoriti. I u Fatimi je Marija govorila malim pastirima da se pojave na istom mjestu sljedećih mjeseci, svakoga 13. u mjesecu, u isto vrijeme, oko podne, a i u Lurdu je Marija govorila Bernardici da će se ukazivati sljedećih mjeseci, od veljače do srpnja. Posljednje ukazanje bilo je na spomen Gospe Karmelske, 16. srpnja. Isto tako dramatična su bila i ukazanja u Kibehu, koja su se odvijala nekako sinkrono s međugorskim do 1988. I ondje je Marija govorila vidiocima kad će biti sljedeće ukazanje. Ondje je biskup preuzeo stvar u svoje ruke, stvorio komisiju od teologa i psihologa, liječnika i stručnjaka, i kod troje njih, od sedmero, Crkva je priznala ukazanja početkom ovoga stoljeća.

Sudeći prema vijestima iz Vatikana, problematično je i ponašanje nekih vidjelaca u tzv. hercegovačkom slučaju?

Mislim da je krajnje pogrešno uključivati Mariju i Marijina ukazanja u tekuće prijevore ili kontroverzna (teološka) pitanja koja vladaju u Crkvi, a koja su bila pogotovo aktualna u to doba u Hercegovini. Marija nikada ne rješava kontroverze, svakodnevnije prijevore, nego dolazi kao *kraljica proroka*, reći svijetu što mu je činiti. Ona je uvijek prethodnica svoga Sina, na njega upućuje u svim ukazanjima, a ukazanja se događaju snagom Duha Svetoga. Bez Duha nema ukazanja. Ukazanja su u pravilu aktualizacija i realizacija evanđelja. Ona su u službi obraćenja i evangelizacije te se odnose na sve.

Možda je mjesni biskup mislio da će mu Gospa ukazanjima pomoći da franjevci predaju župe koje su mu rimskim pravorijekom pripale i dodijeljene. Šteta da u to vrijeme mjesni biskup nije nastupio mirnije i diskretnije, bez javnoga prokazivanja vidjelaca i fratara. Tako bi se izbjegnulo mnoštvo problema, bilo bi manje gorčine u srcima svih aktera.

Vidiocima se stalno prigovara da se nijedno nije zaredilo, da su se obogatili itd. Kako biste ih ocijenili danas, možemo li ih smatrati pouzdanim svjedocima?

Pa vidioci su ljudi sa svojim mana i dobrim stranama, simpatijama i antipatijama. Nisu savršeni u svojim postupcima, ostaju ljudski ograničeni, nisu nekim automatizmom svete osobe, što bismo od njih očekivali dok istodobno sebe dispenziramo od puta svetosti.

Pa bez htijenja samih vidjelaca kod troje njih svakodnevna su ukazanja vremenom prestala. Kod Jakova prestala su u Americi 1998., točno tri godine prije napada na newyorške The Twins (11. rujna 2001.). To je on plačući javio iz Amerike pokojnom fra Slavku Barbariću. Slučajnost?

Crkva je priznala ukazanja u La Saletteu u Francuskoj 1846. godine. Dvoje vidjelaca – Maksimin i Melanie – nakon ukazanja imali su prilično buran život. Maksimin je preminuo ne navršivši ni 40 godina života, a Bernardica iz Lurda nije bila najsretnija u samostanu zbog tretmana itd. Nimalo nije lagan život onih koji su u žarištu. Pa tako i u Međugorju, njih šestero nije imalo nikakve privatnosti nakon prvih ukazanja. Danonoćno salijetani, možemo slobodno reći, njima je ukradeno djetinjstvo i mladost, ma što mislili o potonjem životu, bračnom životu, bogatstvu itd. Ostali su do kraja vjerni svojim tvrdnjama od početka, svim prijetnjama i zastrašivanjima unatoč. Nikada nisu zanijekali činjenicu da su onih dana, krajem lipnja 1981. izbačeni iz svoga svagdana i uključeni u igru koju nisu ni htjeli, ni predvidjeli, ni očekivali, niti ičim uzrokovali.

Zašto se nisu odlučili za samostanski ili redovnički život?

Marija je to njima prepustila kao slobodan odabir. Bog nikoga ne prisiljava. Zar mislite da je život u obitelji laganiiji od onoga u samostanu? Ako fatimska vidjelica Lucija u svojim bilješkama kaže da se odlučujuća bitka vodi danas oko braka i obitelji, onda je njihov izbor bračnoga i obiteljskoga života svjedočanstvo pred cijelim svijetom o vrijednosti obitelji, kad vidimo kako se rastaču obitelji, urušava brak kao sveta zajednica muškarca i žene, kako parlamenti zakonski proglašavaju istospolne zajednice 'brakovima' itd.

Svagdanji molitveni ritam i duhovna ponuda jest nešto što ne ćemo pronaći u drugim svetištima u svijetu. Pogotovo je hodočasnicima dojmljiv, impresivan svakodnevni večernji molitveni program. U drugim svetištima to se odvija sezonski, u skupinama, a ovdje imamo program koji traje cijelu godinu, iz dana u dan, na više jezika. To ljude oduševljava, to žele presaditi u svoje župe.

Ove se godine slavi stota obljetnica fatimskih ukazanja. Zaboravlja se činjenica da je vidjelac Francisco imao samo viđenja, da je Jacinta imala viđenja i čula Gospin glas i riječi, a da je jedino Lucija komunicirala s Blaženom Djevicom Marijom. Sve što je zapisala o ukazanjima učinila je u samostanu, skoro četvrt stoljeća nakon ukazanja. Može li se nakon četvrt stoljeća osoba svega prisjećati? To je nalik

evanđeoskim zapisima koji su nastali u drugom naraštaju nakon Gospodinove proslave. Zašto međugorski događaji ne bi bili jednako vjerodostojni ako su bilježeni i tonski, i pisanim putem, ali i znanstveno istraživani od samoga početka. Primjerice, ispitivanja je provodio slovenski psihijatar i parapsiholog Ludvik Stopar, krajem 1982., kad sam bio župnik. Nemjerljivo je pisano svjedočanstvo ostavila iza sebe gđa Darija Klanac, rođ. Škunca, koja je stotinu puta preletjela Atlantik jer je uvjeren da je ovdje Gospa na djelu, te talijanski liječnici iz Milana, zatim dr. Henri Joyex iz MontPELLIERA ili pak salezijanac i stručnjak, psiholog i parapsiholog, prof. Andreas Resch iz Innsbrucka. Najbolji istraživač Marijinih ukazanja u Lurdu, ponajveći mariolog minologa stoljeća, vlč. Rene Laurentin, danas stogodišnjak, prisutan je ovdje od kraja 1982. Njegove studije o Lurdu danas su mjerodavne i meritorne. Ovdje je vjerno ispitivao i bilježio sve oko ukazanja, vidjelaca itd. Bio je u Međugorju i prije dvije godine, posvema slijep. Što ga je vuklo i stalno vuče u Međugorje? Zašto se njegovo svjedočanstvo zanemaruje u slučaju Međugorja, za koje je tvrdio da je evidentnije od Lurda, a prihvaća se ono o Lurdu, prema kojemu smo u odmaku od stoljeća i pol? Postoji li selektivna istina u odnosu na Međugorje ili se zbog nekih interesa gura pod tepih?

Zašto sve te komisije nisu uzimale u razmatranje ta temeljita i ozbiljna znanstvena istraživanja, nego se jednom zgodom, jedan član jedne komisije poslužio nesteriliziranim (!) iglom te uboo Vicku otraga u lijevu lopaticu da se uvjeri hoće li reagirati. Bio sam u prostoru prisutan kad je to učinio te kad se pojavila krv na Vickinoj bluzi.

Prisjetimo se i drugoga slučaja koji je bio u žarištu zbivanja u prošlom stoljeću. Ne baš tako davno, godine 1958., Sveti oficij – današnji Zbor za nauk vjere – osudio je spise i viđenja sv. Faustine Kovalske. Gotovo ih stavio na *Indeks zabranjenih knjiga*. Trajalo je to dok se nije pojavio sv. Ivan Pavao II., koji je rehabilitirao i promicao njezino djelo. Tko danas ne zna za njezine *Dnevnike* i tko ne moli krunicu Božjega milosrđa? Prva je svetica novoga tisućljeća. Tko je tu bio u zabludi? Tko je tu pogriješio? Istina je spora, ali dostižna.

Kontroverze postoje i oko tajna: kažu da ih je deset, ali ni danas nije jasno je li ih ukupno deset

ili više. Osamdesetih su vidioci govorili da se neke tajne odnose na župu, neke na svijet, a neke čak na bivšu Jugoslaviju, no još nijedna nije obznanjena. Logično je pitati se, kakvog smisla ima tajna o davno propalnoj državi? Ili, tajna velikog znaka na Brdu ukazanja koja se navodno već trebala ostvariti. Što kažete na to?

Glede spomenutih 'tajna', mogu reći iz osobnoga iskustva ovo. Župnikom sam postao u Međugorju u kolovozu 1982. Uoči svetkovine Bezgrješne, 7. prosinca 1982., bio sam s vidiocima u prostoru gdje su imali ukazanje Bl. Djevice Marije. Prethodno sam zamolio vidjelicu Ivanu Ivanković da u moje ime zamoli Gospu za neke potrebe. Za vrijeme ukazanja bili su krajnje ozbiljni Jakov, Marija, Vicka i Ivanka. Nakon ukazanja povukli su se nasamo, u uglove prostorije. Pitao sam Ivanu što je bilo. Odgovori mi kako nije mogla postaviti Gospi moja pitanja jer im je te večeri, za toga ukazanja, Gospa povjerala novu tajnu. O sadržaju nije htjela niti mogla bilo što govoriti, ali se vidjelo po izrazu njihova lica da je riječ o nečemu ozbiljnome. Što su vidjeli, doživjeli, to ne znamo. Pitam se: Odakle bi oni, onako prostodušni i neuki, mogli govoriti o „tajnama“ da nisu čuli nešto „s druge strane“? Možemo samo nagađati. Oni o tome šute. Nije bilo šanse da o spomenutim tajnama bilo tko pokuša ili uspije doznati ili izvući iz najmanjega Jakova, koji je djelovao onako djetinje. O svemu je govorio spontano, kao dijete, ali kad bi bila riječ o tajnama, odmah bi zašutio. Stoga mi nije ni padalo na pamet o tome ih bilo što pitati, ali ni govoriti. Samo sam čuo da je vidjelica Mirjana deset godina prije proglašenja hrvatske neovisnosti govorila o slobodnoj Hrvatskoj. Pa i fatimska vidjelica Lucija tek je na traženje biskupa sjela i zabilježila tajne, iz posluha prema crkvenom pastiru. A ovdje, u slučaju međugorskih vidjelaca, nitko se njima sa strane odgovornih iz hijerarhije nije ozbiljnije bavio. U Kibehu su vidioci pretkazali genocid koji se dogodio 1994.

Koji je trenutačni status Međugorja? Mnogi ga nazivaju svetištem premda znamo da mu taj status nije dao ni mjesni biskup, ni Biskupska konferencija, a ni Sveta Stolica.

Nema status svetišta jer je to u mjerodavnosti mjesnoga ordinarija.

Međugorje bismo mogli nazvati mjestom molitve. Nijemci imaju izraz 'Gebetsstätte' – za Heroldsbach, Heede i druga mjesta gdje se Marija ukazivala, ali ih Crkva nije priznala. Naknadno su prozvana mjestima molitve. U Heroldsbachu su vidioci bili čak iz Crkve izopćeni.

Današnji svoj status Međugorje može zahvaliti ponajvećma papi u miru Benediktu, koji je mjerodavnost spram Međugorja 1985. izuzeo ispod jurisdikcije mjesnoga biskupa zbog očite pristranosti i prenio na Biskupsku konferenciju i kardinala Kuharića. Komisija koja je tada ustanovljena dala je svoj meritorni sud 1991., neposredno uoči izbijanja rata. Trebalo je čekati sljedećih dvadeset godina da ista osoba, onodobno pročelnik Zbora za nauk vjere, a prije sedam godina kao papa, ustanovi povjerenstvo koje se bavilo problematikom Međugorja. Tih dvadeset godina proteklo je u natezanjima između *pro et contra* na svim razinama, od gorljivih protivnika do još gorljivijih zagovornika. Povjerenstvo je svoj posao obavilo i predalo dokumentaciju vatikanskim uredima. Sam današnji Papa izriječom je višekratno ponavljao kako je Povjerenstvo na čelu s kardinalom Ruinijem obavilo „dobar, vrlo dobar posao“.

Mislim da je krajnje pogrešno uključivati Mariju i Marijina ukazanja u tekuće prijepore ili kontroverzna (teološka) pitanja koja vladaju u Crkvi, a koja su bila pogotovo aktualna u to doba u Hercegovini. Marija nikada ne rješava kontroverze, svakodnevne prijepore, nego dolazi kao *kraljica proroka*, reći svijetu što mu je činiti. Ona je uvijek prethodnica svoga Sina, na njega upućuje u svim ukazanjima, a ukazanja se događaju snagom Duha Svetoga. Bez Duha nema ukazanja. Ukazanja su u pravilu aktualizacija i realizacija evanđelja. Ona su u službi obraćenja i evangelizacije te se odnose na sve.

Hodočasnici svejedno dolaze, očito ne mare za službeno priznanje Međugorja?

Sve nas nemalo čudi nebriga mjesnih biskupa u odnosu na milijune hodočasnika koji dolaze svakodnevno u Međugorje. U praksi se Međugorje tretira kao i sve druge župe u biskupiji, a znamenke pokazuju nešto posve drugo. Milijunski broj pričesti, tisuće i tisuće svećenika itd. Posljednjih su godina poglavito prisutni hodočasnici s europskoga Istoka, iz baltičkih država, napose iz Poljske. Tu možemo svakodnevno susresti autobuse iz Poljske. Zašto dolaze u Međugorje kad imaju svoju Čenstohovu? Pa sama vožnja nerijetko dotrajalom autobusima traje dva-tri dana do Međugorja. Što ih vuče ovamo? Vjerujem, hodočaste zbog pozitivnih iskustava koja imaju ovdje. Dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium* ističe kako se sveukupnost vjernika pomazanjem i snagom Duha Svetoga ne može u vjerovanju prevariti te to svoje osobito svojstvo očituje nadnaravnim osjećajem vjere svega naroda (LG,12). Od samih početaka imamo u Crkvi načelo da je *lex orandi lex credendi*, tj. pravilo, zakon molitve jest i pravilo vjerovanja te da *lex orandi statuit legem credendi*, tj. da je pravilo molitve, bogoslužja ustanovilo pravilo vjerovanja. Vjera, odnosno dogme izrasle su kroz molitvu i bogoslužje, što nam potvrđuje i Novi zavjet. Dogme su samo tumač

istine Novoga zavjeta. Ako imamo u Međugorju sveopću Crkvu, *sa sva četiri vjetra*, te ako se ovdje svi molimo, Gospodina slavimo, njemu se klanjamo, nije li posrijedi djelovanje Duha Svetoga? Marija, vidioci i ukazanja tek su u drugom planu. Vidioci su možda u početcima bili u žarištu, danas su oni tek u drugom planu, jer faktično neki i ne žive na području župe.

Često govorite kako je za Vas najveće čudo to što je Međugorje postalo isповjedaonica svijeta. Međutim, biskup Perić jasno kaže da brojne ispovijedi, pričesti i moguća duhovna obraćenja nisu dokaz autentičnosti Gospinih ukazanja?

To opće mjesto 'ispovjedaonica svijeta' rabim nerado. Postalo je to nešto kao floskula ili krilatica. Drugi su skovali taj izričaj. Volim isticati kako je Međugorje ponajljepši i ponajbolji plod samoga Sabora. Ako je Sabor htio obnovu Crkve, evangelizaciju svijeta, zaokret prema izvorima, onda se to zbiva upravo ovdje. U žarištu euharistija, klanjanje Presvetomu, molitva, snažna vjera. Da bismo bili dionici Gospodnjega stola, preduvjet je sakrament pomirenja, pokore, ispovijedi, koji je gotovo nestao na Zapadu. Svi koji su bili kao ispovjednici u međugorskim isповjedaonicama ne pitaju se spram autentičnosti ukazanja Blažene Djevice Marije, nego se dive iskrenim, istinskim, dubokim, životnim ispovijedima te milostima koje se tu izljevaju. Ovdje sam desetljećima, posljednjih petnaest godina uglavnom u isповjedaonici, i tu se mogu iskusiti čudesa milosti. Ljudi ozdravljaju i duhovno, a katkad i fizički. Metafizičko čudo obraćenja katkad je snažnije i učinkovitije od fizičkoga, tjelesnoga, kad se snagom milosti i Kristova zahvata prihvat križ bolesti itd.

Danas ovdje imamo pedesetak zatvorenih isповjedaonica. Međutim, treba se prisjetiti prvih dana i mjeseci kad su ljudi dolazili na ispovijed na ledini pored crkve. Onodobne ispovijedi bile su za mene dokaz da se nešto silno zbiva u Međugorju, da se urušava kraljevstvo Sotone, da Sotona gubi bitku i tlo pod nogama, da je komunizam svojev 'odradio' u svijetu. Bile su ono temeljite, životne i potresne ispovijedi. Stoga se protiv Međugorja i vidjelaca dignuo cijeli državni aparat u ono doba da se sve

to u korijenu zatre, uguši. To među-
tim nije bilo moguće jer nije nastalo
ljudskom voljom ili htijenjem, nego
Božjim promislom i odlukom.

Kakva je budućnost Međugorja?

Pozitivna iskustva koja pojedinci
nose sa sobom te svjedočanstvo koje
se prenosi usmeno od samoga po-
četka bili su onaj nutarnji pokretač,
ono inicijalno paljenje, da su se ljudi
odlučivali krenuti na hodočašće u
Međugorje, pogotovo prvih godina, za
progona, šikaniranja, u vremenu kad
nije bilo ni najosnovnijih higijenskih
uvjeta niti bilo kakve infrastrukture
da se moglo prihvaćati onoliki broj
hodočasnika. Stoga i danas vjerujem
upravo u pozitivna svjedočanstva
međugorskih hodočasnika spram

din. Ako su plodovi zdravi, pozitivni, oni će se vremenom
umnažati. Ne vidim nikakvih bitnih zastranjenja u vjeri,
ponašanju, moralu koja bi dolazila iz Međugorja i širila se
svijetom. Jasno, uvijek ima fanatiziranih pojedinaca koji
svoje maštarije pripisuju Gospi.

Zašto je Crkva toliko podijeljena oko Međugorja? I sam papa Franjo kaže kako Gospa nije poštanska službenica da se svaki dan javlja s porukama.

Ne bih htio nikoga optuživati zbog podijeljenosti u
puku i kleru spram Međugorja, ali mislim da je uporno
nijekanje mjesnih crkvenih vlasti tijekom 35 godina
svega što se ovdje događalo, a vezano je uz ukazanja,
urodilo upravo tom podjelom u kleru i puku. Osobno sam
tu od prvih dana prisutan, i sad kad donekle zaokružujem
svoj život, ne mogu reći da sam povjerovao laži i da sam
u zabludi. Nikad to nisam htio niti želio, uvijek sam htio
biti vjeran Crkvi i Redu, biti s Crkvom i u Crkvi, s njom
misliti, suosjećati, za nju živjeti, vjerovati ono što vjeruje
Crkva, a i dosta sam toga dosada napisao upravo iz ljubavi

U govoru se referirao i na ono što je
25 godina prije njega izrekao u Berlinu
predsjednik Kennedy („Ich bin ein
Berliner“). Tko je mogao slutiti da će
Zid pasti za dvije godine? Nitko! Nebo
se poslužilo Marijom i poljskim papom,
koji nije uopće htio dijalogizirati s
komunistima. Sa Zlom nema dijaloga
ni razgovora. Papa nam je dao primjer,
Marija nas na to poziva. Zlo se širi. S
njim nema razgovora, nego treba svima
životni zaokret, obraćenje i čvrsta vjera.
Vremena su krajnje ozbiljna, vrjednote
su izokrenute, grijeh u svijesti mnogih
uopće ne postoji, pakao također. Treba
se vratiti Isusu i činiti što nam on kaže.
Marijine su to riječi iz Kane koje vrijede
jednako onda kao i danas. Međugorje
sa svojom duhovnom i molitvenom
ponudom može biti putokaz.

...vidioci su ljudi sa svojim manama i dobrim stranama, simpatijama i antipatijama. Nisu savršeni u svojim postupcima, ostaju ljudski ograničeni, nisu nekim automatizmom svete osobe, što bismo od njih očekivali dok istodobno sebe dispinziramo od puta svetosti.

duhovne i molitvene ponude u Me-
đugorju. Svagdanji molitveni ritam
i duhovna ponuda jest nešto što ne
ćemo pronaći u drugim svetištima u
svijetu. Pogotovo je hodočasnici
dojmljiv, impresivan svakodnevni
černji molitveni program. U drugim
svetištima to se odvija sezonski, u
skupinama, a ovdje imamo program
koji traje cijelu godinu, iz dana u
dan, na više jezika. To ljude odušev-
ljava, to žele presaditi u svoje župe.

Iz iskustva koja sam stjecao
godinama u Austriji, Njemačkoj,
Švicarskoj, mogu reći da su upravo
međugorski hodočasnici najaktivniji
u svojim mjesnim Crkvama. Me-
đugorje se ne treba plašiti za svoju
budućnost. Svako se stablo po plodo-
vima poznaje, rekao je sam Gospo-

prema Bogu, Kristu, Crkvi, Mariji.. Vjera u ukazanja nije
nikakva i ničija obveza, ali je nemoguće tvrditi da na po-
četku svega ne stoji jedan izravni zahvat izvana, samoga
Neba, koji je odjeknuo u cijelom svijetu.

A što se tiče Papine izjave kako „Gospa nije poštanska
službenica“, ne mora biti da je pod tim mislio isključivo
na Međugorje. Pa svakodnevno i ovdje u Međugorju su-
srećemo kojekakve 'zelote' koji nude svoje spise, viđenja,
ukazanja, apokaliptičke događaje, propast. Takvih ima i
u Rimu oko pape koji mu, vjerujem, svakodnevno šalju
svoje 'spise', 'viđenja' i poruke.

Zbivanja u Međugorju stavljate u povijesni kontekst, Gospina ukazanja povezujete s onim što se događa i kod nas i u svijetu. Imate li u tom pogledu novih spoznaja?

Prije točno trideset godina američki predsjednik Reagan
u podijeljenom Berlinu održao je svoj povijesni govor u
kome je pozivao ruskoga predsjednika Gorbačova da napo-
kon sruši taj zid, sramotu i ruglo naočigled svemu svijetu.

U lipnju 1981. doživjeli smo na
Crnici duhovno inicijalno palje-
nje, detonaciju koja je odjeknula
u cijelom svijetu, koja se proširila
cijelim svijetom. Na nama je zublju
vjere prenositi, Duha ne trnuti. Ono
je bio početak, ne cilj ni smisao
Marijina poslanja. I danas nas poziva
majčinskim glasom. Ne možemo
reći da nismo čuli. Upravo kao i ona
mjestu koja su vidjela neviđeno, čula
nečuvane riječi, i protiv kojih je Isus
izrekao najteže riječi. Ne ponovilo se
u našem naraštaju! Svjedoci smo pak
da je čovjek zaratio i sa Stvoriteljem
i Božjim divnim stvorenjem. Kamo
će nas to odvesti? Samo Nebo to
zna. Stoga Marija uporno poziva na
obraćenje, vjeru i molitvu. Na povrat
svome Izviru i Uviru.

KAKO VIDE VIDIOCI

Srpanjski broj Glasnika Srca Isusova i Marijina posvećen je ponajviše fenomenu Gospinih ukaza-
nja u Međugorju. Među inima u Glasniku je i tekst jednog od najpriznatijih svećenika-psihologa,
isusovca Mije Nikića, u kojem autor opisuje psihološku analizu privatnih objava i viđenja. Pater
Nikić je bio i članom Međunarodne mješovite komisije koja je pod vodstvom kardinala Camilla
Ruinića godinama ispitivala viđenja i vidioci u Međugorju. Tekst prenosimo uz odobrenje ured-
ništva Glasnika Srca Isusova i Marijina.

P. MIJO NIKIĆ

**SVE ŠTO ČOVJEK VIDI, ČUJE, OSJETI, DOŽIVI I SPOZNA, SVE TO PROLAZI KROZ FILTER NJE-
GOVOG NUTARNJEG SVIJETA, NJEGOVE AFEKTIVNOSTI, NJE-
GOVE PROŠLOSTI KOJA VIŠE ILI MANJE ISKRIVI OBJEKTIVNU STVARNOST.** Spomenuta istina se
odnosi ne samo na poruke koje osoba
prima od ovoga svijeta, nego također
i na poruke koje primamo od Boga,
odnosno od bića s drugoga svijeta, od
Majke Božje, anđela i svetaca.

Sve što od njih čujemo, prolazi
kroz naš nutarnji svijet, kroz „cjedilo
naših osjetila“, rekao bi kardinal
Joseph Ratzinger, sadašnji papa u
miru Benedikt XVI. Slično razmišlja
i veliki poznavatelj duša i priznati
učitelj duhovnog života, sv. Ignacije
Lojolski, osnivač Družbe Isusove.
U svojim Pravilima za razlikovanje
duhova, on kaže da se i đavao može
obučiti, odnosno maskirati u anđela
svjetla da bi tako uspješnije zavarao
dušu i odveo je od Boga. Zato treba
biti oprezan i dobro ispitati duhove
prije nego im potpuno povjerujemo,
upozorava nas sv. Ignacije.

**NAUK CRKVE
JASNO RAZLIKUJE
JAVNU OD
PRIVATNE OBJAVE
I NAPOMINJE
KAKO IZMEĐU
NJIH VLADA
BITNA RAZLIKA.
JAVNA OBJAVA
„OZNAČAVA BOŽJE
OBJAVITELJSKO
DJELO KOJE JE
NAMIJENJENO
CIJELOME
ČOVJEČANSTVU,
A KOJEGA ĆEMO
VIDLJIVI TRAG
PRONAĆI U
DVODIJELNOJ
BIBLIJI STAROGA I
NOVOGA ZAVJETA“.**

TEOLOŠKO MJESTO JAVNE I PRIVATNE OBJAVE

Nauk Crkve jasno razlikuje javnu od
privatne objave i napominje kako
između njih vlada bitna razlika. Javna
objava „označava Božje objaviteljsko
djelo koje je namijenjeno cijelome
čovječanstvu, a kojega ćemo vidljivi
trag pronaći u dvodijelnoj Bibliji
Staroga i Novoga zavjeta“.

Bog se korak po korak objavljivao
ljudima na način da ga razumiju, a
najviše im je progovorio u svome
Sinu Isusu Kristu koji je postao čov-
jekom da ljudima njihovim jezikom
kaže ono što Bog želi i od njih oče-
kuje. Sv. IVAN OD KRIŽA s pravom
zaključuje da bi svako traženje nove

objave bilo neprihvatljivo, štoviše,
to bi Boga vrijeđalo, jer nam je već
rekao sve u svome Sinu Isusu.

„Darovavši nam svoga Sina, koji je
njegova jedina i konačna Riječ, Bog
nam je odjednom tom jedinom Ri-
ječju rekao sve... Što je naime nekoć
djelomično govorio prorocima, to
nam je sve rekao u svome Sinu, davši
nam to sve, pošto i jest njegov Sin.
Stoga tko bi htio Boga još ispitivati
ili iskati od njega viđenja i objave,
ne samo da bi činio glupost nego bi
Boga vrijeđao, jer ne bi svoj pogled
upravio na Krista jedinoga, nego bi
izvan njega tražio još kakve stvari.“

Kad govori o objavi, Katekizam
Katoličke Crkve daje nam na znanje
da mi Božju objavu još nismo do
kraja shvatili ni razumjeli. „Premda
je objava dovršena, ipak nije sva
potpuno izrečena niti joj je sadržaj

iscrpljen. Na kršćanskoj je vjeri da
postupno tijekom stoljeća cjelovito
dosegne domašaj objave“ (KKC, 66).
Sam Isus je rekao da nam još mnogo
toga ima kazati, ali da sada to ne
možemo nositi (usp. Iv 16,12-14).

Osim javne objave koju je Crkva
prihvatila, postoji još i privatna obja-
va, odnosno razna ukazanja, viđenja,
nutarnji govori i slično. Katekizam
Katoličke Crkve o tome kaže sljedeće:
„Tijekom stoljeća bilo je takozvanih
'privatnih' objava. Neke od njih je
priznao crkveni autoritet. One ipak
ne pripadaju u polog vjere. Uloga
im nije da 'poboljšaju' ili 'upotpune'
konačnu Kristovu objavu, nego da
pomognu da se od nje u određenom
povijesnom razdoblju potpunije živi“
(KKC, 67).

Privatna objava biva vjerodostojna
po tome što usmjeruje prema javnoj

objavi. Pristanak priznatim privatnim objavama treba biti sukladan pravilima razboritosti. Flamanski teolog i veliki poznavatelj problematike privatnih objava kaže da crkveno odobrenje privatne objave obuhvaća tri elementa: 1) Dotična poruka ne bi smjela sadržavati ništa što bi bilo suprotno vjeri ili moralu Crkve; 2) Dopusšteno je objaviti je; 3) Vjernicima je dopušteno podariti joj na razborit način svoj pristanak.

Govoreći o privatnim objavama kardinal Ratzinger donosi sljedeći kriterij njezine vjerodostojnosti i prihvatljivosti za Crkvu: „Mjerilo za istinitost i vrijednost neke privatne objave jest njezina usmjerenost prema samome Kristu. Ako nas ta objava odvraća od Krista, ili ako pak samu sebe osamostaljuje ili ako se nudi kao neki drugi i bolji poredak, štoviše važniji i od samoga Evanđelja, onda ta objava sigurno ne potječe od Duha Svetoga, koji nas uvodi u Evanđelje, a nikako ne izvodi iz njega.

To ne isključuje da neka privatna objava ne (po)stavlja nove naglaske, da ne ističe nove oblike pobožnosti ili pak produbljuje i proširuje stare. Međutim, u svemu tome mora se raditi o tome da ta privatna objava hrani vjeru, nadu i ljubav, koji ostaju za sve trajni put spasenja.“

PSIHOLOŠKI KARAKTER PRIVATNIH OBJAVA

Teološka antropologija razlikuje tri načina zapažanja ili viđenja stvarno-

sti: gledanje pomoću osjetila, odnosno vanjsko tjelesno zapažanje (visio sensibilis), unutarnje zapažanje (visio imaginativa) te duhovno gledanje odnosno zrenje koje se događa u visokom stupnju mističkog doživljaja (visio intellectualis).

Privatne objave, odnosno razna viđenja i ukazanja spadaju u vrstu unutarnjih zapažanja (visio imaginativa) budući da slike i likove koji se prikazuju u viđenjima ne postoje u izvanjskome prostoru i njih „vide“ samo vidioći za koje je spomenuto unutarnje zapažanje ili zrenje identično s vanjskom osjetnom pojavom. To znači da vidioći imaju dojam kao da gledaju neku pojavu vanjskim tjelesnim zapažanjem kao što vide svi ljudi.

Spomenuto unutarnje gledanje ili visio imaginativa aktivira se onda kad je duša dirnuta impulsima, poticajima neosjetnoga, tj. onoga što nije vidljivo ili zamjetljivo običnim osjetilima, nego je zamjetljivo nekim „nutarnjim osjetilima“. Likovi koji se ukazuju osobama u privatnim objavama tako diraju dušu da ona reagira na te impulse. „Za to je potrebna unutarnja budnost srca koje redovito nema zbog snažnih vanjskih zbiljnosti te slika i misli koje ispunjavaju čovjekovu dušu“, naučava nas kardinal Ratzinger (sada papa u miru Benedikt XVI.).

Povlašteni primatelji ukazanja i privatnih objava su često djeca jer je njihova duša još premalo iskrivljena, a unutarnja sposobnost zapažanja je još uvijek netaknuta, smatra kardinal Ratzinger. Svojevrsnu potvrdu spomenute tvrdnje možemo naći kod samog Isusa koji na prigovor velikih svećenika i starješina da se ušutkaju djeca koja su na Cvjetnicu klicala hosana u jeruzalemskom hramu, odgovara „iz usta djece i dojenčadi pripravljaj sebi hvalu“ (Usp. Mt 21,16).

STRUKTURA PROCESA PREVOĐENJA NUTARNJIH ZAPAŽANJA

Temeljna istina u svakoj percepciji glasi da mi nikada ne vidimo čisti objekt, niti shvaćamo doslovno poslanu poruku, nego i jedno i drugo (objekt i poruku) doživimo

na svoj, subjektivni način, a to znači da ih malo iskrivimo ili u najmanju ruku ograničimo. To vrijedi za percepciju ili spoznajnu vanjskim osjetilima, a još više za percepciju nutarnjim zapažanjem. U doživljavanju i interpretiranju vanjske vidljive i nevidljive stvarnosti uvijek ima udjela i subjektivni čimbenik.

U svojoj knjizi Psihologija i duhovno razlučivanje, Noémi Meguerditchian kaže: „Mi se Bogu približavamo, shvaćamo ga i razumijevamo – bilo u našem čitanju Biblije, bilo u stvarima koje nam se događaju – polazeći od nas samih, od naših strahova, naših ideala, naših mentalnih shema shvaćanja i reakcija koje smo nakupili tijekom svoga odgoja od samog početka naše povijesti“.

Sve što vidimo, čujemo, opipamo i doživimo, prolazi kroz cjedilo ili filter naših osjetila koja odrađuju proces prevođenja. „U nutarnjem gledanju proces prevođenja postoji daleko više nego u vanjskome tako da je subjekt onaj koji bitno sudjeluje u stvaranju slike onoga što se pojavljuje. Slika se može „primiti“ samo prema njegovim osobnim mjerilima i mogućnostima“, kaže i naučava kardinal Ratzinger.

To praktički znači da viđenja i ukazanja nikada nisu prenesena kao fotografija bilo vizualna ili auditivna onoga što su vidioći vidjeli i čuli, nego su slika i sadržaj 'filtrirani' ili

„procijeđeni“ kroz nutarnji psihički aparat vidioća, odnosno kroz njihove svjesne i nesvjesne želje, strahove, očekivanja, konflikte i stavove.

Spomenutu tvrdnju možemo ilustrirati sljedećim primjerom: ako se jednom crncu ukažu zajedno đavao i anđeo, u interpretaciji svoga doživljaja i viđenja crnac će najvjerojatnije reći da je anđeo bio crne, a đavao bijele boje kože, dok bi vidioć koji je bijelac, rekao da je anđeo bijele, a đavao crne boje kože. Tko od njih ima pravo? Mislim da smijemo reći: obojica. Nijedan nije lagao, a govore različito. To je sudbina naše percepcije. Sve što se prima, prima se na način primatelja.

Spomenute tvrdnje potvrđuje dubinska psihološka analiza procesa ljudske spoznaje i percepcije. Ona izgleda ovako:

1. PERCEPCIJA: Na početku mora biti neki impuls izvana ili neka ideja ili viđenje iznutra. Ono prvo što nam dođe na pamet ili što zamijetimo vanjskim ili „nutarnjim“ osjetilima pokrene lanac spoznaje i djelovanja.

2. AFEKTIVNA MEMORIJA: To je živa uspomena naše prošlosti; uspomena povijesti osjećajnog (emocionalnog) života svake osobe. Budući da nam je uvijek na raspolaganju, ona igra važnu ulogu u procjeni i interpretaciji svega oko nas i kao takva može se nazvati matrica svakog iskustva i djelovanja. Iskustva afektivne naravi koja smo doživjeli u prošlosti odmah se aktiviraju kad se otkrije bilo kakva veza između onoga što trenutno vidimo ili doživljavamo s onim što smo nekada u prošlosti vidjeli ili doživjeli. Takva „probudena“ afektivna iskustva imaju moć da stvarnost koju trenutno doživljavamo „oboje“ svojim bojama, odnosno „filtriraju“ prema vlastitim željama, strahovima i očekivanjima.

3. AFEKTIVNA PROSUDBA: Ona se događa na temelju afektivne memorije. U našem prvom kontaktu sa svijetom – bilo vanjskim ili nutarnjim, najprije dolazi do afektivne prosudbe i prosuđivanja stvarnosti. Ova se prosudba ravna prema subjektivnom kriteriju koji zaključuje da je nešto dobro i istinito samo zato što se to meni sviđa, odnosno da nije dobro ni istinito ako mi se ne sviđa. Radi se dakle o posve egoističnom i subjektivnom kriteriju koji iskrivljuje stvarnost. To je prvotna prosudba koju osoba čini nesvjesno i

to samo na temelju svojih iskustava emocionalne naravi iz prošlosti.

4. EMOCIONALNI ODGOVOR: Spomenuta afektivna prosudba pokrene određene emocije koje predisponiraju osobu da reagira na određeni način, tj. da se približi objektu koji joj se sviđa ili da se udalji od svega što je procijenjeno kao nepoželjno. Na temelju emocionalne prosudbe aktiviraju se pozitivne ili negativne emocije koje pokrenu osobu na djelovanje. Takva odluka i djelovanje vlastito je djeci i nezrelim osobama makar su odrasle.

5. RAZUMSKA PROSUDBA: Nakon afektivne prosudbe i aktiviranih emocija, prije nego stupimo u djelovanje, trebala bi se dogoditi razumska prosudba. Ona se ravna prema kriteriju istine. Osoba koja misli razumski, pita se da li je ono što mi se sviđa zaista dobro za me, da li je istina ili nije. Aktivirajući razumsku prosudbu prije odluke i djelovanja, osoba će uvidjeti kako se često događa da je istinito baš ono što joj je teško i što joj se ne sviđa.

6. PROČIŠĆENE EMOCIJE: Nakon razumske procjene stvarnosti aktiviraju se pročišćene ili nesebične emocije. One su nam potrebne da nas pokrenu na djelovanje.

7. ODLUKA I DJELOVANJE: Nakon razumske prosudbe i pročišćenih emocija može se donijeti zrela odluka i dati se na djelovanje koje će sada biti dostojno čovjeka i koje će doprinosti njegovu dozrijevanju i istinskom ostvarenju u svakom pogledu.

PRIMJENA NA PRIMJERU PRIVATNIH OBJAVA I UKAZANJA

Polazimo od pretpostavke da se radi o autentičnoj objavi i stvarnom ukazanju koje je percipirano nutarnjim zapažanjem. Spomenuto unutarnje gledanje nije mašta, nego stvarni i istinski način zapažanja. Međutim, govor o doživljenoj objavi i interpretacija viđenoga u jednom ili više ukazanja, već su drugotna elaboracija prvotne doživljene stvarnosti. To znači da od vidjelaca mi dobivamo „filtriranu“ ili „procijeđenu“ stvarnost.

Ne čine to vidioći svjesno. Oni pričaju onako kako mogu i znaju, često su i sami svjesni da njihov govor i opis daleko zaostaje od onoga što su stvarno vidjeli i doživjeli. S tim u vezi kardinal Ratzinger kaže: „Slike su naprotiv satkane takoreći od poticaja što dolazi odozgor i postojećih sposobnosti i mogućnosti subjekta koji zapaža, u ovom slučaju djece. Stoga je slikoviti jezik tih viđenja simbolični jezik“.

U opisu i interpretaciji onoga što su vidjeli i doživjeli, vidioći upotrebljavaju slike i znanje koje su naučili u školi i na vjeronauku. Upravo to je imao na pameti kardinal Ratzinger kad je za opis tajne koju je dala fatimska vidjelica Lucija, rekao: „Završetak tajne podsjeća na slike koje je možebit Lucija vidjela u pobožnim knjigama i kojih je sadržaj crpljen iz ranijih spoznaja vjere“.

Ova Ratzingerova izjava savršeno se slaže s onim što otkriva dubinska psihologija kad govori o procesu percepcije bilo koje osobe. U jednom autentičnom ukazanju poruka i slika koju nam vidioći prenose jesu rezultat poticaja odozgor, od Boga, Isusa, Majke Božje ili nekog sveca i postojećih sposobnosti osobe koja ima ukazanje. To znači da će isti događaj i istu poruku vidioći različito prenijeti, svaki prema svojim sposobnostima i mogućnostima, odnosno prema svojim željama, strahovima i očekivanjima.

Drugim riječima, osobna povijest, afektivna memorija, sve ono što je vidjelac u svome životu doživio nužno se upliće u poruku i viziju koju on odozgor prima. Suklad-

no tome, moramo reći kako treba biti oprezan i kritičan u prosudbi onoga što nam vidioći prenose kao poruku neba. Nije razborito sve što kažu odmah primiti „zdravo za gotovo“, nego treba provjeravati duhove.

Treba imati na pameti da nam vidioći nikada ne prenose fotografije vizija niti snimljeni tekst poruka, nego do nas dolazi ono što je već prošlo kroz njihov nutarnji svijet, njihovu podsvijest, njihovu prošlost. Imajući na pameti ovu činjenicu, postaje jasno kako je u ovu stvarnost o privatnim objavama i ukazanjima nužno uvesti pravila o razlikovanju duhova. Toga je bila svjesna i vidjelica Lucija iz Fatime koja je sama izjavila da njoj nije darovano tumačenje tajne, nego samo njezino viđenje.

Papa Benedikt XVI.: Tumačenje tajni spada na Crkvu

„Tumačenje tajne spada na Crkvu, a ne na vidioća“, kaže bivši kardinal Ratzinger, a sada papa u miru Benedikt XVI. Nadalje, kad vidioći govore o budućim događajima, često puta dramatičnim i zastrašujućim, koji čekaju ovu našu povijest, ne smijemo ih uzimati doslovno kao navještaj nečega što će neminovno doći, nego kao prijetecu opasnost koja bi se mogla dogoditi ako se ljudi ne obrate.

I o tome govori kardinal Ratzinger u svome tumačenju fatimskih tajni: „Budućnost nije nipošto nepromjenljivo determinirana, a slika koju su djeca vidjela nikako nije unaprijed snimljeni film onoga što će se dogoditi u budućnosti, u kojoj ne bi bilo moguće ništa više promijeniti. Cijelo je viđenje uslijedilo uopće s razloga da se posvijesti čovjekova sloboda te da se ta sloboda usmjeri prema pozitivnome. Smisao ukazanja odnosno viđenja nije da nam prikaže film o nepromjenljivo fiksiranoj budućnosti. Smisao je ukazanja upravo suprotan, naime da se pokrenu sve snage promjene prema dobrome i za dobro“.

Prema tome, ne postoji nepromjenljiva sudbina koja upravlja ovim svijetom, nego postoji Providnost Božja koja uvijek ima zadnju riječ. Vjera i molitva su sile koje mogu zahvatiti u ljudsku povijest. Komentirajući izjavu Pape Ivana Pavla II., izrečenu 13. svibnja 1994. godine, kako je majčinska ruka usmjerila u drugome pravcu smrtonosno zrno, koje mu je trebalo oduzeti život, kardinal Ratzinger zaključuje „da je na kraju molitva jača od metaka, a vjera snažnija od divizija“.

Dvadeset i drugi međunarodni seminar za svećenike u Međugorju

OBNOVA SVEĆENIČKOG POZIVA

PAULA TOMIĆ

U PONEDELJAK, 3. SRPNJA 2017. REGISTRACIJOM SUDIJNIKA I VEČERNJIM MOLITVENO-LITURGIJSKIM PROGRAMOM U ŽUPI, ZAPOČEO JE 22. MEĐUNARODNI SEMINAR ZA SVEĆENIKE. Program seminara koji je trajao do subote 8. srpnja 2017. i koji je završio zajedničkom svetom misom u 11 sati, pratilo je oko 250 sudionika iz 28 zemalja (Engleska, Irska, Južnoafrička Republika, Srbija, Mađarska, Italija, Rumunjska, Slovenija, Španjolska, Meksiko, Peru, Poljska, Albani-

ja, Slovačka, Austrija, Švicarska, Francuska, Le Reunion, Kongo, Togo, Benin, Obala Bjelokosti, Litva, Ukrajina, BiH i Hrvatska).

Lijepo je bilo vidjeti veliki broj mladih svećenika kao i svećeničkih kandidata koji su sudjelovali na seminaru. Brojčano su prednjačili svećenici iz Ukrajine, Slovačke, Poljske, ali i Hrvatske. Primjetan broj hrvatskih svećenika došao je iz Euharistijske zajednice „Srca Isusova i Marijina“ koju je osnovao don Josip Radić iz zadarske nadbiskupije.

Koordinator seminara bio je međugorski župnik fra Marinko Šakota koji je na početku seminara pozdravio sve prisutne i uveo ih u program riječima: *Bit Međugorje je duhovno se obnoviti. Međugorje ne nudi ništa novo, nego nas poziva da obnovimo sve one milosti i pobožnosti koje već postoje u Crkvi. Zato je ovaj seminar izvrsna prilika za sve nas, da zajedno s Marijom obnovimo naš svećenički poziv, onaj trenutak poziva u kojem je svatko od nas rekao: Ja želim biti svećenik... glas, kanal... koji prenosi Božju Riječ ljudima!*

Ovogodišnji predavač na seminaru bio je don Ivan Filipović, svećenik koji već 13 godina djeluje pri zajednici Cenacolo. Don Ivan je iskreno 'ispovjedio' prisutnim svećenicima svoj osjećaj velike zahvalnosti za ukazanu mu čast, obećavši kako ih ne će gnjaviti nekim visokim teološkim naukom niti savjetima, jer to sve oni ionako znaju možda i bolje od njega. On im je naprotiv preko vlastitog životnog iskustva izlječenja i izlaska iz ovisnosti te obraćenja i življenja svećeničkog

poziva pokušao pomoći da obnove onaj svoj prvotni svećenički poziv i odgovor: „Evo me Gospodine!“, kako bi s novim žarom i milošću mogli raditi na „njivi Gospodnjoj“ na kojoj je žetva velika, a svetih poslanika sve manje. Zaključak njegova života bio bi zapravo kako Bog i sve ono „crno i loše“ što smo živjeli može na kraju iskoristiti u nešto dobro; naš grijeh može nam pomoći razumjeti tuđi grijeh i može nam pomoći ispravno se postaviti i boriti. Tako u Bogu uvijek postoji NADA!

Kroz duhovne nagovore, molitvu krunice na Podbrdu, molitvu križnog puta na Križevcu, kroz molitveno-liturgijski večernji program te uz međusobnu ispovijed dani seminara brzo su protekli i moglo bi se reći da su doista bili „dani prijateljavanja s Isusom“.

Dani u kojima je svatko od prisutnih svećenika mogao otkriti kako samo u Isusu njegovo svećeništvo ima dubinu, visinu, širinu i ljepotu.

Njihova lica i njihove riječi svjedočili su koliko su sretni što su okupljeni u bratskom zajedništvu oko svoje nebeske Majke, čiju ljubav, zaštitu i blizinu ovdje u Međugorju posebno osjećaju. Također, skoro svi su posvjedočili kako im je ovaj seminar baš zbog posebne Marijine blizine, mira i milosti koje ovdje dobivaju preko molitve, euharistije, a na poseban način preko iskustva

Suhmilo Mateo Ivanković

Suhmilo Mateo Ivanković

„živoga Isusa“ u sakramentu ispovijedi, postao prava i neophodna duhovna hrana bez koje im postaje teško živjeti svoje svakodnevno svećeničko poslanje.

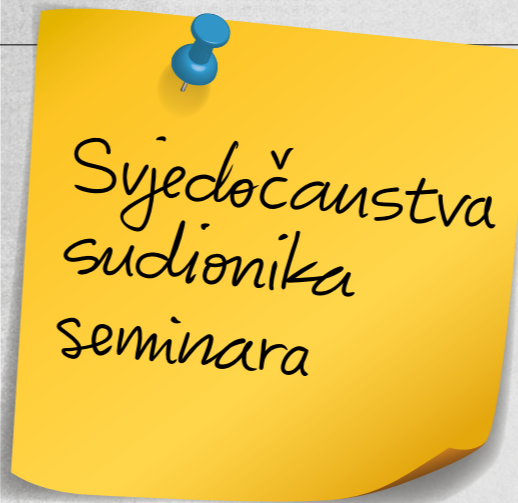
Biti svećenik danas u svijetu i u Crkvi nije nimalo lako. I sami vidimo kako su pod povećalom, izloženi različitim napadima na svim područjima života. Bilo kakav njihov propust ili grijeh odmah zaposjedne sve naslovne novinske stranice i web portale. Pa čak i dobra djela najprije nađu neko zlokobno tumačenje. Sve je to

s ciljem da im se uništi vjerodostojnost i da im se tako oslabi njihova duhovna snaga i poslanje – a ona je prije svega: uska suradnja s Bogom u borbi za ljudske duše. Ljepota i snaga seminara za svećenike u Međugorju upravo je u otkrivanju ove duhovne dimenzije svećeništva. A ova nadnaravna dimenzija bila je posebno vidljiva u samom njihovom svećeničkom bivstvovanju po nadnaravnom pozivu koji su mnogi od prisutnih svećenika direktno od Boga primili u svoja srca i u svoju svijest.

Čista Božja milost na djelu, Milost koju je nemoguće zanijekati jer se utjelovila u konkretnom čovječjem odgovoru. Ovoj milosti potrebna je velika zaštita pa stoga ne čudi što Gospa ovdje tako često poziva nas vjernike na molitvu i žrtvu za svoje svećenike: *Draga djeco, iznova, majčinski vas molim, molite za izabranike moga Sina, za njihove blagoslovljene ruke, za svoje pastire, da mogu propovijedati moga Sina sa što više ljubavi i tako činiti obraćenja. Hvala vam. (2. kolovoza 2016.)*

Suhmilo Mateo Ivanković

MICHAL FEDIČ, SLOVAČKA, ŽUPA CEJKOV

Na seminaru za svećenike sam već 12. put. Dolazim radi mira u svojoj duši, ali i da se ispunim Božjom snagom i milošću kako bih mogao biti bolji svećenik i kanal za ove Božje milosti svojim župljanima. Osjećam kako ovdje nalazim snagu za služenje i život za cijelu narednu godinu i imam osjećaj da kad bih propustio doći na seminar, da ne bih imao snagu za vršenje svoje svećeničke dužnosti. Kao što su drugi ljudi ovisni o cigaretama, alkoholu ili drogi, ja sam eto „ovisnik o Međugorju!“. Trudim se organizirati i hodočašća za župljane i do sada sam u Međugorje doveo oko 400-500 ljudi. Nakon hodočašća, još barem 3 mjeseca ljudi u svom srcu osjećaju plodove mira. Također imam iskustvo i uslišane molitve, jer su 2 bračna para iz moje župe, koja prema medicinskim dokazima nisu mogli imati djecu, nakon što sam molio za njih na Križevcu, nakon povratka kući zanijali i dobili djecu. Tako da bez obzira na službena proglašenja o tome ukazuje li se ovdje Gospa ili ne, moju vjeru u njezinu prisutnost ništa ne može poljuljati.

ANTUN MATE ANTUNOVIĆ, MAKARSKA, HRVATSKA
Antun je bio student elektrotehnike. Svoje obraćenje doživio je u Međugorju, nakon što je ovdje otkrio Misu sa srcem, Ispovijed kao higijenu duše i Ružarij kao put prema Bogu. Življenje ove tri stvari donijelo mu je pravi MIR u srce i želju da se sam nađe s „druge strane oltara“ – odnosno da postane svećenik. Danas sa svojom zajednicom dolazi više puta godišnje u Međugorje, a posebno se vesele ovom seminaru za svećenike koji im, uz njihovu teološku obradbu (u kojoj je naglasak više na „informaciji“), pruža onu potrebnu drugu stranu svećeništva – a to je duhovna formacija. Ovdje u Međugorju živimo „teologiju na koljenima!“ – kaže Antun.

SILVANO DE LUCA, RIM, ITALIJA

U Međugorje dolazim kad god mogu od 2003. godine. Na seminaru za svećenike već sam 6. ili 7. put, i zapravo koristim ovo vrijeme kako bih što više bio u ispovjedaonici. U ispovijedi nalazim ono što je za mene Međugorje – dotičem stvarna i konkretna obraćenja ljudi, stvarne promjene. Nosim vrlo pozitivno iskustvo prošlogodišnjeg seminara za svećenike koji je vodio fra Damir Pavić, i na kojem sam doživio unutarnju potvrdu svega onoga što ja živim kao svećenik. Moj je savjet svima onima koji žele obnoviti svoje svećeništvo da dođu ovdje i provedu tri dana u ispovjedaonici – tu će sigurno iskusiti snagu živoga Isusa Krista i njegove Majke.

DON VJEKOSLAV ĐAPIĆ, HRVATSKA, ŽUPNIK U ŽUPAMA DRAMALJ I TRIBALJ (RIJEČKA NADBISKUPIJA)

Don Vjekoslav je nakon pravničke karijere napravio potpuni zaokret u svom životu. Na jasan Božji poziv u 33. godini se odlučuje za studij teologije, ulazi u Euharistijsku zajednicu „Srca Isusova i Marijina“ i 2005. godine, u svojoj 39 godini biva zaređen za svećenika. Danas je župnik te sudac crkveno – ženidbenog suda u Rijeci. O seminaru za svećenike kaže ovako: „Ja živim za ove duhovne vježbe – za ovu Gospinu školu. Volim Međugorje i ono je za mene posebno mjesto na kojem se tako snažno osjeća Gospina blizina koja nas tako blago usmjerava prema centru: Isusu i euharistiji, življenju Božje riječi. Također je ovo vrijeme za nas „festa zajedništva“ jer se nalazimo svi iz naše zajednice, ali i zajedno s drugim svećenicima. Posebno sam zahvalan za ljubav obitelji koje nas primaju. Takva ljubav prema Gospi i prema svećenicima ne može se naći u drugim svetištima.“

ARMANDO FAVERO, OMI, PIEMONTE, ITALIJA

Nalazi se u Međugorju od 22. lipnja ove godine, na službi hodočasnica za ispovjedanje. Koristi priliku ovog seminara kako bi vidio što Bog i Gospa dalje od njega žele u njegovom posvećenom životu.

OBNOVITELJI U POTRAZI ZA OBNOVOM

Ljudi se često pitaju gdje svećenici crpe snagu za svoje poslanje, pronalaze neprestano novu inspiraciju za propovijedi i govore, susrete i ne baš lake razgovore? Kako se obnavljaju oni koji bi trebali biti obnovitelji u svojim zajednicama, jer svjesni smo da se i oni s vremenom umore, izgube motivaciju, udalje od svojih temelja, a neki u međuvremenu zaborave smisao svojega poslanja? U čemu se krije tajna?

FRA ZVONKO
BENKOVIĆ

MOŽDA TAJNU NE ČETE U POTPUNOSTI DOZNATI, ALI UPOZNAO SAM SVEĆENIKE KOJI SU SMISAO SVOGA POZIVA PONOVO OTKRILI NA SEMINARIMA ZA SVEĆENIKE U MEĐUGORJU, KOJI SE SVAKE GODINE ODRŽAVAJU POČETKOM SRPNJA.

Među njima sam bio i ja. To nije samo seminar, nego su to u stvari duhovne vježbe i svojevrсно hodočašće duše. Ponajprije tu svaki svećenik pronalazi vremena za malo više molitve, samoće, žrtve, posta i osobnog razgovora s Bogom. To je vrijeme zajedništva i vlastite samoće, kidanja starih okova i suočavanje s navikama kojima su postali robovi. Mnogima je to prigoda da se susretnu s Bogom, steknu ponovno povjerenje u smisao vlastita poslanja i vrata se obnovljeni u zajednicu iz koje su došli. Prigoda je to koja se ne propušta!

Kako bi se obnova mogla dogoditi, najprije se preispituje vlastiti odnos s Bogom jer se pod izlikom svećeničkog poziva može sakriti svaka maska, svaki grijeh pa i vlastiti nerad. S vremenom postanemo zaneseni autoritetom i prvim mjestima. U potrazi za svjetovnom slavom često izgubimo prvotnu radost. Ponekad se zbog preopterećenosti ili lijenosti zaboravimo pripremati za blagdane i susret sa živim Kristom u osobnoj molitvi, postu i sakramentu ispovijedi. Kapelani često nemaju vremena od tisuću poslova koje im župnik natovari na leđa ili se sami pogube u želji da u svemu budu najbolji, a na kraju im ponestane snage i volje. S druge strane pojedini župnici sebi umisle da se s titulom automatski napreduje u svetosti, a ako ne u njoj, onda barem u moći i ravnanju prema

Shimio Mateo Ivanović

svjetovnim mjerilima. Za vlastiti susret u sakramentima neki zaborave, a neki ga obave samo jer je takav običaji. A gvardijani, priori, provincijali, biskupi ili kardinali kao da s titulom prebrzo zaborave da najprije treba biti čovjek, brat onome kojem su najbliži, pretpostavljeni jer se titula ne mjeri prema duljini mandata,

ukorima, kaznama i broju fotografija sa svjetskim uglednicima, nego po blizini malenima i količini uložene žrtve i ljubavi.

S godinama vremena ponestane, a često se duša negdje izgubi. Zato je potrebno svakom svećeniku i redovniku da se s vremena na vrijeme povuče u osamu i odmori. Odmorom se stvara

Međugorje me je vratilo k sebi. Shvatio sam kako mi sve moje teološko znanje može samo produbiti odnos s Bogom, a da me krunica vraća k Majci. Vraća me u sigurnost koju sam doživio u svojoj obitelji moleći za zdravlje naših ukućana, Božju providnost umirućima, utjehu žalosnima, providnost u poslu i školi te zahvalnost za sve što nam je Bog dao.

prostor za susret s Bogom i samim sobom. Treba učiti od Isusa jer se i on nakon svakoga susreta s ljudima, ozdravljenja i iscrpnih razgovora povlačio u osamu, dugu molitvu i razgovor s Ocem. Odmorom se skuplja snaga za susret s Bogom u vlastitoj nemoći i slabostima; molitvi tišine i obnove duha. Susret je to koji otkupljuje i daje snagu za novi početak, u kojem se darovani talenti, poput zlata u taljici ponovno rastapaju, kako bi se odvojilo čisto zlato od onoga što mu je nagrdilo sjaj. Duhovne vježbe su prigoda da se odbaci sve što je staro, istrošeno, prolazno da bismo bili obnovljeni u ljubavi.

Seminari za svećenike mogu pomoći svakome tko želi pročistiti svoj odnos s Bogom i potražiti gdje se pogubio na svome svećeničkom putu. Mnogima je to, kao i meni, prigoda za životnu ispovijed i susret s prvotnom svetošću.

Nakon desetak godina svećeničke službe osjetio sam prazninu. Osjećao sam se prilično pogubljen u svome životu. Vjernici su mi govorili kako dobro propovijedam, držim poučne kateheze i vodim blagoslovljena hodočašća, ali meni je u svemu tome nešto nedostajalo. Pitao sam se u čemu je problem, što bih trebao promijeniti i kako bih mogao samom sebi pomoći? Trebam li mijenjati vlastite kriterije ili samo pokušati učiti gdje sam u životu pogriješio? Čemu sam se sam rugao? Što nisam vidio? Gdje sam pogriješio?

Kad sam bio mladi bogoslov sve mi je bilo čudno. Nosila me milost prvoga poziva, jer sam došao u redov-

Nekima je teško stati na trenutak, jer se ponašaju poput hiperaktivne djece. Rade od jutra do sutra misleći da će svojim aktivizmom sve postići. Pritom zaborave da tijelo traži svoje. Da i njega, našeg brata magarca, kako bi rekao sveti Franjo, treba odmoriti. I on treba stati, okrijepiti se i skupiti snage za dalje. Svima je potreban odmor, ali i odmak od župne ili samostanske zajednice, uredskog posla, škole, vlastite sobe i ustaljenoga ritma. Kad je tijelo odmorno, onda je i čovjek spreman uložiti napor kako bi obnovio dušu. Mnogi zaborave na susrete i razgovore s duhovnikom i ispovjednikom. Neki otupe od života, odnosa, razgovora, susreta s ljudima, premda možda svoj pastoralni posao rade dobro. Ponekad kao da savjest okošta, a neki se izgube u potrazi za nečim novim, izazovnijim, atraktivnijim, modernijim. Nažalost, mnogi zaborave na vlastiti izazov, tj. biti svećenik. Brzo se uklope u svjetovna mjerila zaboravljajući na vlastita.

Ničku zajednicu nakon srednje škole. Na bogosloviji sam tek doživio niz promjena, iskustava koja su me najprije zaprepastila, a kasnije sam se poistovjetio s njima. Ranije sam promišljao kako je bogoslovija mjesto gdje se Boga intenzivno moli, uči o redovništvu, upoznaje crkveni nauk, studira Sveto pismo, moli i onda mi je bilo čudno kada sam čuo kako starije kolege ponekad ismijavaju molitvu, a osobito krunicu. Nekako se to kosilo sa svim mojim temeljima koje sam ponio iz kuće. U našoj obitelji krunica je bila u točno određeno vrijeme. Ona nas je okupljala na zajedništvo i molitvu. Ponekad mi je bila dosadna, osobito ako je bivala u vrijeme početka nogometnih utakmica ili dobrim filmova na televizoru. S vremenom smo se navikli da je krunica dio našega obiteljskoga ritma, jer su ju roditelji molili svaki dan i prije našega rođenja. U njihov ritam uklapali smo se mi od svojega prvoga plača, do prvih koraka, pozornog slušanja i pokušaja da i sami molimo.

Na bogosloviji je jedan stariji redovnik i profesor bio često predmet izrugivanja. O njemu su govorili kako krunicu ne ispušta iz ruke. On je molio kad vozi, kad čeka na red kod liječnika, na parkingu, ukoliko nije

Molitva svećenika u samoći

Bože, daj mi snage da se susretim s tobom. Potreban si mi kao svagdanji kruh koji ponekad izbjegavam blagovati. Daj mi snage da se mogu povući u osamu. Osjećam da sam se pogubio u svome svećeničkom pozivu. Zaboravio sam milost prvoga poziva i poslanja. Možda sam ih prodao za malo taštine i slave? Teško mi je priznati da sam zalutao, prodao sve što si mi ti, Oče, darovao i otišao u krivome smjeru? Možda je vrijeme da se upitam u koga li se svakodnevno ogledam, u Isusa Krista ili prolazne ideale? Isuse, molim te za blizinu i snagu da ponovno shvatim kako je neizmjerana vrijednost tvoje žrtve. Daj mi snage da mogu priznati svoje slabosti i ponovno se vratiti u Očev zagrljaj. Ti se nikada nisi hvalio djelima koja si učinio niti si za svoje uspjehe tražio prva mjesta, darove i naklonost ljudi. Molim te, da me naučiš zahvaljivati Bogu jer sve što imam je njegov dar ili izmoljena milost. Nauči me moliti za mudro i razborito srce; za poniznost i služenje; za bespridržajnu ljubav i ustrajnost na svećeničkom putu.

krunicu završio do kraja, i na pauzi između predavanja. Kad god mu se pružila prigoda on je molio. Neki su o tome šutjeli, dok je to drugima bila prigoda za neumjesne šale. Pojedini su govorili kako je i on sam imao burnu mladost, ali da se nakon neke prometne nesreće promijenio, tj. posvetio. S vremenom sam se i sam navikao na takvu priču. Nije mi bilo strano ponavljati razgovore starijih kolega. Počeo sam i sam zbijati šale na račun krunice i polako ju zanemarivati. Tek kasnije sam shvatio kako sam bio u krivu. Mnogi su mi govorili kako mole za mene i moje zvanje, a ja sam sa svakog hodočašća donosio krunice i dijelio komu god bih stigao. Svima sam se preporučao u molitve, a potajno sam i sam molio. Bojao sam se što će reći kolege i da sam ne postanem tema

Snimio Mateo Ivanković

Seminar za svećenike u Međugorju pomogao mi je da uvidim gdje sam, da se vratim u dvoranu posljednje večere i shvatim što znači biti *alter Christus*, onaj koji sebi i drugima donosi živoga Krista pod prilikama kruha i vina.

Seminar za svećenike u Međugorju pomogao mi je da uvidim gdje sam, da se vratim u dvoranu posljednje večere i shvatim što znači biti *alter Christus*, onaj koji sebi i drugima donosi živoga Krista pod prilikama kruha i vina. Uspio sam se ispovjediti i izmoliti pokoru za svoje grijeh. Iza večere sam se penjao na Križevac i tamo u molitvi bio do jutro. Bilo je trenutaka u kojima sam osjetio kako je samoća olovno teška te da je bila neizmjerena Božja milost u svemu tome.

Zasigurno seminar nije samo meni pomogao. Bio je on od koristi i drugima koji su uspjeli preispitati vlastite vrijednosti. Postao im je odmor za tijelo, ali i okrpica za dušu. Povratio ih je k izvorima, vlastitome pozivu i poslanju. Nekima je bilo teško nakon dugo godina susresti se sa sobom, svojim pozivom i poslanjem. Bili su umorni od svakodnevnice, izgubljeni u traženju vlastitoga puta, a pritom su zaboravili da ga je s Bogom najlakše ponovno pronaći.

Plodovi milosti se lako prepoznaju, kad vlastita potraga za Bogom i samim sobom bude plodonosna. Jednako tako može se dogoditi da se susret, bez obzira na molitvu, post i žrtvu, ne dogodi. On se ne događa svaki put kad mi to želimo. Neki se svećenici vrte u svoju svakodnevnicu, u svoju župu ili redovničku zajednicu, a da ne dožive promjenu koju su toliko željeli. Umjesto obnovljeni, vraćaju se umorni, iscrpljeni ili opterećeni. Takvi povratci mogu biti mučni. Ponekad stvaraju toliko tereta da ih je teško, gotovo nemoguće nositi. S vremenom se naviknu nositi s tim ili postanu svjesni da još više trebaju moliti i raditi kako bi možda naredni susret bio otkupljujući.

za izrugivanje. Osobno vjerujem da me je molitva krunice dovela do svećeničkog poziva, a nakon svećeničkog ređenja molitva moje obitelji, prijatelja i dobročinitelja me je održala.

Međugorje me je vratilo k sebi. Shvatio sam kako mi sve moje teološko znanje može samo produžiti odnos s Bogom, a da me krunica vraća k Majci. Vraća me u sigurnost koju sam doživio u svojoj obitelji moleći za zdravlje naših ukućana, Božju providnost umirućima, utjehu

žalosnima, providnost u poslu i školi te zahvalnost za sve što nam je Bog dao. Krunica je bila naše čitanje evanđelja i upoznavanje Gospina životnog puta od navještenja do slavnoga uzašašća na nebo. Shvatio sam kako su moji roditelji ugradili dobre temelje u početcima života, kako su oni od prvoga dana mojega začeca kroz molitvu krunice sve primali i predavali Bogu. Ona je obilježila moje djetinjstvo, osobito jer sam dugo bio bolestan, a baka je bdijući nad kolijevkom molila Boga za život i zdravlje. Ponovno sam sebi osvijestio kako krunica nije više napor, nego moj odmor i smiraj. Ona me vraća samome sebi, ali iz dana u dan sve me više otvara za druge.

GOSPODIN LJUBI SVOJE SLUŽBENIKE

DON IVAN FILIPOVIĆ

KAO I UVIJEK DO SADA, U SVE-MU MOLITVENOM I CRKVENOM ŠTO SE DOGAĐA U MEĐUGORJU GLAVNI PROTAGONIST JE GOSPA, KRALJICA MIRA. Ta pomisao ulijevala mi je mir i sigurnost jer sam ja bio taj koji se prihvatio zadaće da s fra Marinkom animiram i vodim ovogodišnji seminar za svećenike.

To sam na početku seminara i rekao braći svećenicima, što su oni srcem i prihvatili, jer većina njih nije prvi put u Međugorju i svi su na neki način doživjeli milosti koje se u Međugorju očituju.

Stoga mi se i čini da su najdojmljiviji trenutci seminara bili upravo trenutci molitve svete krunice uzlažeći na Podbrdo Gospi. Razmatrali smo otajstva svete krunice i otvarali srca kako bismo mogli prihvatiti one milosti koje nam je majka namijenila u tom trenutku. Kod Gospina kipa na Podbrdu uvijek je milosno otvoriti srce do kraja, povjeriti se majci, predati joj sve naše slabosti, brige i dobre želje te nakane staviti u njeno srce. Preporučiti one koji su u potrebi. A kad to čine svećenici, još mnogi i ujedinjeni u molitvi, onda je to opet nešto posebno. Vjerujem da je i za Blaženu Djevicu to bio lijepi poklon i

da smo joj učinili srce radosnim, njoj koja toliko brine o svećenicima i koja toliko poziva da se moli za svećenike.

Priprava za sakrament ispovijedi i molitva pobožnosti križnoga puta na Križevcu drugi je jaki milosni trenutak. Uči u Isusovu muku i žrtvu i posvjestiti si da je to napravio za tebe, za mene, za svakoga od nas jest čin koji se u Međugorju i na Križevcu obavlja možda bolje, lakše, milosnije, rastapa srca... Stoga je bilo dirljivo vidjeti i živjeti trenutak kad svećenici pristupaju podno križa na Križevcu sakramentu izmirenja s nebeskim Ocem.

Svaki dan na seminaru započinjao je ispred Isusa u euharistiji, euharistijskim klanjanjem. Nema boljeg početka nego s Isusom, a isto tako smo svaku večer završavali s molitvenim programom u župnoj crkvi i svjedočili da nema boljeg završetka dana nego kad se svećenik spusti među puk Božji i slavi svetu euharistiju. To je punina njegova poziva i njegova poslanja, to je ono najvrjednije što je obnovljeno u nama, što je učvršćeno u nama na ovom seminaru.

Između molitvenih trenutaka, zajedno smo promišljali o temama koje se tiču svećeničkog i vjerničkog života. Prisjetili smo se Božjeg poziva

upućenog nama osobno da budemo njegovi službenici, zahvalili mu se na toj velikoj milosti. Razgovarali smo o molitvi, postu i odricanju, potrebi da se uvijek iznova obraćamo, da bude-mo uvijek svjež i novi u Kristu.

Dotakli smo se nekih aktualnijih tema vezanih za pastoralni rad i naš život, shvatili da bismo bili Božji, moramo pripadati u punini njegovoj crkvi, da nema istinskog kršćanskog života ako nije život u zajednici.

Na kraju se na licima i očima sudionika vidjelo da su dani seminara bili milosni dani, Gospodin ljubi svoje službenike, u njih se pouzdaje i preporučuje ih svojoj majci na posebnu brigu. Svima nam je ostalo u srcima da samo djeca ljubljena i da imamo zaduženja na koja moramo odgovorno odgovoriti vjernom službom.

Na završnoj svetoj misi zahvalili smo se organizatoru i fra Marinku na uistinu dobro obavljenom poslu i što su nam omogućili da se i ove godine okupimo u Međugorju, a posebna zahvala išla je mještanima Međugorja koji su bili nazočni na svetoj misi, na njihovom gostoprimstvu i ugošćavanju svećenika besplatno, kako je to već običaj koji nam je fra Slavko ostavio.

Snimio Mateo Ivanković

Fotografije snimio Foto Đani

DOBRE VIBRACIJE SVETOSTI

Dvadeset i osmi međunarodni molitveni susret mladih – Mladifest službeno je započeo 1. kolovoza 2017, kad je malo prije večernje svete mise međugorski župnik fra Marinko Šakota prisutnim hodočasnici uputio pozdrav: „Dobro došli kući!”. Veliki i dugi pljesak koji je nakon toga uslijedio bio je potvrda kako su mladi prisutni iz 61 države svijeta prepoznali da je Međugorje njihov duhovni dom, mjesto na kojem ih čeka njihova nebeska Majka.

PAULA TOMIĆ

NAKON TOGA JE USLIJEDILA NE EUROVIZIJA NEGO MEĐUGORJEVIZIJA – ODNOSNO PREDSTAVLJANJE SUDIONIKA IZ PRISUTNIH ZEMALJA. I baš za razliku od ovogodišnje Eurovizije koja je bila posvećena slavljenju razlika, a u stvarnosti se duh koji je bio iza tog spektakla iskazao potpuno suprotno, ovogodišnja Međugorjevizijska bila je prelijepa u različitosti jezika i specifičnosti kojom se svaka zemlja predstavila, iako su većinom izgovarali istu rečenicu; ovogodišnji slogan festivala: *Da ljubav vaša sve više raste!* Iza njihovog predstavljanja otkrivao se Duh koji sve ovo vodi, a to je duh različitosti koje se nadopunjavaju, koje služe za međusobnu izgradnju, a ne kao prepreka ili spoticaj. Različitosti kojima nije problem ući u zajedništvo jer su odraz Božje kreativnosti, a ne bolesnog stanja ljudskog uma.

Već ovo prvo pokazalo je kako je Duh onaj koji pokreće i određuje našu vidljivu stvarnost. Zato ćemo kroz ovu reportažu o Mladifestu probati prijeći kroz analizu duhovnih plodova koji su se kroz njegov program mogli iskusiti.

DUH MOLITVE I ŽRTVE

Ovogodišnji 28. međunarodni molitveni susret mladih – Mladifest odvijao se u ozračju godine u kojoj obilježavamo 100. obljetnicu ukazanja

u Fatimi. I baš kao što su u Fatimi glavni Gospini pozivi bili pozivi na MOLITVU i na PRIKAZIVANJE ŽRTVE Bogu za spasenje duša, tako je MOLITVA bila i glavno obilježje Mladifesta. Već prvi dan festivala, 2. kolovoza, započeo je jutarnjom molitvom u 6 sati na Podbrdu, a završio molitvom i svetom misom na Križevcu u 5 sati ujutro, na blagdan Preobraženja Gospodinova 6. kolovoza, koju je predslavio fra Marinko Šakota. Molitva je obilježavala i početak svakog dana, a kulminirala je u skoro i peterosatnom večernjem molitveno-liturgijskom programu koji se odvijao u ritmu krunice, sv. mise, zatim prema rasporedu po danima: klanjanju pred križem, procesiji s Gospinim kipom, euharistijskim klanjanjem.

Poseban izričaj i ljepota molitve pokazali su se u molitvi kroz ples koju je objasnila i pokazala u svom predavanju s. Marie Emmanuelle Adam iz zajednice Blaženstava – a kad su svi zajedno započeli molitvene pokrete uz prekrasnu i milozvučnu melodiju pjesme, pred svima se ukazao skoro rajski prizor zajedništva u uzvišenoj molitvi duše i cijeloga tijela.

Temperature koje su se penjale i do 45 stupnjeva bile su dodatni materijal za prikazivanje ŽRTVE vrućine i znojenja. Penjanje i molitva po brdima, prema svjedočanstvu mladih

bile su njihov svojevolumni odabir žrtve za svetost, za ispunjavanje Božje volje i za Gospine nakane. Svakako je bilo lijepo vidjeti i čuti kako se ovi mladi ljudi ne boje poteškoća i ne traže samo ugodnost, nego su svjesni snage pokore i žrtve za duhovni rast i život. Upravo je zbog visokih temperatura popodnevni program ovaj put započinjao sat kasnije, dakle u 17 sati.

Predslavitelji misnih slavlja kroz sve večeri bili su svećenici mladomisnici, pa je dodatnu snagu nakon svake mise imao i njihov mladomisnički blagoslov. Svete mise završavale su molitvom Veliča (Magnificat) koju su predmolili Marija Pavlović i Ivan Dragičević i tako nas svojom prisutnošću i s ovom molitvom uvijek iznova vraćali u ponizni stav Božje službenice.

DUH ISTINE I POMIRENJA

Iznimno veliki broj svećenika koncelebrirani bio je prisutan svake večeri na večernjoj svetoj misi. A svećenici su preko dana bili posvećeni sakramentu ispovijedi. Za mogućnost ispovijedi bila je oslobođena cijela lijeva strana platoa crkve uz postojeće ispovjedaonice. I koliko god je bilo suncobrana i ispovjednih mjesta, uvijek su bili redovi i redovi onih koji su čekali na ovaj sakrament pomirenja i duhovnog izlječenja.

DUH JEDNOSTAVNOSTI I PRISTUPAČNOSTI

Duh jednostavnosti i pristupačnosti najviše se očitovao kroz predavanja, kateheze, propovijedi i svjedočanstva. Od prvog predavanja fra Danke Perutine pa kroz trodnevne kateheze o Jacquesa Philippea iz zajednice Blaženstva, mladi su jednostavnim riječima bili usmjeravani na temelje naše vjere i života u Bogu. Cilj predavanja oca Jacquesa bio je pokazati mladima kako se rasti u ljubavi ne može bez rasta u vjeri i nadi – a ove tri krjeposti nas zatim vode do istinske slobode u Bogu. Jer čovjekova najveća težnja je biti slobodan! A najslobodnije biće je B.D. Marija i stoga nema bolje učiteljice od nje koja će nam pokazati kako rasti u slobodi. U svojim predavanjima je zatim pokazivao mladima koje su razlike između lažne slobode koju nudi svijet i evanđeoske slobode dovodeći ih do zaključka kako je istinska sloboda onda kad si SLOBODAN za LJUBITI i u najvećem sužanjstvu u kojem možeš biti!

Posebno je emocionalno snažna bila propovijed u subotu navečer u kojoj je fra Franjo Dušaj iznio i osobno iskustvo čudesnog Gospina zagovora: „Međugorje sam doživio kad mi je bilo najteže. Nakon što sam operirao tumor mozga, ostao sam nepokretan, počeo sam se gasiti i u mom životu je nastupio pakao. Samo par dana prije 15. obljetnice Gospinih ukazanja u Međugorju, u moju sobu je netko donio Gospinu sliku. Ta slika je u moj život donijela svjetlo, imao sam dojam da je Majka Božja došla s Isusom i da su me podigli iz dubine. Nakon 4 dana, unatoč svim liječničkim prognozama, ja sam prohodao. Kad to doživiš, moraš postati Gospino dijete i ostati u njezinoj školi.“

DUH RADOSTI, SKLADA I SLAVLJENJA

I ove godine jedan veliki i značajni dio programa Mladifesta bio je međunarodni zbor i orkestar sastavljen od pjevača i svirača iz 23 zemlje koje je predvodio dirigent Damir Bunoza. Zbor pokazuje kako iz godine u godinu raste u usklađenosti i virtuoznosti s novim instrumentalnim aranžmanima koji su posebno liturgiji davali smiren i svečan ton. Pjevana izvedba psalama ove godine bila je pravo obogaćenje liturgije riječi. Cjelokupni glazbeni ugođaj doprinio je uzdizanju duša u božanske sfere,

širio je te neke dobre vibracije koje su i sami sudionici prepoznavali kao nešto što hrani i liječi dušu umjesto glazbe svijeta koja je puni nasiljem i vuče prema prizemnim razinama duha. Veliko osvježenje već poznatom stilu pjesama Mladifesta bila su i individualna glazbena svjedočanstva, kao i glas Darije Ramljak u vrlo emotivnoj izvedbi pjesme Oceans od Hillsong United-a. Pjesma i ples su često nakon programa bili pravi doživljaj za mlade hodočasnike, a posebno u zadnjoj večeri oproštaja uz pjesmu bilo je tako lijepo vidjeti toliko radosti, zahvalnosti i pokreta koji su izražavali zdravo slavljenje Boga, života i ljubavi!

DUH SLUŽENJA

Mladifest ne bi bio ono što je bez sveprisutnih volontera franjevačke

mladeži. Ove godine s njih oko sto pedesetak, koordinirao je fra Perica Ostojić koji je istaknuo koliko je njihov rad koristan i nezaobilazan i koliko puno malih, nevidljivih, a važnih stvari pokrivaju. A važno je i što uz rad, ovo vrijeme koriste i za vlastitu duhovnu izgradnju.

I naravno Mladifest ne bi bio ono što je bez angažmana zajednice Cenacolo. Oni su na nov i inovativan način ponovno preuredili molitveni prostor vanjskog oltara, pripremili su 100 metarsko platno po kojem su mladi kroz dane festivala zapisivali svoje nakane, zahvale i želje, koje su prikazane u zbornoj molitvi na misi u subotu navečer.

DUH ZAJEDNIŠTVA

Cjelokupni program i izvedba Mladifesta plod je suradnje i zajedništva puno ljudi iz Informativnog Centra Mir Međugorje, Radio postaje Mir Međugorje, Župnog ureda, Digital foto studija Đani, velikog broja prevoditelja (festival je preveden na 18 jezika), svećenika, časnih sestara, framaša, volontera... Veliki broj ljudi pratio je uživo program u Međugorju preko live streaminga. Interesantno je kako ni ovaj put svjetski mediji nisu obratili puno pažnje ovom događaju koji je privukao više od

50 000 mladih, a na kojem nije bilo nikakvog ružnog incidenta (poput nedavnih zbivanja na splitskoj Ultri koji su svakodnevno punili naslovnice) osim što su ovdje mladi bili „pijani od ljubavi“ i „ovisni o Bogu“ – i stoga istinski radosni, ali to valjda za svijet nije interesantno!

ZAKLJUČAK

Ako se dakle stablo poznaje po plodovima koje daje, analizirajući plodove Duha koji su ovih dana vladali u Međugorju u danima Mladifesta, svima je dakle vidljivo kako su to nadasve plodovi Duha Svetoga koji ovdje po Gospinim rukama obnavlja jednu mladu, svježu, živu i radosnu zajednicu Božjeg naroda – svetu Katoličku Crkvu. I upravo na Mladifestu može se otkriti kako je lijepo biti dio te Božje priče, dio tih dobrih vibracija svetosti!

PROGRAM MLADIFESTA PO DANIMA

UTORAK, 1. KOLOVOZ 2017.

Službeni početak susreta bio je u utorak 1. kolovoza na vanjskom oltaru. Krunicu u 18 sati predmolio je bogoslov fra Emanuel Letica, a sv. misu u 19 sati predslavio je mladomisnik Hercegovačke franjevačke provincije fra Augustin Čordaš, u suslavlju 460 svećenika.

Propovijedao je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije dr. fra Miljenko Šteko koji je mladima između ostalog poručio: *Braćo i sestre, draga mladeži! Ovdje u Međugorju večeras se u vama sabrala mlada Crkva sa sjevera i juga, zapada i istoka – u*

tim zamišljenim koordinatama, kao da je na zemaljskoj kugli ucrtan križ, znak naše nade i ljudskoga spasenja. Svatko od vas je dragocjeni djelić na toj križnoj okomici i ravnosti, sa svojim radostima i tegobama, sa svojom tražećom snagom za život i nadom za budućnost. Okupili smo se oko neprolaznih vrijednosti koje ne hrđaju, koje su vrjednije od zlata i bilo kojega drugog blaga na ovome svijetu. I dok nas toliko toga zove na pobunu i prigovaranje bližnjemu i Bogu, ovaj festival mladosti poziva nas na istinsku radost kako bismo rasli u ljubavi! Veličanstven je to poziv – radovati se i klicati u svoje Bogu, koji je Ljubav, u vremenu dok svi planetarno lutaju i nešto sumnjaju. Dobro došli i osjećajte se kao kod kuće! Pa i jeste kod kuće – pred licem Božjim, u Božjoj nazočnosti, pod majčinskim zagovorom naše drage nebeske Majke.

Nakon svete mise uslijedila je pobožnost klanjanja pred Presvetim i blagoslov.

SRIJEDA, 2. KOLOVOZ 2017.

U srijedu 2. kolovoza mladi su uz Brdo ukazanja već od 6 sati ujutro molili radosna otajstva krunice. Program Festivala nastavljen je od 9 sati na vanjskom oltaru jutarnjom molitvom koordinatora fra Marinka Šakote, te katehezom o prisposobi o sijaču i plodovima Međugorja fra Danke Perutine, dugogodišnjeg voditelja Festivala mladih, koji je trenutno na službi gvardijana u Mostaru.

U jutarnjem dijelu programa svjedočili su svećenik Martin Filipponi iz Švicarske, zaređen 13. svibnja ove

godine, čije je zvanje plod Međugorja. Mladima je govorio o ispovijedi u Međugorju. Drugo svjedočanstvo bilo je ono Letizie Centorbi iz Italije o njezinu obraćenju u Međugorju, a predstavila je i novu pjesmu „Regina della pace“. Na kraju su kroz glazbu svjedočili brat i sestra iz Švicarske, Ezechiel i Rebeca Theler.

Nakon stanke, u popodnevnom dijelu programa od 17 sati o sluzi Božjem Guidu Schafferu govorio je dom Roberto Lopes iz Brazila.

Središnji je dio i ovoga dana bilo večernje misno slavlje koje je predslavio fra Alen Pajić, mladomisnik

Hercegovačke provincije, u suslavlju 504 svećenika. Propovijedao je fra Danko Perutina. Nakon svete mise uslijedila je molitva pred križem i Služba svjetla. Preko live streaminga večernji program su pratila 645 724 gledatelja. I ovaj su dan, kada se slavi blagdan Gospe od Anđela – Porcijunkula, brojni svećenici bili na raspolaganju za sakrament pomirenja.

ČETVRTAK, 3. KOLOVOZ 2017.

U jutarnjem je dijelu programa, nakon uvodne molitve fra Marinka Šakote i kateheze o. Jacqesa Philippea iz zajednice Blaženstva, o patnji Crkve u Albaniji mladima progovorio kardinal Ernest Simoni-Troshani iz Albanije, a potom o životnoj tragediji i pronađenom spasu za obitelj u Međugorju Angela Hayes iz Irske s obitelji. Naime, njezin je sin Alan član Međunarodnog zbora i orkestra,

a na kraju je i sam otpjevao pjesmu posvećenu svojoj majci. U popodnevnom je dijelu programa od 17 sati mladima govorio Tim Guénardiz Lourdesa.

Svetu misu je u 19 sati predslavio fra Emanuel Josić, mladomisnik Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Propovijedao je kardinal Ernest Simoni-Troshani iz Albanije. U konceleciji je bilo 507 svećenika. Preko live streaminga večernji program je pratilo 764 740 gledatelja.

Nakon večernje svete mise, kao i prethodnih godina, na prostoru

Statistika

Broj pratitelja Mladifesta putem live streaminga

1. 8. (utorak) prvi dan, **465.847**
2. 8. (srijeda) drugi dan, **645.724**
3. 8. (četvrtak) treći dan, **764.740**
4. 8. (petak) četvrti dan, **780.274** (117.121 gledatelja koji se nisu mogli spojiti)
5. 8. (subota) peti dan **789.421** (117.267 gledatelja koji se nisu mogli spojiti)

Broj koncelebranata na večernjim liturgijskim slavljenjima za vrijeme Mladifesta

1. 8. (utorak) – 460 svećenika
2. 8. (srijeda) – 504 svećenika
3. 8. (četvrtak) – 507 svećenika
4. 8. (petak) – 512 svećenika
5. 8. (subota) – 454 svećenika

ispred vanjskog oltara održana je procesija s Gospinim kipom. Nakon što je Gospin kip donesen do oltara, počelo je euharistijsko klanjanje.

PETAK, 4. KOLOVOZ 2017.

U dopodnevnome dijelu od 9 sati molitvu je predmolio fra Marinko Šakota, a katehezu je i ovoga jutra držao o. Jacques Philippe. Mladi su imali priliku čuti i svjedočanstvo s. Marie Emmanuelle Adamiz, a u organizaciji *Mary's Meals* kao plodu Međugorja govorio je njezin osnivač Magnus MacFarlane-Barrow, prijatelj Marijinih obroka fra Petar Komljenović, volonterka Zrinka Skelin iz Zagreba i Jimmy Belabre s Haitija, nekadašnji korisnik Marijinih obroka. Jimmy je otpjevao i dvije pjesme, a prikazan je i kratki film o ovoj humanitarnoj organizaciji.

Popodnevni dio programa bio je posvećen zajednici Cenacolo. Svjedočanstvo o tome kako je zajednica promijenila njihove živote i ove su godine dali članovi Cenacola iz cijeloga svijeta. Bili su zaduženi i za glazbenu animaciju za vrijeme popodnevnih kateheze.

Program se nastavio od 18 sati molitvom krunice, koju je predmolio fra Ivan Crnogorac, a središnji događaj i ovoga dana bila je sv. misa koju je u 19 sati predvodio fra Julijan Madžar iz Franjevačke provincije Bosne Srebre.

Propovijedao je don Ivan Filipović iz zajednice Cenacolo koji iza sebe ima bogato životno iskustvo protokano patnjom i ovisnošću, ali isto tako trenutcima nemjerljive Božje ljubavi. U svojoj propovijedi posebno je savjetovao mlade da, uz blagdane i svetkovine koje slavimo prema liturgijskom kalendaru, ne zaboravimo obnavljati u sebi i one trenutke kad nas je osobno Bog dotaknuo u našim životima, jer će nam vraćanja na te osobne trenutke Božje prisutnosti u našem životu dati snagu za nastaviti ići dalje.

U koncelebraciji je bilo 512 svećenika. Večernji je program preko live streaminga pratilo više od 780 000 gledatelja. Nakon večernje svete mise, kako je to i uobičajeno petog dana Festivala, članovi zajednice Cenacolo izveli su predstavu za mlade *Credo* na pozornici koju su sami napravili u blizini dvorane sv. Ivana Pavla II.

SUBOTA, 5. KOLOVOZ 2017.

I zadnji dan Festivala započeo je molitvom, a nastavio se katehezom o. Jacquesa Philippea. Mladi su potom čuli svjedočanstvo Jamesa i Daniela Wahlberga, oca i sina iz SAD-a, o njihovu osobnom, ali i obiteljskom obraćenju. James je kazao kako je prije osam godina započeo proces njegova obraćenja nakon svijeta droge i alkohola, u kojem je bio zarobljen i njegov sin Daniel, koji je spas pronašao u zajednici Cenacolo. A mladima su govorili i bračni par s troje djece Gabrijela Veselá i Antonín Veselý iz Češke. Na kraju dopodnevnog programa Mélanie Arrivé iz Francuske je upoznala sudionike Festivala s prvim međugorskim Festivalom mladih koji je održan u Parizu 13. svibnja. U popodnevnome dijelu od 17 sati sudionici su mogli čuti životnu priču novinarki Benedette Frigerio, koja je svjedočila o svome obraćenju. Sudjelovao je i fra Alessandro Brustenghi iz Asiza.

Slijedio je večernji molitveno-liturgijski program. Svetu misu od 19 sati predslavio je fra Zvonimir Pavičić, mladomisnik Hercegovačke franjevačke provincije, uz suslavlje 454 svećenika. Propovijedao je fra Franjo Dušaj, franjevac iz Crne Gore, a nakon svete mise uslijedilo je euharistijsko klanjanje koje je predvodio fra Marinko. Tijekom mise, odnosno za vrijeme zborne molitve, pred oltar je donešeno platno na kojemu su mladi ovih dana pisali svoje molitve i zahvale. Tako su mladi sve svoje molitve i nakane stavili pred Gospodina u ovoj euharistiji. Svećenici su blagoslovili predstavnike pojedinih zemalja koji će sa simboličnim znakom poslanja poći u svoju zemlju, kako bi tamo živjeli ono što su u Međugorju primili. Večernji je program preko live streaminga pratilo 789 421 gledatelj.

Fra Marinko je na kraju misnog slavlja zahvalio mladima i svima koji su sudjelovali u organizaciji: „Došli smo do konca 28. Mladifesta. Samo jedna riječ dolazi – Hvala! Bogu hvala, hvala dragoj Gospi, Kraljici Mira. Hvala svima koji su sudjelovali u pripremi i realizaciji cijeloga programa. Hvala i svima vama, dragi mladi prijatelji, na svjedočanstvu žrtve i ljubavi uz toliko radosti.“

Pismo kardinala Christoph Schoenborna

Dragi mladi prijatelji!

Ponovno ste u tako velikom broju došli u Međugorje. Nitko vam nije naredio da onamo putujete po ovoj ljetnoj žegi. Vi to činite jer je to želja vašeg srca. Inače ne biste se oko toga potrudili! Što vas pokreće da putujete u Međugorje? To nije moda, nije trend, nije trenutno oduševljenje. To je posebna blizina, blizina Gospe koja vas privlači. To i ja poznajem iz Lurda i drugih mjesta na kojima Marija pokazuje svoju blizinu, na kojima daje iskustiti svoju nazočnost. Takva silna snaga, takva utjeha izvire iz Marijine blizine! Koliki su ljudi u Gospinoj blizini pronašli vjeru, obratili se! Koliki su mogli, često nakon mnogo godina, ponovno ići na ispovijed i primiti Božje oprštenje! Mene je vrlo dirnulo da je naš Sveti Otac svoga osobnog delegata za pastoralno praćenje Međugorja Henrika Hosera, nadbiskupa Varšava-Praga imenovao 11. veljače ove godine, na blagdan Naše drage Gospe Lurdske. To je lijep znak. I da je on od plodova Međugorja posebno istaknuo mnoga obraćenja.

Zato vas molim za ono što papa Franjo uvijek usrdno traži: Molimo za njega! On je u osobi nasljednik svetog Petra, kome je Isus povjerio cijelu Crkvu. I još nešto vas molim, za ono na što papa Franjo uvijek podsjeća: Ljubav prema siromašnima i male-nima. Tko ima srce za siromašne bilo koje vrste, ne može promašiti u životu. Iz Međugorja izvire silna ljubav prema ljudima u nevolji. Ovih dana sam srcem s vama i želim vam mnogo milosti, dobru ispovijed i radost istinskog slavlja u zajedništvu. Ne dajte da vam tu radost nitko i ništa ugrabi! Ona je uvjerljivo svjedočanstvo za današnji svijet.

Vaš Christoph Kardinal Schoenborn

Svjedočanstva

VALERIA RIVAS (EL SALVADOR)

Nakon što mi je prvi put bilo super na Mladifestu, ove sam se godine vratila po četvrti put. Jako mi se sviđa to što tako puno ljudi na istom mjestu vole iste stvari, zapravo najvažnije stvari u životu: molitvu, sv. misu, Isusa i B.D. Mariju. Pri povratku kući uvijek budem malo tužna, ali se onda trudim stvari koje sam ovdje vidjela, doživjela i naučila primijeniti u svom životu i prenositi drugima.

KRISTA SCHMIDT (RUMUNJSKA)

Ovo mi je drugi put da sam ovdje na Mladifestu. Sjajno mi je vidjeti kako se ovdje mladi ljudi okupljaju oko Krista koji je jedino pravo svjetlo u našim životima. Za mene je Mladifest također jako dobra alternativa umjesto glazbenih festivala koje nudi duh svijeta. Naime, mladima se ovdje daje prava istina o našim životima, a ne lažni nadomještaji instant emocija i opijata. Jučer mi je recimo bio prekrasan trenutak kad su svećenici nosili svetu pričest (euharistiju) narodu, a mi smo pjevali pjesmu „Emanuel...“ – što znači „Bog s nama“: jedna prekrasna istina tko smo mi, tko je Bog i da smo svi tu za Boga!

DAVID COUVIN (GUADALUPE)

Iako sam kao dijete već bio u Međugorju, ovo mi je prvi dolazak na Mladifest. Svidaju mi se predavanja, svjedočanstva... osjeća se taj specifični „međugorski mir“. Puno sam zahvalan župljanima Međugorja, domaćim ljudima u pansionima i restoranima jer su svi tako puni ljubavi. Posebno dirljiv i snažan trenutak za našu grupu je bila molitva križnog puta na Križevcu: puno emocija je izašlo vani. Inače se ovdje molim da iskusimo Isusa, da On učvrsti našu vjeru kako bi mogli slijediti glavnu poruku Mladifesta: da naša ljubav sve više raste!

PARFAITE GAGOUN (CAMERUN)

Vrlo sam sretna što mogu biti ovdje na Mladifestu, jer biti ovdje doista je blagoslov. Ovdje se osjećam kao kod kuće. U Međugorju sam iskusila izljev Duha Svetoga, obraćenje i poziv služiti Crkvi. Osjećam kako nam Isus ovdje daje pravu radost i mir koji traju. Kad sam bila prvi put u Međugorju, Gospa mi je udijelila svoj 1. poklon: naime nakon povratka kući otkrila sam kako mi je iz srca nestala žalost koju sam nosila duboko u srcu. Od tada se trudim doći svake godine i pokušavam pozvati što više ljudi da dođe – ali i tu mi je Gospa pokazala kako ne trebam pozivati „ustima“, nego „molitvom“ – moleći za njih, pozivati ljude. I to se vidi u konkretnim brojkama: 2015. godine došlo nas je 25, a ove godine tu sam sa 72 ljudi.

MIRIAM GOLBINOWICZ (POLJSKA), ZAJEDNICA „BLAŽENSTAVA“ U MEĐUGORJU, ANIMATOR

Osjećam veliku radost dok pokretima animiram pjesme gledajući nepreglednu masu ljudi koja pleše i maše rukama. Pomislim: tako je u Nebu! Jer to nije samo plesanje; to su srca koja se otvaraju za Božju ljubav. Ovdje u Međugorju je puno ljudi, ali ja želim i molim se da nas u Nebu bude još više!

FELIX LEMINEN (FINSKA)

Prvi sam put i u Međugorju i na Mladifestu. Iz luteranske vjere sam se prije dvije godine obratio na katoličanstvo. Stoga je za mene sada najdulje iskustvo vidjeti toliko puno katolika zajedno kako slave sv. misu. I možda je ovo prvi put kako počinjem razumijevati ulogu B.D. Marije u Crkvi jer osjećam koliko je Marija povezana s Isusom, pa stoga koliko se mi približimo Mariji, toliko se približimo i Isusu. Ona nas njemu vodi. Također osjećam koliko je ovo vrijeme potrebno za moju osobnu izgradnju. U Finskoj ima malo katolika, puno je drugih vjera, pa je potrebna jedna snažna evangelizacija. U Finskoj su nam potrebni ljudi koji će s ljubavlju reći ljudima kako postoji Bog koji ih ljubi! Želio bih da me Gospa spremi za ovu misiju!

Salmio Foto Diani

JESAM LI VRIJEDAN POVRATKA U OČEV ZAGRLJAJ?

Što pokreće mlade ljude da idu za Bogom? Možda je bolje pitanje što to mlade ljude natjera da ostave Boga? Možda neugodno iskustvo u životu. Prisilna vjera i roditelji koji tjeraju djecu da poštuju ono čega se ni sami ne drže. Ili, jednostavno, gubitak prvotne svetosti i strah zbog učinjenog grijeha, izdaje, laži, krađe ili odbacivanja u društvu. I koliko onda vremena treba da se čovjek ponovno vrati k sebi, tj. da se vrati Bogu? Koliko preprjeka treba ukloniti prije nego što povjeruje da ga Bog nikada nije napustio, nego da smo mi bili samo neko vrijeme odsutni? Jednu preprjeku uklonio je na svoj način i mladić koji mi je nakon ispovijedi ispričao svoju priču.

FRA ZVONKO BENKOVIĆ

RADIO UREĐAJ I SLUŠALICE U UŠIMA. Pomislio bi svaki čovjek da je uobičajeno da mladi danas hodaju sa slušalicama u ušima ili s nekim razgovaraju ili uživaju u glazbi koju vole. Zaglušujuća buka u glavi, party na otvorenom. Noć i beskrajni zvjezdani svod. U daljini umjesto pulta za najpopularnijeg DJ-a stoji oltar obasjan svijećama, nasuprot partiju koji je obasjan raznobojnim svjetlima koja se izmjenjuju u ritmu elektronske glazbe. Pitao sam se što radi mladić mojih godina za velikim

bijelim stolom, za oltarom? Tolika masa ljudi šuti i moli. Koja tišina. Uz to još većina kleči na koljenima. Nema buke niti urlanja. Tišina koja govori. Koje iznenađenje. Ni u snu nisam mogao sanjati tako nešto. Kako ljudi mogu podnositi takvu tišinu? Slušati meditativnu molitvu uz nenametljivu glazbenu pratnju. Pjesme koje smiruju. Što je to u malenom komadiću posvećenoga Kruha što zaustavlja svijet u trenutku?

Ovaj put sam slušao kako prevoditelj tumači što svećenik govori klečeći pred bijelim stolom. Zanimljivo, slušalicu sam podijelio s nekim strancem koji isto ne zna hrvatski jezik. Nakon nekog vremena počeo je plakati kao da mu se čitavo brdo tuge strovalilo na glavu. Imao sam želju pitati zašto plače, ali ga nisam ometao. Bio je sretan, a sreću ne treba drugima krasti. Treba je pustiti da traje, jer sigurno je to dugo čekao.

SASVIM DRUGAČIJI FESTIVAL MLADIH

Pitao sam se što to znači biti sretan jer moja percepcija je bila sasvim drugačija. Jedno od odredišta sreće za mene je bilo more. Tamo je bilo puno mladih, života, glazbe, dobre zabave i užitaka, ali igrom slučaja završio sam u Međugorju. Kako, ni sam ne znam, ali zatekao sam se na jednom sasvim drugačijem festivalu mladih. Na mjestu gdje čovjek osjeti Božju blizinu i prisutnost. Mjestu koje pokreće nešto u duši, a da se to ne može lako riječima opisati. Neobično iskustvo. A ja i Bog nismo baš bili u nekim dobrim odnosima. Moram priznati da nismo

imali previše kontakta ni izmjena informacija. On se nije petljao u moj život niti sam ja previše zalazio u njegovo područje. Držali smo se na kulturnoj distanci. Izbjegavao sam ga gdje god je to bilo moguće.

Kao i većina mladih, koji dolaze iz Zapadne Europe, nisam bio praktični vjernik. Roditelji su bili dovoljno uporni da su me sve do krizme vodili u crkvu. Nakon nje sve je stalo. Nisam više ni koraknuo u crkveni prostor. Izbjegavao sam vjenčanja, sprovode mise i godišnjice. Sve mi je to bilo besmisleno. Bog je bio nekako staromodan za moj stil življenja. Osjećao sam kao da je bilo previše sputavanja, a premalo slobode. Važno je bilo uživati. Beskrajno putovati. Živjeti vlastitu slobodu. Upoznavati nepoznate kulture i narode. Dokačiti istok. Biti svoj. Bila mi je važna moja sloboda i vlastita filozofija življenja.

MISTIKA TIŠINA

Ni sam nisam mogao vjerovati kako je tišina pokrenula bujicu u mojoj glavi. Osjetio sam kako se cijeli moj život u trenutku ruši. Bio je veličanstven doživljaj osjetiti mistiku tišine, a ja sam cijeli život tražio samo buku. Naučio sam živjeti u ritmu velegrada koji svakodnevno napaja buka i tisuće zaglušujućih zvukova automobila, vlakova, taksista, glazbe iz raznih kutova, užurbanih ljudi. U velegradu se često izgubi glas, pjev ptice i prilika da se čovjek susretne sam sa sobom. Puno je bjegova, ali malo je susreta.

Ostao sam do jutra ležeći na klupama pred vanjskim oltarom. Promatrao sam beskrajno nebo i zvijezde koje su se poigravale sa mnom. Nisam mogao zaspati. Bio sam ushićen, a nisam znao od čega. Bio sam čist i trijezan. Čuderno je sve to. Kroz glavu su mi prolazila brojna pitanja i scene iz života. Pitao sam se kako čovjek može biti sretan bez dodatnih energetskih i umjetnih stimulansa? Što je to posebno? Je li moj život vrijedan življenja? Očarala me tišina i nepoznati Prijatelj koga sam susreo u bijelom komadiću kruha, koji je stajao na vanjskom oltaru obasjan svjetlom zvjezdane noći.

Na koncu sam shvatio da mi je potreban razgovor. Trebao mi je netko koga ću moći pitati o svemu. Pitati o sebi i svojem životu. Govoriti mu o

onome što sam doživio, nečemu što pokreće čovjeka, a da ni sam ne znam što je to.

U POTRAZI ZA BOGOM

Ujutro sam šetao po svetištu. Pred crkvom su kolone mladih čekale u redovima za ispovijed. Imao sam osjećaj kao da su svi nakon sinočnjeg bdijenja trebali razgovor. Stao sam u red. Dobro je bilo što sam dugo čekao, više od dva sata. Zamislite, nisam bio nervozan niti sam obraćao pozornost na one koji su se ispovijedali. Povukao sam se u vlastitu tišinu. Nije mi palo na pamet da se zamaram zašto se svi tako dugo ispovijedaju, jer meni je to njihovo vrijeme dobro došlo. Pitao sam se što ću reći? Kako ću se ispovijediti kad to nisam činio više od petnaest godina? Što sam sve trebao reći da bi moja ispovijed bila valjana? Hoću li se sjetiti svih svojih grijeha? Kako ću o svemu govoriti, jer me je bilo sram. Vlastiti grijesi su me posramili.

Prije samo nekoliko mjeseci nisam mogao sebi pojmiti kako današnji mladi mogu pronaći inspiraciju u Kristu. Zašto dolaze tražiti Gospu u neko svetište kad ju mogu sresti u svojoj crkvi? Što ih to privla- či u Međugorje? Kako mogu danima hodočastiti po suncu koje grije tisuću stupnjeva, a da im žrtva nije teška? Što je to ovdje posebno?

Ispred mene je stajala djevojka iz Dublina. Dok je čekala na red, u rukama je držala Novi zavjet i čitala. Poput radoznaloga učenika pokušao sam vidjeti što to čita. Koja slučajnost. Čitala je ulomak iz Lukina evanđelja iz petnaestog poglavlja i prisposobu o Milosrdnom Ocu i njegovim sinovima. Potrga za Bogom, onim izvornim, kao da je bila naručena za taj dan. Nisam se pitao zašto je mladi sin otišao od kuće, jer sam i sam bježio od svoje, nego kako je Otac mogao prihvatiti nekoga tko je potrošio sve što je on stjecao cijeli život. Pitao sam se kakva je to ljubav koja može nadići sve naše ljudske slabosti, koja može otkupiti svaki naš propust i grijeh?

ISPOVIJED ILI RAZGOVOR

Čudio sam se kako je svećenik bio tako strpljiv. Sunce je sve više grijalo, gotovo da si mogao osjetiti kako se kamen topi, ali on, kao ni deseci drugih koji su taj dan ispovijedali, nigdje nije žurio. Htio sam mu sve reći, ali nisam znao od kuda početi. Najprije sam se počeo pravdati govoreći kako sam sasvim slučajno došao u Međugorje, kako nisam trebao biti tu, nego na nekoj popularnoj plaži na Jadranu. On me je samo u jednom trenutku prekinuo i pitao želim li ispovijed ili samo razgovor. Nisam znao što bih odgovorio. Rekao samo kako bih mogao pokušati i jedno i drugo jer dugo nisam bio na ispovijedi. Nije da nisam znao što je to, ali sam pomislio kako bi razgovor mogao pomoći. Trebao sam nekoga tko će me saslušati.

I mislim da je pomogao. Otvori sam srce, a to je očito najveće čudo koje sam mogao doživjeti u Međugorju na festivalu mladih. Shvatio sam da u životu nema slučajnih

susreta ni dolazaka, nego jednostavno čovjek bude pozvan da dođe na to mjesto. Možda nam puno vremena treba da se naviknemo na sve jer cijeli život mislimo da se čuda događaju nekim stranim, nepoznatim ljudima zaboravljajući da smo i mi jedno Božje čudo. Najprije se pokušavamo pravdati da je riječ o zabuni, da smo na tome mjestu slučajno i da ćemo uskoro otići, a onda shvatimo da smo došli u pravo vrijeme na prvo mjesto. Bilo mi je neobično vidjeti sebe u takvoj ulozi. Do tada se nikada u životu nisam za ništa pravdao. Sve sam radio po trenutnom nadahnuću i uvijek je bilo dobro. Možda sam to ovaj put činio jer sam trebao nešto promijeniti. Ovdje je bila riječ o nekoj drugoj vrsti susreta, susretu koji otkupljuje.

POGLED KOJI OTKUPLJUJE

Prije samo nekoliko mjeseci nisam mogao sebi pojmiti kako današnji mladi mogu pronaći inspiraciju u Kristu. Zašto dolaze tražiti Gospu u neko svetište kad ju mogu sresti u svojoj crkvi? Što ih to privlači u Međugorje? Kako mogu danima hodočastiti po suncu koje grije tisuću stupnjeva, a da im žrtva nije teška? Što je to ovdje posebno? Možda potreba da se čovjek zaputi daleko od kuće, iskorači iz vlastitoga ritma i potraži svoju dušu koju je negdje zagubio na putu? U svakodnevnici, nažalost, zaboravimo kako izgledamo, što radimo i kako se osjećamo. Brzi ritam, tisuće obveza, termina i suvremeni način potrage za vlastitim egom sve nas više udaljavaju od nas samih. A za Boga, kao da nema vremena. Zamislite samo, meni je netko darovao vrijeme. Slušao me. Nije vikao niti je tražio novac za svoje uslugu, a bio je više od bilo kojeg terapeuta na svijetu. Vratio me je meni, vratio me Bogu.

Upravo je to u Međugorju za mene najčudesniji. Susresti se ponovno s Bogom u ozarenom licu grješnika nakon ispovijedi. Taj susret otkupljuje. I sam sam imao želju ogledati se i provjeriti kako izgledam. Onda sam pogledao u ispovjednika. U svećenikovom licu prepoznao sam lice Milosrdnog Oca. Pogled koji otkupljuje. Tada sam shvatio da ono moje usputno čitanje evanđelja preko ramena Irkinje iz Dublina, dok sam čekao u redu za ispovijed, nije bilo slučajno.

Jesam li vrijedan povratka u Očev zagrljaj, ne znam. Vrijedi pokušati, jer moj je život u pitanju.

BOŽJA MRVA

„Nikada nisam htio govoriti protiv Crkve usprkos mučenjima. Gospodin mi je pomogao služiti u mnogim mjestima i Kristovim križem pomiriti mnoge koji su tražili osvetu, udaljujući mržnju i đavla iz srca ljudi.“ – riječi su albanskog kardinala Ernesta Troshanija Simonija koji je uspio održati katoličku vjeru i odanost Crkvi usprkos strašnim progonima u Albaniji. Za apostolskoga pohoda pape Franje Albaniji u rujnu 2014. godine, tadašnji se vlč. Simoni susreo s njim te je i javno izrekao svoje životno svjedočanstvo. Nakon svjedočenja starac je pošao prema Papi da klekne i poljubi mu ruku, ali ga je on preduhitrio. Papa Franjo je ustao, podigao velečasnog Ernesta sa zemlje i poljubio mučeničku ruku ovog izuzetnog svećenika i Kristovog vjernog svjedoka. Zagrlio ga je uz suze i ostao dugo u zajedničkom zagrljaju. Bio je to jedan od najdirljivijih susreta u pontifikatu pape Franje, o kojem su izvijestili gotovo svi svjetski mediji. Upravo zbog njegova svjedočanskog života i trpljenja za Krista i Crkvu, papa Franjo ga je na konzistoriju održanom u Rimu u studenom 2016. godine imenovao kardinalom. Djelici ove iznimne životne priče pokušali smo donijeti kroz razgovor s njim prigodom njegova boravka u Međugorju.

MARIO VASILJ TOTIN

Vaša ekselencijo, molim Vas, predstavite se čitateljima Glasnika mira.

Molio bih vas da me ne nazivate ekselencijom. Ja sam samo običan, mali sluga Božji, Božja mrva. Zovite me radije Ernest!

U redu. Dakle, Erneste, recite nam nešto o sebi.

Zovem se Ernest Troshani Simon, rođen sam 1928. godine u Skadru. Još u ranom djetinjstvu osjetio sam da me Bog zove i s deset godina otišao sam u sjemenište. Već za vrijeme studija na bogoslovnom fakultetu u Skadru počeo sam osjećati šibu komunističkog režima. Naime, nisam još počeo ni studirati, a već sam dobio poziv na odsluženje vojnog roka, koji je tada u Albaniji bio obavezan i trajao je dvije godine. Njihova je pretpostavka, vjerujem, bila kako će me te dvije godine vojne službe udaljiti od svećeničkog poziva. Prozreo sam njihove namjere te primijenio svoju taktiku koja je bila: u svemu biti uzorniji od ostalih. I u službi i u družbi. Osobito sam se isticao kao dobar strijelac što se u vojsci posebno cijenilo. Tako sam umjesto njihova neprijatelja na određeni način postao njihov ljubimac.

Nakon odsluženog vojnog roka nastavio sam studij bogoslovije koji s uspjehom završavam, te sam 1956.

godine zaređen za svećenika. Nakon ređenja godinu dana sam bio na službi u Skadru, kao pomoćnik župnika da bih potom preuzeo pet okolnih župa o kojima sam duhovno skrbio.

Kao mladog svećenika posebno me oduševljavalo koliko su mladi iz tih mjesta tada bili privrženi Bogu i s kojim su žarom dolazili na svetu misu i zajedničke molitve krunice, a osobito na klanjanja Presvetom oltarskom sakramentu.

Bila su to olovna vremena u kojima su komunističke vlasti na sve načine nastojale stati između mladih i Crkve. Na našu radost taj mladi svijet nije išao za njihovom ideologijom, već je ostao vjeran svojoj Crkvi i svome Bogu. Osjećaj da radim nešto lijepo i korisno za Boga čvrstio mena mojem svećeničkom putu.

Cijeli ste život proveli u Albaniji?

Da.

Od toga ste gotovo trećinu života proveli na teškoj robiji?

Tako je.

Komunizam je kontinuiramo i bez prestanka progono, omalovažavao i nastojao uništiti vjeru u Boga. U tome su osobito isticao komunistički režim u Albaniji.

Svugdje gdje je na vlasti bio komunistički režim Crkva je bila progona jer je kao takva bila u potpunoj suprotnosti s komunističkom ideologijom. Međutim, režim u Albaniji je otišao korak dalje. Godine 1967. službenim dekretom Envera Hoxhe Albanija je proglašena ateističkom državom. Razdoblje koje slijedi obilježila su mučenja, progoni, ubijanja, rušenje crkava i oskrnjavanje svetišta. Na osobitom udaru bili su katolički svećenici od kojih su brojni, zbog odanosti Crkvi i Kristu, ubijeni.

Mučeništvo nije mimoišlo ni Vas?

Uhićen sam 1963. godine, dakle, četiri godine prije ovoga proglašenja. Kako su svećenici tom sistemu bili neprijatelj broj jedan, moje uhićenje i nije bilo osobito iznenađenje. Djelovao sam tada u nekoliko župa i po logici stvari surađivao s velikim brojem ljudi. Vlasti su se borile da bih vjernike mogao okrenuti protiv njih. Uhićen sam na Badnju večer. Nakon što sam odslužio polnoćku, u crkvu su ušli

O imenovanju za kardinala nisam mogao niti sanjati. Od kuda da to pripadne meni, mrvi Božjoj, malom i jednostavnom svećeniku iz Abanije? Uvijek sam smatrao da se tako visoke funkcije dodjeljuju samo onima koji obavljaju značajne funkcije u Crkvi i koji u hijerarhiji stoje navije. Nikako jednom običnom svećeniku koji je k tomu još pola svoga svećeničkog života proveo u uzništvu.

Sve je ovdje u Međugorju rekla Majka Božja. Na nama je da ju slušamo. Osjećam veliku potrebu reći ljudima obratite se, vratite se svome Bogu. Bogu je potrebna vaša promjena. Da ljudi znaju koliko ih Gospodin ljubi, svi bi mu se odmah vratili. Osjećam da dolazi vrijeme trijumfa srca Marijina i ono što je započeto u Fatimi dovršava se ovdje u Međugorju.

agenti državne sigurnosti, svezali me liscama i odveli u zatvor.

Osuđeni ste po kratkom postupku ili...?

Prije nego odgovorim na ovo pitanje htio bih spomenuti dva neobična i za mene do dana današnjega neobjašnjiva događaja koja su se dogodila uoči moga prvog uhićenja.

Prvi neobičan događaj dogodio se za vrijeme jedne svete mise u župi u kojoj sam služio. Naime, na prikazanju, kada sam podigao svetu hostiju, na njoj se ukazao lik svetog Ante.

Moram priznati da ja to nisam vidio, ali to su svjedočili svi oni koji su bili na svetoj misi. Kada sam javio svome biskupu o tome što su vjernici vidjeli i kako su to spremni i posvjedočiti, on se vrlo začudio rekavši da se tih dana isti slučaj dogodio i u svetištu svetog Ante u Ljaču.

Drugom neobičnom događaju prethodio je nesretan slučaj jednoga dječaka muslimanske vjeroispovijesti, koji je paviš s trećega kata, zadobio smrtnu ozljedu. Hitno je prebačen u bolnicu u Tiranu, no liječnici mu nisu davali niti promil šansi da će preživjeti. Kako sam prijateljevao s obitelji dječaka, pošao sam u bolnicu ne bi li ih nekako utješio. Dječakov otac me zamolio da se pomolim nad njegovim sinom. Učinio sam to i na zaprepaštenje sviju nesretno se dijete, koje je svaki čas trebalo umrijeti, iznenađeno probudilo i tražilo nešto za jesti. Svi smo ostali u

čudu te zahvaljivali Bogu na njegovu milosrđu. Njegova je majka stalno ponavljala: „Moj sin bijaše umro, a evo sad uskrsnu!“

Nakon toga čudesnog događaja često sam ih viđao u crkvi kako na koljenima zahvaljuju Bogu, nebeskoj Majci i svetom Anti na daru novoga života za njihovo dijete.

Taj je slučaj alarmirao vlasti koje su, kako su kasnije naveli i u optužnici, sumnjale da imam određene sposobnosti koje mogu biti produkt stranih tajnih službi. Čak su me optuživali i da sam Titov ubačeni element.

Tri mjeseca su me teško mučili kako bih priznao optužbe za koje su me teretili. Ja sam uvijek djelovao javno i nisam zaista imao što kriti. Proces protiv mene bio je obična politička farsa. Njihove metode su bile sotonske. Iako je presuda već bila potpisana, ipak im je bilo jako stalo da i sam priznam sve što mi se stavljalo na teret. Međutim, priznati optužbe značilo je lagati sebi, a to nisam mogao. I nisam priznao ništa od onoga za što su me teretili. Za istinu sam bio spreman umrijeti mučeničkom smrću.

Koje su Vam optužbe stavljene na teret?

Kada su vidjeli da će me teško pokolebati, u novoj optužnici naveli su tri razloga zbog kojih su mi sudili. Prvi je bio taj da sam pozivao narod da se ne odriču svoje vjere, već da za nju, ako je potrebno, daju i život. Drugi razlog bio je taj da sam po naputku pape Pavla VI slavio tri mise za dušnice za pokojnog američkog predsjednika Kenedya. I treći razlog su bile molitve za ozdravljenja. Danas te optužbe izgledaju smiješne no, tada su one za komunistički sistem bile veliki krimen. To im je bilo dovoljno da me osude na smrt.

I u vrijeme teškog uznništva nikada niste prestali slaviti svetu misu?

Da, iako je to bilo po život opasno, uvijek sam pronalazio načina da održim svetu misu. Nije li svećenik samo jedan dan rekao svetu misu, sve je izgubio. Svetu misu sam služio na latinskom jeziku.

Način na koji su muslimani doživljavali misu osobito me se dojmio. Dok sam govorio misu, oni su plakali. Brojni su mi svjedočili da su za vrijeme obreda osjetili živu Božju prisutnost. Ali, bilo je i onih koji bi, slušajući misu, na njima pomalo neobičnom jeziku govorili: „Zaista lijepo zvuči ono što govori, ali se vidi da je jasnika napustila pamet.“

Zanimljivo je na koji ste način u zatvoru pripremali hostije i vino za svetu misu.

Snalazio sam se kako sam znao. Sa mnom je zatvorsku ćeliju dijelio jedan musliman kojemu je njegova supruga ponekad znala donijeti grožđe. Siromah ga ne bi pojeo, već je ga dao meni. To smo grožđe cijedili i

od njega pravili vino. Hostije smo pravili od malo kruha kojeg bi dobili za objed.

Godine 1973. opet Vas izvode pred sud i osuđuju na smrt?

Bilo im je moguće sa mnom činiti što god su htjeli. Ovoga je puta razlog da me ponovno izvedu pred sud bio taj da sam navodno poveo zatvorsku pobunu. Ja zaista s tom pobunom nisam imao ama baš ništa niti je to bio način na koji bih se ja pokušao oduprijeti zatvorskom sustavu. Zahvaljujući samo Božjoj intervenciji, uspio sam dokazati da sam u ovom slučaju potpuno nevin. Nažalost, zbog te je zatvorske pobune četvero zatvorenika pogubljeno. Nakon ovoga sudskog procesa nisam oslobođen, već je presuda, po kojoj sam trebao biti smaknut vješanjem, preinačena na doživotni zatvor.

Te se godine u Okinawi u Japanu ukazala Blažena Djevoja Marija. Nama zatvorenicima je ta radosna vijest dala veliku nadu i snagu da izdržimo patnje u zatvoru. I dok je nebeska Majka plačući upozoravala i pozivala čovječanstvo da se obrati i pomiri s Bogom, mi smo bili blagoslovljeni da smo bili u prigodi u njegovo ime trpjeti.

Možete li u kratkim crtama opisati jedan dan u zatvoreništvu?

Ne, ne mogu, jer tko to nije iskusio, teško će razumjeti. Kroz čitavo vrijeme robije tješile su me i davale mi snagu riječi svetog Franje: „Ne brinite za sutra jer će se za to pobrinuti vaš Otac nebeski.“ Teški rad i molitva krunice – to je bio moj dan u zatvoru.

Konačno ste 1981. godine, nakon 27 godina teške robije, dočekali slobodu.

Da, na slobodu sam pušten 1981. godine no, sve do 1990. godine djelovao sam i propovijedao u tajnosti.

Događa li se i u kojoj mjeri obnova Katoličke Crkve u Albaniji?

Za Crkvu u Albaniji zaista vrijedi ona „Krv je mučenika – sjeme novih kršćana“. Crkva u Albaniji se oporavlja. Sredinom lipnja, ove godine, papa Franjo je imenovao trojicu novih biskupa u Albaniji. Veliki je to događaj za Crkvu u Albaniji, jer su to prvi biskupi „nove generacije“ albanskih svećenika. Godine 2016. blaženima je proglašeno 38 katolika koji su mučeni i ubijeni u vrijeme komunističke diktature. Iskreno, mene nitko nije pitao koga bih ja mogao predložiti. No, siguran sam da se u Nebu, uzovekoji su proglašeni blaženima, pored Gospodina nalazijoš nebrojeno mučenika. Danas u Albaniji živi 13% katolika, 40% muslimana te oko 20% pravoslavci. No, još je visok postotak građana koji se deklariraju kao ateisti.

Na popisu 17 novih kardinala koji su 19. studenog 2016. bili imenovani u Vatikanu, našlo se i vaše ime. Vrlo je zanimljiva priča oko Vašeg imenovanja.

Sve je to čini mi se bila, ako se tako može i smije reći, Božja improvizacija. Krajem prošle godine dobio sam poziv da dođem na jedan molitveni susret u Asiz na kojem su nazočili brojni svjetski uglednici. Pozivu sam se odazvao jer sam smatrao da mi je obaveza pojaviti se bilo gdje ako je to na korist i u službi Crkve. Mislio sam da

sam tu samo kao jedan stari svećenik koji dolazi iz jedne mučeničke Crkve i jednoga mučeničkog naroda i ništa više od toga. Kada sam ušao u dvoranu, u kojoj se susret događao, i kada sam vidio koji su uzvanici i velikodostojnici nazočni, mom čuđenju nije bilo kraja. O imenovanju za kardinala nisam mogao niti sanjati. Od kuda da to pripadne meni, mrvi Božjoj, malom i jednostavnom svećeniku iz Albanije? Uvijek sam smatrao da se tako visoke funkcije dodjeljuju samo onima koji obavljaju značajne funkcije u Crkvi i koji u hijerarhiji stoje naviše. Nikako jednom običnom svećeniku koji je k tomu još pola svoga svećeničkog života proveo u uzništvu. Tog sam dana na zajedničkom objedu i razgovarao sa Svetim Ocem, no o mojem imenovanju nije rekao ni riječi.

Bolje upućeni tvrde da je papa Franjo odluku o vašem imenovanju donio odmah nakon vašeg životnog svjedočanstva koje je slušao za svoga posjeta Albaniji?

Može biti. Papa Franjo je 2014. Godine posjetio Albaniju i tom je prigodom slušao moje životno svjedočanstvo. Nakon moga svjedočanstva pošao sam prema njemu kako bih kleknuo pred njega i poljubio mu ruku, ali me je Sveti otac preduhitrio. Ustao je, prišao mi, zagrlio me i rekao: „Brate, ti si moj svetac!“

Sigurno da su na njegovu odluku utjecali apostolski nuncij u Albaniji, ali i glas naroda koji nije zaboravio naše patnje i što smo sve u tim teškim i mučnim godinama Hoxhine diktature prolazili. A glas naroda je i glas Božji. Danas sam uvjeren da je to bila Božja volja i da je to znak da je trajno među nama i da nas nije nikada napustio.

Vjernici u Albaniji svjedoče o Vašem daru iscjeljenja.

Ja svome narodu samo služim. Samo je Bog onaj koji zaista liječi i ozdravlja.

U više ste navrata u Vašem svjedočenju naglasili važnost molitve krunice.

Neizmijerna je snaga krunice. Sam Sotona govori kako mu je krunica najopasniji protivnik. Ona ne razara samo njegove planove, već ruši i sami pakao.

Ovo je Vaš drugi posjet Međugorju ove godine?

Da, ovo je moj drugi posjet ove godine. Ovaj sam put došao na poziv međugorskog župnika fra Marinka Šakote kako bih svjedočio mladima na Mladifestu. Iako sam već u poodmakloj dobi, nadam se da ovo nije i posljednji dolazak ovdje.

Nakon poziva da svjedočite na Mladifestu tražili ste dopuštenje od pape Franje. Što vam je papa Franjo tom prigodom rekao?

Ne bih bio odgovoran kada ne bih upoznao Svetog Oca s mojom namjerom da idem u Međugorje. Prigodom našega zadnjeg susreta obratio sam mu se ovim riječima: „Do jučer sam bio obični jednostavni svećenik u Albaniji, ali danas na ovoj poziciji koju ste mi Vi udijelili, Svetosti, mogu li pred ljudima svjedočiti u Međugorju? To želim pitati Vas kao namjesnika Isusa Krista na zemlji!“ Na to mi je papa Franjo uz osmjeh odgovorio: „IDI U MEĐUGORJE, ŠIRI RADOSNU VIJEST!“

Vaše iskustvo Međugorja?

Od kada je papa Ivan Pavao II pozvao ljude da idu u Međugorje, ja sam ukazanja u Međugorju prihvatio kao istinu. Silno mi je imponiralo kada je rekao: „...da nisam Papa odmah bi išao tamo.“ To je za mene bio poziv da i sam moram doći ovdje.

Poruka za kraj?

Sve je ovdje u Međugorju rekla Majka Božja. Na nama je da ju slušamo. Osjećam veliku potrebu reći ljudima obratite se, vratite se svome Bogu. Bogu je potrebna vaša promjena. Da ljudi znaju koliko ih Gospodin ljubi, svi bi mu se odmah vratili. Osjećam da dolazi vrijeme trijumfa srca Marijina i ono što je započeto u Fatimi dovršava se ovdje u Međugorju. Molite bez prestanka. Širite ljubav u obitelji. posvećujte sebe i vašu obitelj srcu Isusovu i srcu Marijinu svaki dan. I neka nam, dok čekamo poziv u vječnost, uvijek i svugdje na prvom mjestu bude Krist, jer on je alfa i omega-početak i svršetak.

Hvala Vam na ovome razgovoru!
Hvala vama!

Molitva

Postoje noći kad se bježi od oluja.
One budu presnažne.
Sve sigurnosti tad izgledaju tako krhke,
sve radosti tako daleke.
Riječi utjehe tad nemaju snage,
a ohrabrenja ne dopiru do nutrine.
U takvim trenucima samo nježan
pogled skrovitog srca
štiti plamen koji u srcu tinja.

Kraljice nježnosti,
ti bjegunce privlačiš da bježe u tvoje naručje.
Kraljice blagosti,
obeshrabrenima daješ tvoj pogled vidjeti.
Kraljice lijepa,
Žnesigurnima daješ tvoju toplinu osjetiti.
Kraljice Mira,
slomljenima ti preuzimaš
životni teret nježnim,
skrovitim pogledom koji štiti plamen
koji u srcu tinja.

fra Stanko Ćosić

Seminar posta, molitve, tišine

RITAM PO ZAKONIMA NEBA

TEREZIA
GAŽIOVA

SVJEDOCI SMO KAKO ŽIVIMO U VREMENU U KOJEM NAM SE IZ DANA U DAN SVE VIŠE ŽURI. TRČIMO, SKUPLJAMO, RADIMO, NEMAMO VREMENA I TAKO NAM PROLAZI ŽIVOT. Navikli smo

se na ritam svijeta. Međutim, našu dušu ne možemo prevariti. Duša zna kako je stvorena po drugačijim zakonima. Nebo brižno prati svaki naš korak i po Mariji nam progovara. S njom se najjednostavnije pronalazi izgubljeni put do mira našega srca. „Tko bi vas bolje od majke razumio?“

pita nas u jednoj svojoj poruci. Godinama nam odzvanja njezin majčinski poziv: „Zaustavite se; život je kratak; obratite se; otvorite vaša srca; ovo je milosno vrijeme dok sam s vama, iskoristite ga i recite: „Ovo je vrijeme za moju dušu.“

Blaženi oni koji odgovoriše tom pozivu, te su proveli pet dana u molitvi, postu i šutnji na seminaru kako bi pronašli to zakopano blago. Potrudili su se ostaviti sve, staviti Boga na prvo mjesto, dovesti k tomu iskustvu i druge te tako mijenjati

živote. Iskustvo je to dubokog mira koje im nitko ne će moći oduzeti, mira koji dolazi samo od Boga u tim milosnim danima. Tako se i 33 sudionika iz cijele Mađarske, te njih nekoliko i iz Rumunjske, među njima i pet svećenika okupilo u Međugorju od 9. do 15. srpnja 2017. s iskrenom željom obnoviti se i produbiti svoju vjeru u Gospinoj školi na seminaru posta, molitve i tišine. Seminar je vodio fra Marinko Šakota. Nekoliko polaznika seminaru odlučilo je svoja iskustva podijeliti s nama.

„Posebni su i nebrojni plodovi života našega fra Slavka Barbarića. Među njima je zasigurno jedan od najljepših upravo seminar posta, molitve i šutnje“, kaže **Andrea Sarnyai** iz Mađarske, organizatorica i prevoditeljica za grupe iz mađarskog govornog područja te nastavlja: „Prvi put sam došla u Međugorje 1988. godine kada sam imala samo 17 godina. Fra Slavka sam upoznala 1992. On me više puta pozivao na seminar posta. Bila sam mlada, nisam znala dovoljno dobro hrvatski jezik i nisam imala za to hrabrosti. Sada mi je žao radi toga!

Ali dragi Bog zna sve pa i to kada je vrijeme za nas, kada smo zreli i otvoreni da možemo primiti dar Neba, Božju milost. Sada ne mogu ni zamisliti svoj život bez tjedna s kruhom i vodom. Svake godine dolazim u Međugorje s grupom iz Mađarske kako bih se ponovno obnovila i rasla na putu Božje ljubavi u jednostavnoj školi života s kruhom i vodom. Naš dragi fra Slavko bi dobro znao vidjeti gdje su naše rane, one koje nosimo u duši i kako one mogu zacijeliti – to je bilo samo u tišini Božje ljubavi. Svi smo na neki način ranjeni i jedino nas Bog može ozdraviti. Čeznemo za Bogom, želimo Ga ljubiti, ali naše slabosti i krhkost nekada budu zapreka da ga susretnemo. Na seminaru posta, molitve, šutnje učimo otvarati srce, tu nestanu sve prepreke. Fra Slavko nas je neumorno poticao da sve činimo srcem onako kako nas poziva Gospa: molite srcem, postite srcem, slavite misu srcem. Na seminaru to učimo i to je jako važno. Zato ne mogu biti dovoljno zahvalna fra Slavku, koji je koračao tim putem i s velikim oduševljenjem nas poticao i svojim životom pokazivao taj put koji vodi prema svetosti. Zahvalna sam svim fratrima koji nastavljaju hodati s nama i neumorno vode ove seminare posta, molitve, šutnje: fra Ljubi, fra Danku i našem dragom fra Marinku, koji je vodio zadnje seminare.“

Zovem se **Fra Ferenc Pehm** i provincijal sam male braće svetog Franje Asiškog iz Miškolca. U Međugorje sam došao prvi put prije 30 godina. Uvijek u Međugorju iznova otkrivam snagu Gospinog „Veliča duša moja Gospodina“, a to je ujedno i geslo mog svećeničkog ređenja. Na seminaru posta me pozvala Andrea, naša organizatorica. Nije mi bilo lako postiti toliko dana. Doživio sam i pustinju i prazninu, ali i snagu Božjeg djelovanja i to posebno u sakramentu svete ispovijedi. Tu je Bog tako blizak, na djelu, sve je kao pozlačeno Njegovom nazočnošću. Svjedok sam toga, kako Gospodin po sakramentu svete ispovijedi ozdravlja rane na duši. Zahvalan sam za dar svećeništva i svete ispovijedi.

Duboko sam osjetio kako me Gospa pozvala postiti. Post je za mene snažna duhovna obnova, nadahnuće svježeg zraka, pravo pročišćenje. Poseban trenutak na seminaru je zadnji dan kada sudionici dijele jedni s drugima svoja iskustva. Tada sa može vidjeti kako Duh Sveti djeluje i svako iskustvo izlazi iz dubine srca i zaogrnuto je zahvalnošću Bogu za sva velika djela koja učini po Mariji.

Ja sam **Elizabeth Toth** i dolazim iz Rumunjske. Prvi sam put došla u Međugorje 2009. godine, a od 2011. godine dolazim sa svojim suprugom na seminaru posta. Svaki put osjećamo kako nas je Gospa pozvala ovdje. Kad sam prvi put čula za seminar, mislila sam da je dovoljno sudjelovati samo jedanput u životu. Međutim, to nije tako. Na prvom seminaru posta doživjela sam duboki susret s Gospodinom u molitvi.

Moja prijateljica me prije polaska u Međugorje pitala: „Zašto ideš opet, zašto ti to treba?“ Odgovorila sam: „Za mene je seminar posta vrijeme rasta moje vjere, vrijeme duhovnog sazrijevanja, odgovora na moja pitanja i vrijeme novih odluka.“ I ove godine vraćam se kući ispunjena ljubavlju, zahvalna Isusu, Gospi, fra Marinku i svima koji su bili s nama.

Zovem se **Norbert Dévényi**, notar sam, živim sa svojom suprugom i sedmero djece – šest kćeri i jednim sinom u Esztergomu. Prvi sam put hodočastio u Međugorje prije 10 godina. Tada sam prvi put čuo da nas Gospa poziva postiti o kruhu i vodi i počeo sam postiti petkom. Nakon godinu dana, ponovno sam došao u Međugorje i odlučio sam postiti i srijedom o kruhu i vodi. Zajedno s prijateljima osnovao sam molitvenu grupu samo za muškarce. U molitvenoj skupini zajedno molimo, postimo, svjedočimo. Shvatio sam da je poruka posta važna i da postiti trebamo učiti. Zato sam se i prijavio na seminaru posta. Ove godine sam na seminaru posta već četvrti put. Žao mi je jer moja supruga nije ovdje, budući da nije mogla doći. Ali vjerujem, kako ona kaže, da smo ujedinjeni u braku, i one milosti koje ću dobiti ja, dobit će i ona i cijela obitelj. Najvažniji trenutci koje sam doživio na seminaru bili su tijekom noćnih klanjanja Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu. Molio sam za sve osobe koje nosim u srcu i za svoju obitelj. Vježbao sam molitve, koje nas je učio fra Marinko – molitvu primjećivanja, zapažanja. Do danas mi odzvanja u srcu molitva koju nam je fra Marinko često ponavljao: „Isuse, blaga i ponizna Srca, učini srce moje po Srcu svome.“ U molitvi, kao što to Gospa traži, želim postati njezino dijete koje neprestano traži Boga.

Djeca bez roditelja iz Rumunjske besplatno na hodočašću u Međugorju!

Početkom lipnja u župi Međugorje upriličen je hvale vrijedan projekt pod nazivom „Trideset i šestoro djece bez roditelja za trideset i šest godina Gospinih ukazanja u Međugorju“. Riječ je o akciji koju je pokrenuo Luchian Omania iz Rumunjske sa svojim prijateljima, a koji već treću godinu zaredom djeci bez roditelja osiguravaju noćac za put u Međugorje. Vlasnici nekoliko hotela iz naše župe osiguravaju im smještaj te hranu i piće. Sudionici imaju besplatne obroke u Hotelu & Spa *Međugorje*, hotelu *Klemo*, hotelu *Marconi* i hotelu *Quercus*, a smješteni su u pansionu *Međugorje INN – Bruno Zovko*.

Ovo je uistinu hvalevrijedan projekt i velika podrška ovoj djeci, koja uglavnom nemaju niti jednoga roditelja, a mogu uživati u hodočašću bez ikakve brige o troškovima. Nadamo se kako će se ova akcija nastaviti, te će ova djeca i ubuduće moći pohoditi Međugorje.

Pješice u Međugorje iz sela Lišane Ostrovičke

Iako u Međugorje pristižu hodočasnici sa svih strana svijeta, posebice je zanimljivo susresti hodočasnike koji u ovo mjesto stignu pješice. Neki od njih pješice stotine kilometara. Jedan od takvih je mladi hodočasnik Valentino Radaš, 23-godišnjak iz sela Lišane Ostrovičke (mjesto između Šibenika i Zadra), a koji je u Međugorje stigao u jutarnjim satima 15. srpnja. Na put je pošao u ponedjeljak 10. srpnja.

Na pitanje kako je protekao put do Međugorja te kako se uopće odlučio na ovo hodočašće, Valentino je odgovorio: „Napokon sam stigao. Put je protekao dobro. Bilo je teških trenutaka, ali, Bogu hvala, izdržao sam. Prošle godine sam bio prvi put ovdje i doživio sam nešto predivno. Osjetio sam veliku milost, a najviše na Brdu ukazanja, i to me dotaklo. Tada sam na hodočašću bio dva dana. Osjetio sam u svom srcu da moram doći pješice. Potakle su me i Isusove riječi apostolima da, kada kreću na put, ne uzimaju ništa sa sobom, da se uzdaju u Božju providnost i da se ne brinu tjeskobno. Sve što sam ponio sa sobom bila je Gospina krunica i osobna iskaznica“, svjedoči ovaj mladi hodočasnik iz Zadra.

U Međugorju održana akcija dobrovoljnog darivanja krvi

U Međugorju je u četvrtak 20. srpnja upriličena akcija dobrovoljnog darivanja krvi. Krv je darovalo 15 osoba. Organizatori su bili Crveni križ općine Čitluk i mjesne zajednice Međugorje i Bijakovići, dakako u suradnji s Odjelom za transfuziologiju Sveučilišne kliničke bolnice Mostar.

U Međugorju održan Totus Tuus kamp za dječake

U Kući mira u Međugorju je od 21. do 23. srpnja održan ljetni kamp *Totus Tuus*, koji je okupio preko trideset dječaka i devet voditelja. Kamp je organizirala zajednica *Totus Tuus* koja djeluje u franjevačkoj župi sv. Petra i Pavla u Mostaru.

„Kamp u Gospinom mjestu je veliki dar od Gospodina. Međugorje je mjesto gdje se rađa zajedništvo s Gospom i s Isusom, ali isto tako i zajedništvo nas jednih s drugima. Tema kampa za dječake je bila Fatima. Bilo je dobro povezati 100. obljetnicu ukazanja u Fatimi i Međugorje. Djeci smo kroz prezentaciju, crtani film i kviz približili koliko Gospa voli djecu, da je spremna sići s neba i pokazati

se maloj djeci, ali i koliko djeca mogu sa ozbiljnošću i predanošću živjeti Gospine poruke. Dječaci su se oduševili slavljenjem i molitvom pred Presvetim i ne čete vjerovati, cijela tri dana niti jednom nisu spomenuli mobitel niti bilo kakvu drugu elektronsku napravu. Dobra kombinacija igre i molitve je učinila da dječaci, ali i mi voditelji jednostavno zajedno procvjetamo i ispunimo se radošću. Nadamo se da su dječaci u svoje obitelji donijeli onu radost za koju su molili i koju su zdušno živjeli ova tri dana. Hvala Majci na mogućnosti održavanja kampa i na svim dječacima i njihovim obiteljima“, rekao je Damir Musa iz zajednice *Totus Tuus*.

Na biciklima iz Italije u Međugorje

Dvojica talijanskih hodočasnika, Denis Antoniol i Massimo Morandin iz Fontanelle (Treviso) u Međugorje su stigli na biciklima. Denis svjedoči kako je to bilo lijepo iskustvo, te je usprkos silnim kilometrima i umoru, ipak vrijedilo stići na odredište: „Svaki dolazak u Međugorje osnažuje. Tijekom hodočašća susreli smo vrlo ljubazne ljude. Kada smo se zaustavljali na pojedinim etapama, razgovarali smo s ljudima i, kada bismo im rekli koji nam je cilj, bili su u čudu zbog našeg projekta.“

Massimo kaže kako se zamisao hodočašća na biciklima rodila za godišnjicu ukazanja 2014. godine, kada je u Međugorje došao prvi put, te također pripovijeda: „Već smo 15-ak kilometara prije Međugorja unatoč umoru osjećali radost, kao da smo tek krenuli na put. Kada smo stigli, bili su to nevjerojatni osjećaji. Tu su nas dočekali i naši prijatelji iz Italije. Nakon što se vratimo kući, snaga koju smo osjetili u ovim danima bit će zasigurno primjer i svima drugima koje susretamo“, rekao je Massimo.

Statistike za srpanj 2017.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 149 300

Broj svećenika koncelebranata: 5364 (173 dnevno)

U Međugorju održan deveti godišnji susret duhovnih zvanja iz Brotnja

Ovogodišnji, deveti po redu godišnji susret duhovnih zvanja iz Brotnja održan je u ponedjeljak 24. srpnja u župi Međugorje. Susret duhovnih zvanja iz Brotnja održava se svake godine u nekoj od broćanskih župa. I ove godine je započeo zajedničkim okupljanjem u dvorani sv. Ivana Pavla II., gdje su sudionici razmjenjivali svoja razmišljanja i iskustva. Na početku je sve pozdravio međugorjski župnik fra Marinko Šakota, a potom je slavljena sveta misa koju je predslavio fra Ivan Ševo, član Organizacijskog odbora susreta i vikar Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Marijina na nebo. Fra Ivan je o ovome susretu kazao: „Mi smo jedna zanimljiva pokrajina što se tiče duhovnih zvanja. Brotnjo je poznato po istaknu-

tim svećenicima i redovnicima. Dovoljno je spomenuti fra Didaka Buntića, fra Vendelina Vasilja, fra Kvirina Vasilja... Smisao je bolje se upoznati, a zajedništvo je svakome dobro došlo. Došli smo na ideju izdati i knjigu u povodu našega 10. jubilarnog susreta, objavit ćemo imena svih koji su rođeni ovdje, bez obzira u kojoj su biskupiji ili redovničkoj zajednici radili.“

Hodočasnici biciklisti iz Virovitice stigli na Festival mladih

U ponedjeljak 31. srpnja, dan prije Međunarodnog molitvenog susreta mladih, u Međugorje su stigli mladi biciklisti iz Virovitice. Na put su pošli 26. srpnja. Njih šestoro, za 6 dana prešli su na biciklima 690 kilometara te su se po dolasku u Međugorje najprije pomolili kod Gospina kipa ispred crkve sv. Jakova. U mjesto napojeno molitvom rado dolaze iz godine u godinu na biciklima, a nekima je ovo već peta godina kako dolaze na Festival.

„Mi smo grupa mladih iz Virovitice. Okupili smo se svojevremeno kako bismo krenuli na put do Međugorja sa svojim nakanama. Uoči puta smo molili i Devetnicu Duhu Svetome. Naš ovogodišnji logo je: Nekoč bijaste tama, a sada ste svjetlost u Gospodinu. Kao djeca svjetlosti hodite! Izabrali smo ga jer smo htjeli pokazati da smo se svi obratili na jedan način i od tada živimo svoju vjeru i pozivamo druge ljude. Kroz naše hobije, sport želimo i drugima pokazati da nije naš put do Međugorja bio trnovit. Bilo je i pjesme i veselja. Međugorje je posebno mjesto, tu nalazimo mir, posebna je ispovijed, mjesto je natopljeno molitvom. Od srca hvala svima koji su nas pratili u svojim molitvama, primili, koji su nam olakšali i uljepšali naš put“, rekli su mladi iz Virovitice.

Marijini legionari stigli biciklima u Međugorje

Već petu godinu zaredom članovi zajednice Marijine legije biciklima putuju iz Petrinje u Međugorje. Tako je bilo i ove godine kada je u nedjelju 23. srpnja u večernjim satima krenulo petero mladih članova Marijine legije iz Petrinje: Kristijan Iđaković, Matija Kovač, Filip Žugaj, Marko Božinović i svećenik vlč. Marijan Štingl. Nakon 4 dana putovanja i prijeđenih 460 kilometara susreli su se i još tri djevojke iz zajednice koje su nekoliko dana ranije biciklima pristigle u Međugorje. Sada svi zajedno okupljeni čekaju dolazak stotinjak mladih, obitelji i djece koji iz Petrinje i okolice pristižu na ovogodišnji Mladi-fest. Vlč. Marijan prošle godine predvodio je euharistijsko misno slavlje i svjedočio u programu Mladifesta. Vjerujemo da će i ovogodišnji susret biti još jedno duhovno bogatstvo i napredak svih Marijinih legionara koji djeluju na području Sisačke biskupije.

U Međugorju proslavljena svetkovina sv. Jakova, zaštitnika župe

Svetkovina sv. Jakova, zaštitnika župe Međugorje, svečano je proslavljena u utorak 25. srpnja 2017. Svete mise na hrvatskome jeziku slavljene su u župnoj crkvi u 7, 8, i 19 sati, a središnja sv. misa, koju je predslavio dugogodišnji međugorski župnik, trenutno župnik u župi sv. Franje Asiškog u Posuškom Gracu fra Ivan Landeka st., slavljena je u 11 sati u Gaju u blizini međugorske župne crkve. Prije svete mise iz župne je crkve krenula tradicionalna procesija s kipom sv. Jakova, koji su ove godine nosili članovi zajednice Milosrdni Otac. Na misnom su slavlju sudjelovali brojni svećenici, vjerni puk, hodočasnici, te prijatelji iz okolnih mjesta. Liturgijsko je pjevanje animirao Mješoviti zbor „Kraljice Mira“ pod ravnanjem s. Irene Azinović. Na ovom je slavlju međugorski župljanin i župnik u Čitluku fra Miro Šego proslavio 25. obljetnicu svoga svećeničkog ređenja.

Fra Ivan je, između ostalog, u propovijedi rekao: „Sveti Jakov prvi je od apostola svoje svjedočenje za Krista potvrdio mučeničkom smrću. Ta rečenica iz liturgije Crkve vrijedi da je ponovimo mnogo puta. Dakle,

svjedočenje za Krista je mučeničkom smrću potvrdio. I na početku ovoga razmišljanja moramo te činjenice postati svjesni. Jakovljevo svjedočenje nije bio nekakav sitniš, nekakav džeparac, nekakav okrajak ili ogrizak, nego je bilo svjedočenje mučeničkom smrću, svjedočenje gdje njemu više ništa nije ostalo – ništa mu više nije ostalo iz vjernosti i ljubavi prema Kristu! Ta činjenica nas mora, braćo i sestre, malo protresti. Sveti Jakov riskira da mu ništa ne ostane i to iz ljubavi prema Kristu. U ovoj župi svetkovina sv. Jakova bila je dugo jedan važan vjernički događaj. I ne samo vjernički nego i društveni. Ova župna crkva stavljena je pod zaštitu sv. Jakova. Istina, posljednjih 36 godina ova svetkovina malo pomalo dolazi u drugi plan, kao da potihlo nestaje sv. Jakova. No, kao župa ne bismo smjeli zapustiti ovu svetkovinu. Posebice jer je sv. Jakov zaštitnik hodočasnika i ovo mjesto kroz koje hodočasnici prolaze je mjesto kojemu je potreban sv. Jakov, možda više nego što je to bilo ikada prije“, rekao je fra Ivan, koji je na kraju propovijedi čestitao fra Miri Šegi dvadeset i pet godina svećeničkog života. To je na kraju misnog slavlja učinio i župnik župe Međugorje fra Marinko Šakota, a župljani su fra Miri darovali i misnicu. Fra Marinko je čestitao župljanima i hodočasniciima svetkovinu sv. Jakova apostola, te zahvalio svima koji su sudjelovali u pripremi slavlja. „Danas je poseban dan za našu župu, svetkovina sv. Jakova. Ove godine je i 125. obljetnica od osnutka župe i stavljanja pod zaštitu sv. Jakova apostola. Ova svetkovina je prigoda posvijestiti sebi tko smo i na što smo pozvani. Mnogo je milosti i mnogo je kušnji i izazova. Zato se uvijek iznova trebamo buditi i obnavljati, sjetiti se svoga poslanja i svoje odgovornosti“, poručio je fra Marinko. Naime, župa Međugorje je utemeljena 1892. godine i odmah stavljena pod zaštitu sv. Jakova, što je zanimljivo i znakovito jer je taj svetac zaštitnik hodočasnika.

U župi se proteklih dana u pripremi za svetkovinu zaštitnika odvijao i devetodnevni molitveni i duhovni program. I ove su se godine u proslavu uključili međugorski župljani, te je svaki pojedini dio župe imao svoj dan tijekom devetnice od 16. do 24. srpnja: Miletina, Vionica, Šurmanci, Bijakovići, Međugorje, Majčino selo, Frama Međugorje, Treći red i humanitarna udruga Marijine ruke. U Međugorju je toga dana slavljeno 12 svetih misa.

Mlada misa fra Zvonimira Pavičića

U nedjelju, 30. srpnja 2017., u crkvi Uznesenja BDM na Širokom Brijegu, svoju mladu misu proslavio je fra Zvonimir Pavičić. Uz mladomisnika su bili provincijal fra Miljenko Šteko, mladomisnici fra Alen Pajić i fra Augustin Čordaš, propovjednik fra Stanko Mabić, gvardijan fra Tomislav Puljić, župnik fra Stipe Biško te još dvadesetak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom i roditeljskim blagoslovom.

„Na ovome Gospinu Brijegu, pod pogledom i okriljem širokobriješke Gospe, naše nebeske Majke, ti slaviš prvu svetu misu sa svojim pukom. Iako osobno već dvadeset i dvije godine slavim mise, nisam u nikakvoj

prednosti pred tobom. Jednako tražim Gospodina nakon dvadeset i dvije godine kao što Ga ti tražiš sada.“ Ovim je riječima fra Stanko Mabić započeo svoju propovijed. On je mladomisniku naglasio važnost traženja blizine i prijateljstva s Gospodinom. „Fra Zvonimire, dobro nam došao u klub tražitelja, tražitelja Boga. Dobro došao u klub kopača skrivenoga blaga. Bog se jako uspješno skriva i kaže po proroku Jeremiji: tražit ćete me jer sam skriven. Ali naći ćete me jer ćete čitavim svojim srcem tražiti.“

Propovjednik je fra Zvonimiru rekao da ne će uvijek biti lako na putu, ali Isus računa s našom slabošću i našim neznanjem. „Nakon dvadeset i dvije godine puno manje znam nego što sam znao kao mladomisnik. Ako me Bog poživi do sedamdesete godine, tad ću još manje znati. Krhko je naše ljudsko znanje. Ali ono što znam je činjenica da Isus računa s mojim neznanjem kao što je računao s neznanjem svojih apostola. I zato poručuje: neka se ne uznemiruje srce vaše. U Boga vjerujte i u mene vjerujte (Iv 14,1).“

Fra Stanko je pozvao mladomisnika da u svome pozivu bude radostan. „Kad sve ostaviš zbog nečega što je vrijednije, onda postaješ radostan. Isus ti na putu nasljedovanja nalaže da ostaviš sve. On ti to govori ne zato što bi želio da ti na putu navještaja iskusiš glad, oskudicu i prosjačenje. Ne, On ti zabranjuje da to nosiš jer ti je to sve osigurano. Čemu dodatno osiguravati što je već osigurano? Ljudi od tebe očekuju samo Isusa. Ako im dadneš Isusa, dao si im sve.“

Liturgijskim obredima ravnali su naši bogoslovi, a svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličao župni zbor sa Širokog Brijega. Nakon svete Mise, druženje je nastavljeno u restoranu Jabuka na Širokom Brijegu.

Papa potpisao dekret za beatifikaciju dvojice kolumbijskih mučenika

Na službenim stranicama Kolumbijske biskupske konferencije objavljena je vijest da je iz Vatikana sada i službeno potvrđeno kako će papa Franjo 8. rujna – za svojeg apostolskog pohoda Kolumbiji – blaženima proglasiti dvojicu kolumbijskih mučenika.

U pismu koje je objavljeno na internetskoj stranici Kolumbijske biskupske konferencije (CEC), a koje je potpisao nadbiskup Angelo Becciu, zamjenik tajnika za opće poslove u Državnome tajništvu, objavljeno je da će papa Franjo predsjedati slavljem beatifikacije dvojice kolumbijskih mučenika 8. rujna u Villevicenciou, u drugom dijelu svojega pohoda toj zemlji. Dvojica novih blaženika su mons. Jesus Jaramillo Monsalve, biskup Arauca; i svećenik Pedro Maria Ramirez Ramos. Za obojicu je papa Franjo 7. srpnja potpisao dekret kojim je potvrđeno da su ta dva ubojstva (biskupovo 1989., a svećenikovo 1948. godine, u kontekstu nasilja koje je obilježavalo život u zemlji posljednjih nekoliko desetljeća) izvršena „iz mržnje prema vjeri“.

U Zambiji proslavljena 125. obljetnica katoličke nazočnosti

Trebamo biti duboko zahvalni misionarima, muškarcima i ženama različitih redovničkih i svjetovnih zajednica, koji su, ne štedeći se, posvetili svoj život zadaći prenošenja baklje kršćanske vjere, istaknuo je u Lusaki nadbiskup Telesphore-George Mpundu, predsjednik Zambijske biskupske konferencije, u prigodi proslave 125. obljetnice dolaska Crkve u Zambiju. Mi, blaženi baštinici te predivne pustolovine, u ovoj svečanoj prigodi radošću plaćamo svoj dug zahvalnosti Bogu, rekao je nadbiskup, zahvaljujući i lokalnim vjernicima koji su pomogli prvim misionarima širiti vjeru, kao i prevoditeljima, katehistima i nastavnicima koje su obrazovali.

I država je izrazila priznanje prinosu koji je Katolička Crkva dala razvoju zemlje u tih 125 godina. Katolička Crkva stalno je bila snažan i pouz-

dan partner vlasti, i to ne samo u pružanju društvenih usluga nego i u potpori cjelovita razvoja, napomenuo je dopredsjednik Zambije Inonge Wimna, posebno ističući zauzimanje Crkve u brisanju vanjskoga duga te zemlje. Dopredsjednik je, osim toga, zahvalio katoličkim obrazovnim i zdravstvenim ustanovama koje su upotpunile one državne, te posebno za skrb i pozornost kojima Crkva pomaže osobama koje trpe i onima najsiromašnijima, ne isključujući nikoga.

Apel venezuelskih biskupa predsjedniku Maduru

Biskupska konferencija Venezuele (CVE) zatražila je od predsjednika Nicolasa Madura da povuče odluku o sazivanju Ustavotvorne skupštine. Biskupi smatraju da je to jedan od ključnih poteza za suzbijanje teške krize u Venezueli. Plenarna skupština BK od predsjednika države traži „priznavanje neovisnosti javnih institucija, posebno Parlamenta i Državnog tužiteljstva“. Biskupi potiču predsjednika Madura da primijeni dogovore postignute u prvoj fazi pregovora s opozicijom, koje je promicala sama Sveta Stolica. Među ključnim problemima navodi se sazivanje općih izbora, oslobađanje političkih zatvorenika i otvaranje

humanitarnih koridora.

Mons. Diego Padron nazvao je aktualno stranjenje Madurove vlade „totalitističkim“, jer reformom Ustava želi potvrditi „ustanovljenje vojne, socijalističke, marksističke i komunističke diktature“. Opozicija zajedno s biskupima vidi u predloženoj reformi Ustava Nicolasa Madura instrument vlade s ciljem zadržavanja moći. Stoga, opozicija u ovom trenutku promovira narodni referendum, uz potpunu potporu Crkve, koja je na raspolaganje stavila svoje župne zgrade i druge strukture u svrhu organizacije izbornih mjesta u nedjelju 16. srpnja.

Konferencija o budućnosti kršćana u Iraku

Krajem lipnja, hrvatska zastupnica u Europskom parlamentu Marijana Petir suorganizirala je konferenciju „Budućnost kršćana u Iraku“ održanu u Europskom parlamentu u Bruxellesu. Na konferenciji su sudjelovali predstavnici različitih stranaka, parlamenata, iračkih kršćana, različitih Crkava, među kojima su bili patrijarh Antiohije Ignatius Youssef III. Younnan, patrijarh Antiohije i cijelog Istoka iz Sirijske pravoslavne Crkve Ignatius Aphrem II., te katolički nadbiskup Mosula Yohanna Petros Mouche.

Kršćani u Iraku su proganjani i diskriminirani na razne načine već godinama, njihova pozicija u društvu je izrazito teška, a činjenica da su ih iračke vlasti iznevjerile kada im je zaštita i pomoć bila najpotrebnija, puno govori o njihovom stavu spram kršćana.

Marijana Petir je u svom izlaganju upozorila na poražavajuće brojke koje govore same za sebe. Od procijenjenih 1,2 milijuna kršćana u Iraku prije desetak godina, njihov se broj danas smanjio na 150 tisuća. „Situacija je više nego zabrinjavajuća i moramo djelovati odmah. Ninivska ravnica, Tal Afar i Sindžar te šira regija domovina je kršćana (Kaldejci/Sirjaci/Asirci), jezida, sunitskih i šijitskih Arapa, Kurda, Šabaka, Turkmena, Jarsanaca, Sa-bejaca-Mandejaca i drugih, koji su stoljećima ondje živjeli

u duhu općeg pluralizma, stabilnosti i suradnje među zajednicama unatoč razdobljima vanjskog nasilja i progona, sve do početka ovog stoljeća kada je 2014. ISIS/Daiš zauzeo velik dio te regije. Omogućavanje sigurnosti

Ninivske ravnice je teška, ali nužno potrebna zadaća jer samo osiguranjem sigurnosti, stabilnosti i mira, iračko se stanovništvo, a osobito kršćani mogu vratiti svojim kućama i iznova izgraditi svoje živote“, rekla je Petir

Polaganje prvih zavjeta franjevačkih novaka na Humcu

Jedanaestorica novaka položila su u nedjelju 9. srpnja u crkvi Sv. Ante na Humcu svoje prve privremene zavjete na godinu dana u Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji Uznesenja Blažene Djevice Marije. Misno slavlje i obred zavjetovanja predvodio je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko, a suslavili su magistar novaka fra Stanko Mabić, mjesni gvardijan fra Dario Dodig te još tridesetak svećenika.

U propovijedi fra Miljenko je rekao da je za svaku redovničku zajednicu sretan i radostan događaj kad vidi da njezine mlade snage odlučno nastavljaju s ostvarenjem svoga redovničkog poziva. „Ovih 11 novaka stoji danas pred nama sa željom da polože svoje prve zavjete i nastave živjeti u našoj franjevačkoj zajednici. Proveli su ovdje godinu kušnje ili novicijata. Upoznali su temeljni dokument (Pravilo) po kojem živi naša zajednica, odmjerili su, s jedne strane, svoje snage i talente, a s druge strane Božji zov, i zaključili da je put kojim su krenuli pravi put za njih“. Zatim je nastavio: „Draga mlada braćo, htio bih vam večeras staviti na srce nešto što mi se čini osobito važnim, a to je: re-

novnički život je bitno duhovni poziv. A napredak u duhovnom životu ne dolazi sam od sebe. Na tome se mora raditi planski i ozbiljno“. Na kraju propovijedi provincijal ih je pozvao da ne zaborave otvoriti svoje srce u molitvi i ostvare puninu u ovome franjevačkom redu i ovoj provinciji. „Stoga, uz studij koji vas sada čeka, ne zaboravite otvoriti svoje srce u molitvi. Bez nje je nezamisliv svaki duhovni život. O važnosti molitve ne možemo nikada reći dostatno. O njoj su, na temelju iskustava, napisane knjige i knjige i još nije rečeno sve. To je ostavljeno za vas... Draga mlada braćo, u svakom ljudskom srcu postoji neutaživa žed za puninom života, za cjelovitošću postojanja. Želim da vaša srca ostvare tu puninu u ovome franjevačkom redu i ovoj provinciji kojoj se predajete po svojim prvim zavjetima.“

Liturgijskim obredima ravnao je fra Marin Karačić uz asistenciju brojnih bogoslova i postulanata Provincije. Misno slavlje uveličali su članovi župnoga zbora s Humca. Nakon mise druženje je nastavljeno u klausturu samostana.

Suvremeni nam svijet otežava vjerovati da đavao postoji. Jednako tako se ponaša i prema Isusu Kristu. Upravo u tome i jest problem. Srednjovjekovni su teolozi to jako dobro razumjeli. Imali su izreku na latinskome: *Nullus diabolus, nullus redemptor*. Ukoliko nema đavla, nema ni Otkupitelja.

POZNATI ENGLISKI OBRAĆENIK GILBERT KEITH CHESTERTON JEDNOM JE IRONIČNO KOMENTIRAO KAKO LUĐAK NIJE SAMO NETKO KO JE IZGUBIO RAZUM, VEĆ I ONAJ KOJI JE IZGUBIO SVE OSIM RAZUMA.

Drugim riječima, samo inteligencija ili specijalizirano znanje nije pouzdano mjerilo istine, jer kada inteligentni ljudi postanu subjektivni, oni čak i zablude rječito i spretno nameću svojim životnim suputnicima, a često i široj javnosti. U takvoj situaciji uslijed ohola oslanjanja na vlastiti pojedinačni um, koji je često u bitnim sastavnicama poimanja života egoističan i subjektivan ili nastojen ateistički, nastupa opasnost i pogibao ulaženja u konačnu fazu poganske asimilacije. I nitko na tu napast nije do kraja imun. Zato normalnim vjericima, a osobito zrelim katoličkim roditeljima ostaje da ispitaju vlastitu savjest i odgovore na pitanje: što se sve nama u glavi i srcu nastanilo? Valja razborito i ponizno razmisliti do koje su mjere naše prosudbe pod neprimjetnim utjecajem podsvijesti i koliko je naša podsvijest inficirana fragmentima laži i oholosti koje smo negdje, poput krpelja, pokupili svjesno ili nesvjesno na životnom putu. Sve ovo nije nužno samo radi potrebe vlastite duhovne i intelektualne higijene, skrupuloznosti ili etičkog čistunstva, nego i radi odgovornosti za potomstvo koje odgajamo. Duhovno, kulturno, intelektualno i političko razlučivanje i vježbanje u razlikovanju ideja i duhova postaje toliko nužno da smo prisiljeni mnogo toga analizirati i gotovo voditi evidenciju vlastitih pogodaka i promašaja. I mukotrpa je i teška ta svakodnevna zadaća! Javljuju se nejasnoće i pojave koje katkad sami ne znamo razjasniti niti se sami izliječiti. U takvim opasnim nedoumicama bilo bi ponizno i pametno pohitati ljudima od povjerenja koji nam u duhu Kri-

MATE KRAJINA

ZAŠTO JE - PITAJU SE MNOGI KROZ POVIJEST - NAKON LIKOVA ISUSA, MARIJE I SAMOGA ĐAVLA, LIK FAUSTA NAJPOPULARNIJA TEMA ZAPADNJAČKIH SLIKA, PJESAMA, ROMANA, OPERA, KANTATA I FILMOVA? TO NAM SVE GOVORI. TKO JE FAUST? UČENI ČOVJEK KOJI JE SVOJU DUŠU PRODAO ĐAVLU, UZ OBEĆANJE KAKO ĆE MU OVAJ OTKRITI TAJNE SVEMIRA.

HERBARIJ NAŠIH NEDOUMICA

Faust je „tip“ određene vrste suvremena čovjeka. Neka vrsta umjetnika, znanstvenika, i filozofa. Faust ne pristupa Božjem stvorenju kao tragatelj za istinom, ljepotom i smislom. Dolazi nestrpljiv za znanjem, kako bi bolje nadzirao i dominirao, kao da mu je to znanje neupitno zajamčeno

stova evanđelja mogu kompetentno razjasniti dileme s kojima se osobno i obiteljski susrećemo. Ako su ljudski element i pamet ponekad nedostatni i preslabi, imamo još jedan spasonosan put: na raspolaganju nam stoji i sedam izvora – sedam sakramenata, osobito sveta isповijest...

Ipak, sretna je okolnost da ono što je postavljeno u nijansama crno-bijelo još uvijek bez problema raspoznavamo. Primjerice, rijetki su kršćanski roditelji koji će svjesno svoju djecu poticati da se nadahnjuju nad knjigama, video igrama i filmovima koji veličaju predbračne spolne odnose ili sadističke prikaze odnosa prema ljudima pa i životinjama. Naši ljudi su još uvijek kadri prepoznati opasnost ma kako glamurno bila prikazana mučenja, jer svatko je krvav ispod kože i tjelesna bol predstavlja stvarnost u svačijem životu. Na bol smo iskustvom naviknuti i smjesta je prepoznavamo kao opasnost, a onoga koji je nanosi, kao neprijatelja. Ipak, načeti relativizmom i pomodarstvom prihvaćamo sadržaje koji direktno ne nanose bol kojoj smo vični. Iz znatiželje i nerazboritosti igramo se sadržajima koji veličaju i normaliziraju nemoralno, okultno ili čak jasne blasfemije podanički prihvaćamo kao velike kulturne dosege. Zar takvi sadržaji za dušu nisu jednako pogibeljni kao i bludni grijeh, ako li ne i više od toga? Zašto još uvijek nismo prihvatili činjenicu kako natruhe modernog poganstva i moralni relativizam predstavljaju iznimno stvarnu i konkretnu opasnost koja razara i vodi u duhovni čorsokak?

Đavao, bolje od ikoga, shvaća tu ironiju, odnosno, kako bez njega ne

možemo u potpunosti shvatiti Isusovo poslanje. I time se dokraja koristi. Znade kako će, proglasimo li njega mitom, Bog neizbježno doživjeti istu sudbinu. Bez đavla, vrlo je teško objasniti zašto je Isus trebao doći na svijet kako bi trpio i umro za nas. Od čega nas je to zapravo otkupio?

Zašto je – pitaju se mnogi kroz povijest – nakon likova Isusa, Marije i samoga đavla, lik Fausta najpopularnija tema zapadnjačkih slika, pjesama, romana, opera, kantata i filmova? To nam sve govori. Tko je Faust? Učeni čovjek koji je svoju dušu prodao đavlu, uz obećanje kako će mu ovaj otkriti tajne svemira.

Faust je „tip“ određene vrste suvremena čovjeka. Neka vrsta umjetnika, znanstvenika, i filozofa. Faust ne pristupa Božjem stvorenju kao tragatelj za istinom, ljepotom i smislom. Dolazi nestrpljiv za znanjem, kako bi bolje nadzirao i dominirao, kao da mu je to znanje neupitno zajamčeno. Zatočenik vlastite oholosti, Faust bi radije prokockao dušu, negoli se ponizio pred Bogom. Faust sadrži lekciju za naše živote i našu kulturu. Bez vjere nema razumijevanja, niti znanja, niti mudrosti. Potrebni su nam i vjera i razum, kako bismo prodrli u tajne stvaranja, kao i tajne vlastitih života.

To vrijedi za pojedince, kao i za narode. Kultura koja je ovladala razumom i njegovim nusproduktima – znanostu i tehnologijom – ali joj nedostaje vjera, sklopila je faustovski pakt s (vrlo stvarnim) đavlom, koji može odvesti samo u očaj i samouništenje. Takva je kultura stekla svijet i njegova bogatstva, moć i materijalni uspjeh, ali je zato izgubila dušu.

Trebali bismo zamijetiti činjenicu kako je u našem društvu, kojim dominiraju sjetila, praksa pretvaranja mašte u stvarnost postala poželjnom kulturnom normom. Ta pogubna iluzija se kasnije materijalizira i proteže od pohlepnog konzumiranja skupih „igračaka“ za sve dobne skupine do mijenjanja zakonite žene za novu, pronađenu na internetu. Zašto onda mislimo kako sjetalno poticano iz romana, igrice ili filmova ne će utjecati na zanimanje i djelatnosti baš naše djece? *To na mene ne djeluje!*, mnogo puta smo već čuli. I mi se s takvim pubertetskim parolama radi mira u kući i oko kuće, u župi i oko župe brzo pomirimo... Zašto pretpostavljamo kako takva umjetnost ili praksa beskonačnog prebiranja po internetu nema posljedica? Zašto mislimo da ne će djelovati na nas i na našu djecu? Valjda se tješimo da će na sudjelovanju...

I na koncu umjesto moga zaključka evo još malo Chestertona: „Lako je biti luđak; lako je biti heretik. Uvijek je lako dozvoliti da svako razdoblje ima svoje shvaćanje stvari; teško je sačuvati svoje vlastito shvaćanje stvari. Uvijek je lako biti moderan; kao što je lako biti snob. (...) Uvijek je lako pasti; ima mnogo nagiba s kojih se pada, samo je jedan na kojemu čovjek ostaje uspravan. (...) U mojoj viziji nebeska kočija juri grmeči kroz stoljeća; tmurne hereze rastu i ruše se, tvrdoglava istina posrće, ali ostaje uspravna.“

Radi toga je evangelizacija kulture redovito, na neki način, poziv na duhovni boj. Nalazimo se u ratu za duše. Naš je protivnik đavao. Valja pobijediti vlastitu lijenost, pa makar sve izgledalo tvrdoglavo i nepopularno, mora se uporno govoriti, poučavati i objašnjavati. Za *uspravnu istinu* i dostojanstvo vlastite duše i cjelokupne obitelji, osobito djece valja se već danas boriti, pa makar rezultate za života ne doživjeli. Jednoga dana, mnoga životna iskustva pokazuju, istinit i ispravan govor mnogima može biti slamka spasa u olujama života, uputa za *uspravan* hod u istini i ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

GOSPIN VITEZ – PRVI BLAŽENIK IZ HERCEGOVINE

Hercegovina bi uskoro mogla dobiti svoga prvog blaženika. Riječ je o časnom slugi Božjem Petru Barbariću, rođenom 1874. u malom hercegovačkom zaseoku Šiljevišta, u župi Klobuk kod Ljubuškog, a koji je umro na glasu svetosti u Travniku 1897. kao učenik isusovačke gimnazije, u 23 godini života, netom nakon što je položio isusovačke redovničke zavjete. Prije dvije godine vatikanska Kongregacija za proglašenje svetaca objavila je dekret o Barbarićevim herojskim krjepostima, čime je Crkva i službeno priznala njegovu svetost. Za službenu beatifikaciju čeka se da papa Franjo potvrdi čudesno ozdravljenje koje se dogodilo na Petrov zagovor, a koje upravo istražuje Kongregacija za kauze svetaca u Vatikanu, nakon što su domaći liječnici posvjedočili kako je znanstveno neobjašnjivo. Riječ je o ozdravljenju jednog muslimana iz Travnika, koji je progledao na Petrov zagovor i cijeli život svjedočio o tom čudu.

I DOK IŠČEKUJEMO VIJESTI IZ VATIKANA, NASTOJIMO BOLJE UPOZNATI OVOG UZORNOG ZEMLJAKA. A tome će zasigurno poslužiti i novi Petrov životopis, koji se upravo pojavio u javnosti. Njegov autor je o. Josip Batinić, a sam naslov „Svetost u svagdanjem vršenju dužnosti“ najbolje govori o Petrovu poimanju uzornog vjerničkog života. Naime, kad su ga kolege u sjemeništu pitale – kako osigurati mjesto u raj u i kako postati svet, on je odgovorio prilično jasno: „Od svih putova što vode u nebo, meni se čini najkraćim, najlakšim i najpouzdanijim onaj kojim čovjek ide ispunjavajući svoje obične dužnosti!“ Zacijelo nema boljeg recepta ni za vrijeme u kojem živimo.

Iščitavajući Petrov životopis fasciniraju dvije činjenice – u kojoj mjeri je na njegovu svetost utjecao odgoj i stanje u hercegovačkom kamenjaru, gdje je u obiteljskom okruženju upoznao i zavolio svoju vjeru, te koliko je bio odan Majci Božjoj i kako je nastojao širiti pobožnost prema Gospi, ne samo u travničkom sjemeništu već i među običnim pukom u Hercegovini i Bosni.

Među ostalim bio je važan član, prefekt i promotor Marijine kongregacije u Travniku, čiji je temeljni uvjet za članstvo bila „želja za duhovnim usavršavanjem i življenjem kršćanskih ideala pod okriljem i plaštem Marijinim“. Petar je – svjedoči pisac životopisa – Mariju smatrao najuzvišenijim i najsavršenijim ljudskim bićem. U to su ga poučili roditelji, ali se kroz odrastanje i dozrijevanje i sam uvjerio da je vrijedno i spasonosno vezati se uz Mariju. „Tako je Marija postala stalna suputnica u njegovu životu, a on se prema Mariji uvijek odnosio sinovski, jer ju je doživljavao najsvetijom Majkom, Majkom dobrog savjeta, čuvaricom i zaštitnicom milosnog i svetog života.“ – stoji u njegovu kratkom, ali bogatom životopisu. Osobno je znao sate provoditi klečeći pred Marijinom slikom i u tišini svoga srca iznosio prošnje i zahvale, redovito je ukrašavao cvijećem njezinu sliku, a neprestano je molio krunicu i poticaj druge na njezino moljenje. Znao je redovito slati iz Travnika krunice u svoj Klobuk kako bi se širio taj iznimno moćan oblik molitve u narodu. Životopisac piše kako je na jednostavan način uvjeravao svoje susjede seljake da uvijek ima vremena za krunicu: *Vi velite da ne možete imati dosta vremena za molitvu... Kad pođeš na njivu, gdje ćeš raditi, uzmi*

BOŽO SKOKO

IŠČITAVAJUĆI PETROV ŽIVOTOPIS FASCINIRAJU DVIJE ČINJENICE – U KOJOJ MJERI JE NA NJEGOVU SVETOST UTJECAO ODGOJ I STANJE U HERCEGOVAČKOM KAMENJARU, GDJE JE U OBITELJSKOM OKRUŽENJU UPOZNAO I ZAVOLIO SVOJU VJERU, TE KOLIKO JE BIO ODAN MAJCI BOŽJOJ I KAKO JE NASTOJAO ŠIRITI POBOŽNOST PREMA GOSPI, NE SAMO U TRAVNIČKOM SJEMENIŠTU VEĆ I MEĐU OBIČNIM PUKOM U HERCEGOVINI I BOSNI.

*krunicu, moli dio rožarija i koji uzdah... Svojim primjerom i poticajem obraćao je mnoge. Njegova djetinja ljubav i nježna pobožnost prema Mariji, koju je nazivao Premilom Majkom, stvarala je navodno oko njega posebno duhovno ozračje, a u njegovoj blizini se još za života osjećala svetost. Doživljavao se jednostavno Marijinim viteзом i širenje marijanske pobožnosti smatrao je svojim poslanjem. Bez sumnje, upravo pobožnost prema Mariji omogućila je Petru da se vine u visine božanskog života – zaključuje pisac životopisa, apelirajući kako bi bilo dobro da to nadahnuće nađe mjesta i u našim životima. A za to nam može poslužiti i jedno Petrovo razmišljanje: *Hoćemo li pobjedu, a mi trebamo moćnog nepobjedivog vođu. Evo nam Marije, našeg ideala, naše majke, naše kraljice, naše voditeljice. Skupimo se oko njezina stijega, pohrlimo za njom usred ljuta boja. Dok nas ona vodi, ne treba se bojati, dok nju slijedimo, pobjeda je naša. Ili zar još da oklijevamo?**

U Klobuku je stasao u tradicionalnoj vjerničkoj obitelji kao poslušno i pobožno dijete, izvrstan učenik i nadaren mladić. Djetinjstvo, tijekom kojeg je u dvije godine uspješno završio čak četiri razreda pučke škole u Veljacima, uglavnom je proveo uz stado ovaca i čitajući knjige. Potom je kratko radio kao trgovački pomoćnik u Vitini, nakon čega su mu se ostvarili snovi – primljen je u travničko sjemenište kako bi postao svećenik. U Travniku je čak i svoje profesore oduševljavao mudrošću i svetošću, ali mnogobrojnim inicijativama, ne samo u pobožnosti prema Gospi, već i oko jačanja pobožnosti Srcu Isusovu, obraćanja grješnika, češće ispovijedi te promicanja katoličkog tiska. Njegov san da puku služi kao svećenik raspršila je teška bolest, tada gotovo neizlječiva tuberkuloza, koja mu je donijela godinu dana patnji u bolesničkoj postelji. Tri dana prije smrti uspio je položiti isusovačke zavjete. Odmah se o njemu govorilo kao o budućem svecu jer je za života zračio samo dobrotom i pobožnosti. Počeli su mu se moliti, ne samo kršćani nego i muslimani iz bosanskih sela i gradova. A mnogi od njih su otvoreno svjedočili kako im je uslišio molbe. Tako je postao svojevrsna poveznica, ne samo Klobuka i Travnika, odnosno Hercegovine i Bosne, već i različitih vjera i religija. Petar je za sve bio jednostavno oличење svetosti i nitko ga nije promatrao kroz prizmu podijeljenih crkava i religija.

Iako je živio relativno kratko, ostavio je dubok trag u

povijesti Crkve. Isusovac dr. Božidar Nagy, vicepostulator Kauze za proglašenje blaženim Petra Barbarića kaže: „Unutar kršćanske vjere mi imamo drugačije kriterije po kojima mjerimo i ocjenjujemo vrijednost jednog života i duhovnu veličinu jedne osobe. Časni sluga Božji Petar Barbarić često se uspoređuje s velikom sveticom sv. Malom Terezijom, koja je proglašena čak i crkvenom naučiteljicom-doktoricom. Petar i sv. Mala Terezija bili su suvremenici! Umrli su iste godine 1897. od iste bolesti. Oboje su s 15 godina krenuli u Bogu posvećeni život – Petar u travničko sjemenište, Terezija u karmelićanski samostan. Sv. Mala Terezija provodi svoj jednostavni samostanski život u tišini Karmela, bez ikakvih „velikih“ vanjskih djela! Baš kao i Petar“. Ali njihove riječi, razmišljanja i djela su aktualni i danas!

Sad bi netko postavio pitanje, ako se odmah nakon Petrove smrti počelo o njemu govoriti kao o budućem svecu, a i prvi životopis (o. Ante Puntigama) mu je napisan još 1900. i odmah preveden na brojne jezike (što je rijetkost), zašto se toliko čekalo s proglašenjem? Naime, tek se dovršava proces za Petrovu beatifikaciju, koji traje evo gotovo 80 godina! Tu priča postaje iznimno zanimljiva. Petrovi posmrtni ostatci nakon smrti su bili položeni na travničko groblje Bojna. Budući da je njegov grob postao magnet tisućama vjernika (ne samo kršćanske već i islamske vjere) njegovo neraspadnuto tijelo 1935. preneseno je u sjemenišnu crkvu. Tri godine kasnije u Sarajevskoj nadbiskupiji pokrenut je postupak za njegovo proglašenje blaženim i svetim. No, rijeke hodočasnika koje su pristizale u Travnik nisu se baš svidjele novom komunističkom režimu i tzv. „oslobodiocima“. Tako je njegov grob krajem rata oskrnavljen, a tijelo ukradeno i zakopano, a potom zazidano u nepristupačnom dijelu podruma ispod sjemenišne zgrade, kako bi se zaustavilo masovno okupljanje i molitva na njegovu grobu. Komunisti su čak u narodu proširili lažnu vijest da je tijelo bačeno u Lašvu te da ga ne treba tražiti. Nestanak Petrova tijela je usporio beatifikaciju, koja se od 1944. vodila u Rimu. Međutim, Petrova popularnost među vjernicima u Bosni i Hercegovini, ali i Hrvatskoj nije jenjavala. I onda – točno šezdeset godina nakon

ČASNI SLUGA BOŽJI PETAR BARBARIĆ ČESTO SE USPOREĐUJE S VELIKOM SVETICOM SV. MALOM TEREZIJOM, KOJA JE PROGLAŠENA ČAK I CRKVENOM NAUČITELJICOM-DOKTORICOM. PETAR I SV. MALA TEREZIJA BILI SU SUVREMENICI! UMRILI SU ISTE GODINE 1897. OD ISTE BOLESTI. OBOJE SU S 15 GODINA KRENULI U BOGU POSVEĆENI ŽIVOT – PETAR U TRAVNIČKO SJEMENIŠTE, TEREZIJA U KARMELIĆANSKI SAMOSTAN. SV. MALA TEREZIJA PROVODI SVOJ JEDNOSTAVNI SAMOSTANSKI ŽIVOT U TIŠINI KARMELA, BEZ IKAKVIH „VELIKIH“ VANJSKIH DJELA! BAŠ KAO I PETAR...“ ALI NJIHOVE RIJEČI, RAZMIŠLJANJA I DJELA SU AKTUALNI I DANAS!

početka beatifikacije, u 101. godini od njegove smrti, u ljeto 1998. gotovo čudesno je pronađeno njegovo tijelo! To se dogodilo nakon što je započela poratna obnova crkve i zgrade sjemeništa u Travniku, koja je u međuvremenu vraćena isusovcima. Bio je to veliki događaj za Katoličku Crkvu u Bosni i Hercegovini. I osobno sam se ondje zatekao 23. srpnja 1998. kao reporter Glasa Koncila, kad je njegovo tijelo, praćeno tisućama vjernika, uz pjesmu i molitvu, koju je predvodio vrhbosanski nadbiskup Vinko Puljić, položeno u kriptu travničke crkve, gdje ga danas pohode rijeke vjernika.

Budući hrvatski svetac, blaženi kardinal Alojzije Stepinac rođen je na drugom kraju domovine, u Krašiću u Hrvatskom zagorju, točno godinu nakon Petrove smrti. Bio je svjestan veličine mladog Barbarića i rado ga je isticao kao uzor. Nazivao ga je „divnim mladićem“, ustvrdivši kako će „uvijek biti sjajan primjer hrvatskoj intelektualnoj mladeži“. Međutim, njihove su se sudbine nekako simbolički povezale tek dolaskom komunističkog režima na naše prostore. Stepinac je odmah nakon „oslobođenja“ bio izložen progonu, suđenju, omalovažavanju i na koncu mučeništvu i smrti. A Petrovi posmrtni

ostatci bili su prava smetnja novom režimu, koji osim svojih idola nije želio druge uzore. Recept je očito bio jednak, iako im je jedan smetao živ, a drugi mrtav! Njihovim „micanjem“ s javne pozornosti htjelo ih se „ušutkati“, omalovažiti i izbrisati iz sjećanja vjerničkog puka. Pokušalo ih se ukloniti kao uzore i izvore nade i utjehe vjerničkom puku. Međutim, svojim činima su samo dodatno skrenuli pozornost na njihovu veličinu i važnost, jer se njihova svetost nije mogla sakriti. Ona je nadilazila ovozemaljske prostorne i vremenske planove i namjere, da bi punim sjajem zasjala dolaskom demokracije i iznošenjem istine o njihovom životu i djelu. Njihova službena proglašenja, kako bi zasjali kao uzori – Petar mjesnoj Crkvi, a Alojzije cijelom svijetu, nedvojbeno je veliki dar vjerničkom puku i poticaj za vrijeme u kojem živimo, ali kad bi se njih pitalo – nikako likovanje nad propalim režimom.

Vicepostulator kauze za proglašenje Petra Barbarića blaženim p. Božidar Nagy kaže kako će njegovo proglašenje biti veliki duhovni dobitak za Crkvu i za Hrvate u BiH. „Ipak je Petar prvi autohtoni Hrvat Hercegovač iz BiH koji će biti uzdignut na oltar. Ali s njegovom beatifikacijom oživjet će cijelo njegovo doba u kojem je živio. S jedne strane bit će to priznanje tolikim hrvatskim kršćanskim obiteljima iz BiH-a koje su tako divno odgajale, a i danas odgajaju svoju djecu u kršćanskom duhu kao što je to činila i Petrova obitelj, koja je udarila prve temelje njegove svetosti. Potom će to biti priznanje ocima franjevcima koji su vršili redovnu dušobrižničku službu u Klobuku i od kojih je Petar primio prve sakramente i osnove kršćanskog nauka. A onda od njegove 15 godine na tim temeljima nastavili su dalje graditi isusovci u Travniku i voditi Petra do svetosti. S Petrovom beatifikacijom travničko sjemenište i gimnazija koju je utemeljio nadbiskup Stadler dobit će novo svjetlo i još više će biti istaknuto njihovo značenje u novijoj narodnoj i crkvenoj povijesti BiH-a. No ono najvažnije: svi vjernici, a posebice hrvatska mladež dobit će u Petru divan uzor kršćanskog života i ostvarenje Božjega poziva.“ – zaključuje jedan od najboljih živućih poznavatelja Petrova djela.

KOJI JE PRVI SAKRAMENAT?

MILE MAMIĆ

MOŽDA ĆE VAM SE, POŠTOVANI ČITATELJI, OVO PITANJE UČINITI ČUDNIM.

Svi smo davno naučili sedam (svetih) sakramenata, od kojih je prvi – KRŠTENJE. Katekizam Katoličke Crkve prvi sakramenat naziva *krstom*. On razlikuje sam sakramenat od njegova davanja/podjeljivanja i primanja. Opširno se govori o *krstu* i *krštenju*. Rječnik biblijske teologije nema natuknice *krst*, a ima opširno obrađenu natuknicu *krštenje*. Šetka u Hrvatskoj kršćanskoj terminologiji ima jedno i drugo. Riječ *krst* nalazi se u glagolu *krstiti* (*se*). Osoba koja se krsti je *krštenik*. Osoba koja krsti je *krstitelj*. Krštenik dobiva *krsno ime*. Treba imati i *krsnoga kuma/ krsnu kumu*. Podatci o svemu tome unose se u *maticu krštenih*. Osoba po krštenju postaje *kršćanin*. Sve nas to upućuje na temeljnu riječ *krst*. Ta riječ prema Šetki znači: 1. Krist, 2. isto što *križ*, 3. isto što *krštenje* (*baptisma*). A sve nas to dovodi do temeljne riječi *Krst = Krist*. Sjetimo se: *Isus Krist* mi sažimamo u jednu riječ *Isukrst*.

Osim toga najčešćeg značenja glagol *krstiti* (*se*), *prekrstiti* (*se*) znači i „učiniti znak križa; blagosloviti, posvetiti“, zatim (*pre*)*krstiti se* od koga, čega, *raskrstiti* s kim čim znači „ostaviti se slaba društva, govora, posla...“ *Krstiti što* znači i „dati čemu ime, imenovati što“. U današnjem hrvatskom jeziku običniji je glagol *prekrižiti* (*se*), *prekrižiti koga ili što*, ali bi se teško moglo reći da to nije i hrvatski. *Krst* i *križ* sa svim svojim tvorenicama tako se snažno isprepliću u hrvatskoj jezičnoj tradiciji da bi se teško moglo reći da je nešto samo srpsko ili samo hrvatsko. U vezi s tim imamo i *raskrsnica*, *raskršće* pored u hrvatskom jeziku običnijega *raskrižje*, *križanje*. U ćirilometodskoj tradiciji riječ *krst* bila je dominantna i u značenju *krštenje* i *križ*. Riječ *križ* kasnije je prevladala među Zapadnim Slavenima i južnoslavenskim katoličkim narodima. Ne smijemo se olako odreći ni ćirilometodske baštine i udjela u njezinu bogatstvu.

Mažuranić stavlja u usta časnom starcu, pravoslavnom svećeniku, Crnogorcu one divne riječi: „za krst časni i slobodu zlatnu.“ Svjesni svoje povijesne uloge na braniku Europe od turskih najezda, mi, Hrvati, duboko proživljavamo te riječi kao neizbrisiv pečat svoje povijesti. *Krst* nam ne znači samo *križ*, nego i *krst/krštenje*, *Krst = Krist*, *kršćanska vjera*.

Vjerojatno je to potaklo neke naše teologe da pokušaju razlikovati nazive *krst* i *krštenje* u spomenutom smislu. Oni se pozivaju i na Rimski obrednik iz 1929. godine. Kašićev Ritual rimski (1640.) ima samo *karstenye* (= *krštenje*), što su neki znanstvenici previdjeli. Tom su se terminološkom razlikovanju priklonili Duda i Fućak u svojem prijevodu Svetoga pisma dok Rupčić ima samo *krštenje*. Prvo izdanje Dokumenta drugoga vatikanskoga sabora ima uglavnom samo *krštenje*, a drugo, promijenjeno izdanje uvodi razlikovanje naziva *krst* i *krštenje*. Izvrsnim člankom u časopisu Jezik i Bogoslovska smotra razlikovanju se argumentirano usprotivio Petar Bašić, ističući da to nije potrebno, pa čak

ni moguće. Složio bih se s tim što su istakli Šetka i Bašić, da je „*krst* isto što *krštenje*“. Ali bih dodao da bi nazivu *krštenje* valjalo dati normativnu prednost kao stilski neutralnom, a da bi *krst* bio stilski obilježen, arhaičan, starinom posvećen naziv.

Mudri i učeni Nikodem teško je shvaćao Isusove riječi o „ponovnom rođenju vodom i Duhom“. Za razliku od njega sveti je Pavao nenadmašivo duboko proniknuo u tu tajnu, istaknuvši bit krštenja i povezanost krsta/krštenja s Kristovom smrću i uskrsnućem. Krštenjem se ucjepljujemo u Krista, „oblačimo“ Krista, postavljamo članovima njegove Crkve. Krštenje je početak našega pokristovljenja.

Krštenje daje neizbrisiv pečat kršteniku za sva vremena, vječno. Može se krstiti samo jedanput. Ja sam jedan od rijetkih sretnika koji se je krstio dva puta. Nisam bio sasvim siguran jesam li bio kršten u partizanskom zbijegu, pa sam se sa dvadeset godina radi sigurnosti ponovno, tj. uvjetno krstio.

Proslavili smo trinaest stoljeća svojega kršćanstva, svojega krštenja i ulaska u Kristovu (Petrovu) lađu. Dobro je da se je Zvonimirova „lađa“ pridružila sigurnijem kormilaru, Kristu, Petru i njegovim nasljednicima. Imamo o tom rječiti i vječiti spomenik, Krstionicu kneza Višeslava (oko 800. godine). Zagrlimo Isusa čvrsto i ne dajmo se od njega otrgnuti!

Tjedni molitveni program

ljrtni raspored (od 1. lipnja do 31. kolovoza)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
 Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
 Tijekom dana Susreti po dogovoru
 Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
 19 h Sv. misa
 20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
 Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
 Tijekom dana Susreti po dogovoru
 Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
 19 h Sv. misa
 20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
 Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
 Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
 Tijekom dana Susreti po dogovoru
 Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 18 h Krunica
 19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
 20 - 21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
 Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
 Tijekom dana Susreti po dogovoru
 Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 16 h Križni put uz Križevac
 18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
 19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
 20 - 21 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
 Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
 Tijekom dana Susreti po dogovoru
 Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
 19 h Sv. misa
 20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
 Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8,11 i 19 h Sv. mise na hrvatskom
 Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
 Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
 Tijekom dana Susreti sa svjedocima
 Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
 16 h Krunica na Brdu ukazanja
 18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
 18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
 19 h Sv. misa
 20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ZA HRVATSKE HODOČASNIKE

Svakoga dana od 1. srpnja do 31. kolovoza
 13 h sv. misa na hrvatskom jeziku

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Utorak, 15. 8. 2017.

UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
 vl.: Otk 11,19a; 12,1-6a.10ab; Ps 45,10-12.16;
 1Kor 15,20-27a; Lk 1,39-56

Srijeda, 16. 8. 2017.

Pnz 34,1-12; Ps 66,1-3a.5.8.16-17; Mt 18,15-18

Četvrtak, 17. 8. 2017.

Jš 3,7-10a.11.13-17; Ps 114,1-6; Mt 18,21 – 19,1

Petak, 18. 8. 2017.

Jš 24,1-13; Ps 136,1-3.16-18.21-22.24; Mt 19,3-12

Subota, 19. 8. 2017.

Jš 24,14-29; Ps 16,1-2a.5.7-8.11; Mt 19,13-15

Nedjelja, 20. 8. 2017.

Iz 56,1.6-7; Ps 67,2-3.5-6.8; Rim 11,13-15.29-32; Mt 15,21-28

Ponedjeljak, 21. 8. 2017.

od dana: Suci 2,11-19; Ps 106,34-37.39-40.43ab-44; Mt 19,16-22

Utorak, 22. 8. 2017.

od dana: Suci 6,11-24a; Ps 85,9.11-14; Mt 19,23-30; ili od spom.: vl.: Iz 9,1-6; Ps 113,1-8; Lk 1,26-38

Srijeda, 23. 8. 2017.

Suci 9,6-15; Ps 21,2-7; Mt 20,1-16a

Četvrtak, 24. 8. 2017.

vl.: Otk 21,9b-14; Ps 145,10-13b.17-18; Iv 1,45-51

Petak, 25. 8. 2017.

Rut 1,1.3-6.14b-16.22; Ps 146,5-10; Mt 22,34-40

Subota, 26. 8. 2017.

Rut 2,1-3.8-11; 4,13-17; Ps 128,1-5; Mt 23,1-12

Nedjelja, 27. 8. 2017.

Iz 22,19-23; Ps 138,1-3.6.8bc; Rim 11,33-36; Mt 16,13-20

Ponedjeljak, 28. 8. 2017.

od dana: 1Sol 1,1-5.8b-10; Ps 149,1-6a.9b; Mt 23,13-22

Utorak, 29. 8. 2017.

vl.: Jr 1,17-19; Ps 71,1-6b.15ab.17; Mk 6,17-29

Srijeda, 30. 8. 2017.

1Sol 2,9-13; Ps 139,7-12b; Mt 23,27-32

Četvrtak, 31. 8. 2017.

1Sol 3,7-13; Ps 90,3-4.12-14.17; Mt 24,42-51

Petak, 1. 9. 2017.

1Sol 4,1-8; Ps 97,1-2b.5-6.10-12; Mt 25,1-13

Subota, 2. 9. 2017.

1Sol 4,9-11; Ps 98,1.7-9; Mt 25,14-30

Nedjelja, 3. 9. 2017.

Jr 20,7-9; Ps 63,2-6.8-9; Rim 12,1-2; Mt 16,21-27

Ponedjeljak, 4. 9. 2017.

1Sol 4,13-18; Ps 96,1.3-5.11-13; Lk 4,16-30

Utorak, 5. 9. 2017.

1Sol 5,1-6.9-11; Ps 27,1.4.13-14; Lk 4,31-37

Srijeda, 6. 9. 2017.

Kol 1,1-8; Ps 52,10-11; Lk 4,38-44

Četvrtak, 7. 9. 2017.

od dana: Kol 1,9-14; Ps 98,2-6; Lk 5,1-11

Petak, 8. 9. 2017.

ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
 vl.: Mih 5,1-4a (ili: Rim 8,28-30); Ps 13,6; Mt 1,1-16.18-23

Subota, 9. 9. 2017.

Kol 1,21-23; Ps 54,3-4.6.8; Lk 6,1-5

Nedjelja, 10. 9. 2017.

Ez 33,7-9; Ps 95,1-2.6-9; Rim 13,8-10; Mt 18,15-20

Ponedjeljak, 11. 9. 2017.

Kol 1,24 – 2,3; Ps 62,6-7.9; Lk 6,6-11

Utorak, 12. 9. 2017.

Kol 2,6-15; Ps 145,1-2.8-11; Lk 6,12-19

Srijeda, 13. 9. 2017.

Kol 3,1-11; Ps 145,2.3.10-13b; Lk 6,20-26

Četvrtak, 14. 9. 2017.

vl.: Br 21,4b-9 (ili: Fil 2,6-11); Ps 78,1-2.34-38; Iv 3,13-17

Petak, 15. 9. 2017.

vl.: Heb 5,7-9; Ps 31,2-6.15-16.20; Iv 19,25-27 (ili: Lk 2,33-35)

19 godina s vama u molitvi

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing

Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr

Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu, glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Jajce 87,8 Mhz, **Mostar** 100 MHz, **Banja Luka** 87,8 MHz, **Hercegovina** 101,5 MHz, **Lašvanska dolina** 100 MHz, **Split**, **Južna Hrvatska** 101,5 MHz, **Sarajevo** i **Srednja Bosna** 96,1 Mhz, **Bugojno**, **Uskoplje** i **okolica** 101,8 Mhz, **Sjeverozapadna Bosna** 106,7 Mhz, **Žepče**, **Tuzla**, **Usora**, **Posavina** 100,1 Mhz, **Dolina Neretve** i **Južna Hercegovina** 98,3 Mhz, **Rama**, **Konjic**, **Sjeverna Hercegovina** 104,7 Mhz, **Zagreb**, **Lika**, **Bihać**, **Srednja Hrvatska** 107,8 Mhz, **Satelit za Europu** i **Bliski istok**: EUTELSAT 16°E